

VANTAAN KAUPUNGIN TIETOTILINPÄÄTÖS

2023

Vantaa
Vanda

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	3
TIETOSUOJAVASTAAVAN RAPORTTI VUODELTA 2023	6
KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA.....	25
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA.....	32
KAUPUNKISTRATEGIAN JA JOHDON TOIMIALA	36
TALOUS JA STRATEGIA.....	36
ELINVOIMAPALVELUT	41
TYÖLLISYYDEN JA KOTOAUTUMISEN PALVELUT	47
KUNTADEMOKRATIA	57
SISÄINEN TARKASTUS.....	64
VIESTINTÄ.....	65
HENKILÖSTÖ- JA KONSERNIPALVELUT.....	68
TIETOHALLINTO	75
KAUPUNKIKULTTUURIN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA	76
TIETOTILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET	79
Liite 1: vuoden 2023 tietotilinpäätöksen rakenne	79
Liite 2: Vantaan kaupungin henkilötietojen tietoturvaloukkaukset 2023: tilastoja	83
Liite 3: Vantaan kaupungin henkilötietojen tietoturvaloukkaukset 2023: luettelo	86

22.4.2024 Vantaan kaupunki

JOHDANTO

Tietotilinpäätös antaa kokonaiskuvan ja arvion henkilötietojen käsittelyn tilasta, kehityksestä, uhista ja kehittämistoimenpiteistä Vantaan kaupungissa. Vuoden 2023 tietotilinpäätös on Vantaan kaupungin kuudes tietotilinpäätös. Ensimmäinen tietotilinpäätös tehtiin vuodelta 2018, kun EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta alettiin soveltaa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön ja tietosuojapolitiikan mukaan toimialat ja palvelualueet vastaavat tietosuojan toteuttamisesta ja tietosuojan resursseista omalla toimialalla ja palvelualueella. Vuoden 2023 tietotilinpäätökseen on kerätty tiedot toimialoittain kuten aikaisempinakin vuosina.

Toimialat ja palvelualueet ovat kirjoittaneet oman osuutensa tietotilinpäätökseen ennalta annettujen aiheiden ja kysymysten perusteella. Näin saadaan kokonaiskuva asioiden tilasta koko kaupungissa. Tämän lisäksi toimialoilla ja palvelualueilla on ollut mahdollisuus nostaa esille muita tärkeitä pitämiään asioita. Toimialojen ja palvelualueiden osuudet on käsitelty toimialojen ja palvelualueiden johtoryhmissä omien käytänteiden mukaisesti.

Vuoden 2023 tietotilinpäätöksessä toimialat ja palvelualueet ovat vastanneet kysymyksiin, jotka käsittelevät viittä aihealuetta:

- 1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt
- 2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin
- 3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit
- 4) Informointiasiakirjat
- 5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä.

Täydellinen kysymyslista löytyy sivulta 79 (Liite 1).

Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt rekisteröidyille vaihtelivat määrällisesti erittäin paljon toimiala- ja palvelualuekohtaisesti: siinä missä esimerkiksi Kaupunkikulttuurin toimiala tai Kuntademokratian palvelualue saivat muutaman kymmentä luovutuspyyntöä, Kasvatuksen ja Oppimisen toimialalle niitä tuli useita satoja, ja Henkilöstö- ja Konsernipalvelujen palvelualueella pyyntöjä käsiteltiin jopa useita tuhansia. Varsinaisia henkilötietojen tarkastuspyyntöjä oli varsin vähän kautta kaupungin, vain joitain yksittäisiä pyyntöjä. Silloin kun henkilötietojen luovutuksen yhteydessä on varmistettava tietojen pyytäjän henkilöllisyys, tarkastuskäytännöt ovat pääasiallisesti asianmukaiset. Vuoden 2023 lopulla Vantaan tietosuojavastaava laati

kaupunkitasoisen ohjeen henkilön tunnistamistavoista, mikä selkeyttää ja yhtenäistää toimintaa.

Vuonna 2020 kaatui EU:n ja Yhdysvaltojen välille solmittu Privacy Shield -sopimus. Kyseisen sopimuksen tarkoituksena oli taata, että EU:n kansalaisten henkilötiedot suojataan vaaditulla tavalla, kun niitä siirretään EU:sta Yhdysvaltoihin. Vuoden 2023 heinäkuussa sopimukseton tila viimein päättyi, ja **henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin** helpottui, kun neuvottelut saatiin päätökseen ja Euroopan komissio hyväksyi tietosuojan riittävyyspäätöksen. Päätöksen perusteella yhdysvaltalaisen yrityksen on sertifioitava itsensä Data Privacy Framework -ohjelmaan (DPF), jotta tietoja voidaan siirtää Yhdysvaltoihin ilman vakiosopimuslausekkeita ja lisäsuojatoimenpiteitä.

Vuonna 2023 toimialojen ja palvelualueiden tuli käydä läpi tehdyt vaikutustenarvioinnit. Mikäli käytössä oli järjestelmiä tai prosesseja, joissa henkilötietoja siirrettiin Yhdysvaltoihin, vaikutustenarvioinnit tuli päivittää vastaamaan uutta riittävyyspäätöstä. Samoin tuli varmistaa, että yhdysvaltalainen yritys löytyi DPF-ohjelmasta. Merkittävä yhdysvaltalainen yritys arjen työn kannalta on esimerkiksi Microsoft.

Kaupungissa on pääsääntöisesti huomioitu vaikutustenarviointien päivitykset sekä järjestelmätoimittajien kuuluminen DPF-sertifiointijärjestelmään. Mikäli toimittaja ei löydy DPF-ohjelmasta, henkilötietoja suojaavat vakiosopimuslausekkeet. Ongelmana toimialoilla ja palvelualueilla on, että resurssipuutteiden vuoksi kaikkia vaikutustenarviointeja ei ylipäänsä ole ehditty tehdä eikä kaikkia olemassa olevia arviointeja päivittää.

Tietosuojan vaikutustenarviointien osalta tilanne on siis haasteellinen. Vaikutustenarvioinnit työllistävät toimialoja ja palvelualueita sangen vaihtelevissa määrin. Vuonna 2023 otettiin käyttöön tietosuojan hallintatiedosto, johon toimialakohtaisesti tuli kerätä kaikki järjestelmät ja prosessit, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä. Tiedostoon tuli myös merkitä vaikutustenarviointien tilanne sekä muu tarvittava tietosuojadokumentointi, jotta syntyisi selkeä kokonaiskuva toimialan tietosuojatilanteesta. Toimialakohtaisiin tiedostoihin on listattu yli 550 järjestelmää ja prosessia; tehtyjä vaikutustenarviointeja oli hieman yli 300 kpl. Vaikutustenarviointeja on näin ollen tekemättä noin 250 järjestelmästä ja prosessista; lisäksi suurin osa olemassa olevista arvioinneista on päivittämättä. Käytännössä suurin yksittäinen syy tähän vakavaan tilanteeseen on resurssipuute: monilla toimialoilla ja palvelualueilla ei ole riittävästi henkilö- ja aikaresursseja huolehtia aikaavievästä ja syvällistä perehtymistä vaativasta tietosuojatyöstä.

Informointiasiakirjat ovat tärkeä osa tietosuoja-asetuksen asettaman osoitusvelvollisuuden täyttämistä. Informointiasiakirjat löytyvät kaupunkimme nettisivuilta, ja niiden avulla kerromme kuntalaisille, työntekijöillemme sekä asiakkaillemme, miten ja millä perusteella käsittelemme heidän henkilötietojansa. Vuonna 2023 informointiasiakirjan pohja päivitettiin, ja toimialojen ja palvelualueiden tuli päivittää omat asiakirjansa uusitun mallin mukaisesti. Saatujen vastausten perusteella päivitykset on suurelta osin tehty kieliversiot mukaan lukien. Pääsääntöisesti informointiasiakirjat ovat saatavilla suomeksi ja ruotsiksi. Informointiasiakirjojen kääntäminen englanniksi on tapauskohtaista, ja tässä esiintyy vaihtelua toimialojen ja palvelualueiden välillä.

Vuonna 2023 on alettu tarkemmin tilastoida **tietosuojan tietoturvaloukkauksia**. Kaupunkitasoisen analyysin tarkoituksena on selvittää, mitkä ovat tavanomaisimpia tietoturvaloukkaustapauksia ja -tyyppejä. Tuloksia voi tarkastella tämän raportin sivuilta 83–85. Ylivoimainen enemmistö – lähes 90 % – tietosuojan tietoturvaloukkauksista on tahattomia eli vahinkoja tai kiireessä tapahtuneita huolimattomuuksia. Erittäin vähän vuonna 2023 tehtiin ns. pahantahtoisia tai tarkoituksellisia tietoturvaloukkauksia. Tämä on toki hyvä asia, mutta toisaalta osoittaa, miten suurta roolia huolellisuus ja mahdollisuus keskittyneeseen työntekoon näyttelevät arjen työskentelyssä myös tietosuoja- ja tietoturvanäkökulmasta.

Tietotilinpäätökseen sisältyy lisäksi kaupungin **tietosuojavastaavan vuosikatsaus**, jossa tarkastellaan Vantaan kaupungin tietosuojan tilannetta kolmen asiakokonaisuuden kautta: tietosuojan vaikutustenarviointien tila kaupungissa, henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin sekä evästeiden käyttö kaupungin verkkopalveluissa.

TIETOSUOJAVASTAAVAN RAPORTTI VUODELTA 2023

Tietosuojavastaavan tehtävät on määritelty EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa. Tietosuojavastaavan tehtäviin kuuluu mm. seurata tietosuojasäännösten noudattamista koko organisaatiossa ja tuoda esiin havaitsemiaan puutteita. Tietosuojasäännösten noudattaminen on kuitenkin aina rekisterinpitäjän vastuulla. Vantaalla rekisterinpitäjinä toimivat toimialat ja palvelualueet omien henkilötietojensa osalta.

Tietosuojavastaavan raportti on sisällynyt kaikkiin aikaisempiin tietotilinpäätöksiin, jotka on tehty vuodesta 2018 alkaen. Tietosuojavastaavan raportissa tuodaan esiin vuosittain kaupungin henkilötietojen käsittelyyn liittyviä ajankohtaisia ja tärkeitä asioita.

Vuoden 2023 tietosuojavastaavan raportissa on nostettu esille kolme kokonaisuutta:

1. Tietosuojan vaikutustenarvioinnit
2. Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin
3. Evästeiden käyttö kaupungin verkkopalveluissa.

1) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Tietosuojan vaikutustenarvioinnit ovat perusta sille, että henkilötietoja käsitellään lainmukaisesti ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvät riskit ovat mahdollisimman pieniä. Mikäli vaikutustenarviointien tekeminen laiminlyödään tai vaikutustenarvioinnit tehdään huolimattomasti, niin henkilötietojen käsittely ei ole rekisterinpitäjän eli kaupungin hallinnassa. Tällöin ei tiedetä täyttääkö henkilötietojen käsittely lain asettamat velvollisuudet ja aiheuttaako käsittely riskejä rekisteröidyille eli henkilöille, joiden tietoja käsitellään.

Seuraavaksi tuodaan esiin, miten vaikutustenarviointien tärkeyttä on korostettu joka vuosi tietosuojavastaavan raporteissa, jotka ovat sisällyneet vuosittain tehtäviin tietotilinpäätöksiin. Tämän lisäksi tuodaan esiin vuoden 2023 vaikutustenarviointien tilanne kaupungissa ja mihin asioihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Tilannetta vaikutustenarviointien osalta ei voida pitää kaupungissa hyvänä, ja vaikutustenarviointien tekemiseen tulee panostaa, jotta kaupunki täyttää lainsäädännön asettamat vaatimukset ja pystyy suojaamaan rekisteröityjen oikeuksia.

1.1. Mitä ovat tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

Tietosuojaan vaikutustenarvioinnissa kuvataan henkilötietojen käsittelyä ja sen tarkoituksena on auttaa tunnistamaan, arvioimaan ja hallitsemaan henkilötietojen käsittelyyn sisältyviä riskejä.

Vaikutustenarviointi on tarkoitettu jatkuvaksi riskien tunnistamisen ja hallitsemisen prosessiksi. Vaikutustenarviointi on tehtävä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista. Vaikutustenarvioinnit auttavat kaupunkia rekisterinpitäjänä tietosuoja-lainsäädännön vaatimusten noudattamisessa, dokumentoinnissa ja osoitus-velvollisuuden toteuttamisessa. Vaikutustenarviointi kuuluu lakisäätöihin tehtäviin, ja EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa on tarkat säännökset vaikutustenarvioinnin sisällöstä ja riskien määrittelystä.

1.2. Tietosuojaan vaikutustenarviointien käsittely kaupungin tietotilinpäätöksissä ja tietosuojavastaavan raporteissa

Tietosuojaan vaikutustenarviointeja on käsitelty kaikissa kaupungin tietotilinpäätöksissä ja tietosuojavastaavan raporteissa vuodesta 2018 alkaen, jolloin tehtiin kaupungin ensimmäinen tietotilinpäätös. Vaikutustenarvioinnit ovat perusta hyvälle tietosuojalle. Vaikutustenarviointien tekemättä jättäminen tai niiden tekeminen huonosti tarkoittaa huonoa tietosuojaan tasoa. Tällöin henkilötietojen käsittelyyn kohdistuvat riskit jäävät usein huomaamatta, ja tällä voi olla vakavia seurauksia rekisteröidyille, joiden henkilötietoja käsitellään.

Seuraavassa on koottuna huomiot, joita tietosuojaan vaikutustenarvioinneista on tehty eri vuosina tietotilinpäätöksissä ja tietosuojavastaavan raporteissa. Huomiot on tässä tiivistetty, ja huomiot kokonaisuudessaan voi lukea kunkin vuoden tietotilinpäätöksestä.

1.2.1. Vuoden 2018 tietotilinpäätös

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltamaan 25.5.2018. EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa on tarkat säännökset tietosuojaan vaikutustenarvioinnin sisällöstä, riskien määrittelystä ja vaikutustenarvioinnin pakollisuudesta asetuksessa määriteltyjen edellytysten täytyessä. Tietosuoja-asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä kaikissa jäsenvaltioissa. Vaikutustenarvioinneista tuli tietosuoja-asetuksen voimaantulon jälkeen **pakollinen tehtävä** eri organisaatioille kuten kaupungeille.

Vuoden 2018 tietosuojavastaavan raportissa selvitettiin mikä on tietosuojaan vaikutustenarviointi ja miksi sellainen pitää tehdä, jos asetuksessa määritellyt

edellytykset täyttyvät. Raportissa tuotiin esiin, että tietosuoja-asetus on **suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä** Suomessa ja kaikki tietosuojan vaikutustenarviointeja koskevat säännökset tulee ottaa huomioon kaupungin eri prosesseissa.

Raportissa todettiin, että vaikutustenarvioinnit **vaativat toimialoilta ja tulosalueilta toimenpiteitä ja resursseja**. Kaupungissa oli vuonna 2018 laadittuna yleinen ohje vaikutustenarviointien tekemiseen ja pohja, jota voi käyttää vaikutustenarvioinnin tekemisessä.

Vantaalla oli vuonna 2018 tietosuoja-asetuksen soveltamisen aloittamisen jälkeen tehty muutamia vaikutustenarviointeja. Suurimpana vaikutustenarviointina kaupungissa aloitettiin 2018 loppupuolella Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan Apotti-potilas- ja sosiaalihuollontietojärjestelmän vaikutustenarviointi.

Kaupunginhallitus hyväksyi 28.5.2018 Vantaan kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikan. Poliitikassa syvennetään kaupungin viranhaltijoiden ja organisaatioiden tietoturva- ja tietosuojavastuita. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka sisältää tavoitteet, periaatteet, vastuut ja toimintatavat, jotka ohjaavat Vantaan kaupungin toimintaa kaupungin tietojen käsittelyssä ja suojaamisessa.

1.2.2. Vuoden 2019 tietotilinpäätös

Vuoden 2019 tietosuojavastaavan raportissa tietosuojan vaikutustenarvioinnit nostettiin taas esiin, koska vaikutustenarvioinnit ovat tietosuojan sisäänrakentamisen kannalta ensiarvoisen tärkeässä asemassa. Vaikutustenarvioinnit ovat pohja sille, että kaikissa prosesseissa tietosuoja tulee otettua huomioon ja toiminta on lainmukaista. Vaikutustenarvioinnit ovat pakollinen toimenpide, jota EU:n tietosuoja-asetus edellyttää. Niiden **tekemättä jättäminen on lainvastaista**.

Mikäli vaikutustenarviointien tekemiseen ei panosteta, niin tulevaisuudessa kaupungin tietosuojan tasoa ei voida merkittävästi nostaa. Vaikutustenarvioinnissa havaitaan prosesseihin ja järjestelmiin liittyviä tietosuojaongelmia. Mikäli vaikutustenarviointeja ei tehdä, niin puutteet ja ongelmat tulevat joka tapauksessa jossain vaiheessa esille ja niiden myöhemmin tapahtuva korjaaminen tulee huomattavasti kalliimmaksi ja aiheuttaa näin kaupungille viime kädessä enemmän kustannuksia.

Rekisterinpitäjän (Vantaan kaupunki) tehtävänä on tietosuoja-asetuksen mukaan varmistaa, että vaikutustenarviointi on tehty. **Tietosuojan vastuut on määritelty kaupungin hallintosäännössä.** Hallintosäännön mukaan apulaiskaupunginjohtaja vastaa toimialan tietosuojasta ja tulosaluejohtaja tulosalueen tietosuojasta.

Vaikutustenarvioinnit kuuluvat yhtenä osana hallintosäännön mukaisiin tietosuoja-vastuisiin. Vuoden 2020 alusta voimaan tullut uusi hallintosääntö ei tuonut muutosta tietosuojaa koskeviin vastuisiin muuten kuin että tulosaluejohtajien vastuu on siirtynyt 1.1.2020 alkaen palvelualuejohtajille.

Vaikutustenarvioinnit vaativat paljon resursseja. Tietoturva- ja tietosuoja-politiikassa on määritelty resurssien järjestämisestä. Poliitiikan mukaan apulais-kaupunginjohtajien tulee huolehtia riittävästä tietoturvan ja tietosuojan resursoinnista toimialallaan, ja tulosalueiden johtajat (mukaan lukien liikelaitokset) ja tulosyksiköiden päälliköt ovat vastuussa tietoturvasta ja tietosuojasta oman tulosalueensa ja tulosyksikkönsä osalta. Johtajien ja päälliköiden tulee järjestää riittävä resursointi tietoturvan ja tietosuojan toteutumiseksi omassa yksikössään. Jokaisella hankkeella tai prosessilla tulee olla omistaja ja vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on viedä hanketta tai prosessia eteenpäin. Hänen tehtävänsä on huolehtia myös tietosuojan huomioimisesta kyseisessä hankkeessa tai prosessissa. Vaikutustenarviointi on työkalu, jolla hankkeen tai prosessin tietosuojaa arvioidaan ja hallitaan. Toimialoille on nimetty tietosuojan vastuuhenkilöt, joiden tehtävänä on ohjata ja avustaa vaikutustenarviointien tekemisessä. Kaupungin tietosuojavastaava toimii toimialojen tietosuojasta vastaavien henkilöiden apuna.

Kaupungissa oli jo vaikutustenarviointeja koskeva ohjeistus vuonna 2018 kun tietosuoja-asetusta alettiin soveltamaan. Laajan ja kattavan vaikutustenarviointi-ohjeistuksen valmistelu aloitettiin vuonna 2019. **Kaupungin johtoryhmässä ohjeistus käsiteltiin ja hyväksyttiin 20.10.2019.**

Vuonna 2019 tietosuojavastaavan raportissa todettiin, että **kaupungissa ollaan vielä vaikutustenarviointien sisäänrakentamisen alkuvaiheessa.** Prosessi on kuitenkin lähtenyt hyvin liikkeelle, ja tietoisuus vaikutustenarvioinnin pakollisuudesta ja tärkeydestä on pääasiallisesti ymmärretty ja tiedostettu sekä johdon että vaikutustenarviointiprosessiin osallistuvien työntekijöiden keskuudessa. Suurin ongelma vaikutustenarviointien käynnistymisessä oli epäselvyys prosessin omistajuudesta eli minkä toimialan tai palvelualueen on kannettava vastuu vaikutustenarvioinnin eteenpäin viemisestä.

1.2.3. Vuoden 2020 tietotilinpäätös

Vaikutustenarviointiohjeistusta ja työkaluja on käytännön kokemuksiin perustuen tarkoitus uudistaa ja parantaa vuonna 2021. Uudistuksessa on tarkoitus ottaa huomioon tietosuojavaltuutetun tuleva ohjeistus.

Vuoden 2019 raportissa esiintuodut asiat ovat edelleen ajankohtaisia, ja **tietosuojaan vaikutustenarviointien saamiseksi vakiintuneiksi prosesseiksi on vielä paljon tehtävää**. Vastuu vaikutustenarviointien tekemisestä on toimialoilla. Vaikutustenarviointiprosessin eteenpäin vieminen ja hallinnointi vaatii paljon osaamista ja työaikaa.

Toimialoilla ei ole keskitetty vaikutustenarviointien vetovastuuta tietyille henkilöille, vaan vetäjänä on useimmiten aina uusi henkilö, joka tekee vaikutustenarviointia ensimmäistä kertaa. Vaikutustenarviointiprosessi joudutaan opettelemaan joka vaikutustenarvioinnin yhteydessä uudelleen. Monesti tehty vaikutustenarviointi uhkaa jäädä vain pintapuoliseksi eikä se täytä lainsäädännön asettamia tiukkoja vaatimuksia. Pintapuolisesti tehty vaikutustenarviointi ei paranna henkilötietojen käsittelyä eikä hyödytä ketään. Ehdotuksena olisi, että **tietosuojaan vaikutustenarviointien tekeminen ja prosessin eteenpäin vieminen keskitettäisiin toimialoilla/palvelualueilla tietyille henkilöille**. Heidät pystyttäisiin tämän jälkeen kouluttamaan tehtävään ja tämän jälkeen vaikutustenarvioinnit saataisiin etenemään lain vaatimalla tavalla. Näin pystyttäisiin aidosti tunnistamaan, arvioimaan, vähentämään ja hallitsemaan henkilötietojen käsittelyyn liittyviä riskejä. Kohdentamalla resursseja tietyille henkilöille säästettäisiin resursseja muualta.

1.2.4. Vuoden 2021 tietotilinpäätös

Tietosuojavastaava esitti kaupungin johtoryhmälle marraskuussa 2021 tietosuojaan vaikutustenarviointiprosessin uudistamista. Eesityksen tavoitteena oli parantaa kaupungissa käytössä olevaa tietosuojaan vaikutustenarviointiprosessia. Käytössä olleessa vaikutustenarviointiprosessissa oli monia puutteita.

Lainsäädännön edellyttämiä vaikutustenarviointeja ei ole tehty kaikista prosesseista ja sovelluksista, joista ne olisi pitänyt tehdä. Monet tehdyistä vaikutustenarvioinneista ovat jääneet pintapuoliseksi, eivätkä ne siten täytä lainsäädännön asettamia vaatimuksia. Vaikutustenarvioinnit vievät myös liikaa vaikutustenarvioinnin vetäjän ja asiantuntijoiden työaikaa. Resursseja on mennyt hukkaan eikä tehtyjen vaikutustenarviointien taso ole ollut kovin hyvä. Sovellusten ja järjestelmien puutteita ei havaita kehittämisvaiheessa. Vaikutustenarviointien dokumentointi ei ole toimialoilla hallinnassa. Prosesseilla ja hankkeilla tulee aina olla omistaja, joka vastaa siitä, että myös tietosuoja huomioidaan. Tietosuojaan vaikutustenarviointi on kiinteä osa prosessia tai hanketta.

Vaikutustenarviointiprosessia on ollut pakko kehittää, jotta kaupungissa pystyttäisiin suoriutumaan lain edellyttämistä vaikutustenarvioinneista. Tietosuojavastaavan

kaupungin johtoryhmälle tekemän esityksen mukaan tietosuojan vaikutustenarviointiprosessi tulee kehittää sellaiseksi, että edellä mainitut ongelmat saadaan minimoitua. **Vaikutustenarviointien vetämisen keskittäminen toimialoilla tietyille henkilöille on välttämätöntä**, jotta prosessi saadaan toimimaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla ja mahdollisimman pienin kustannuksin.

Kaupungin johtoryhmä päätti toteuttaa tietosuojan vaikutustenarviointiprosessin uudistamisen tietosuojavastaavan esityksen mukaisesti, ja toimialoille ja palvelualueiden tuli nimetä vaikutustenarviointien vetäjät.

1.2.5. Vuoden 2022 tietotilinpäätös

Tietosuojan vaikutustenarviointien tärkeys on nostettu esiin jokaisessa tietosuojavastaavan raportissa vuodesta 2018 alkaen. Aikaisemmissa raporteissa tietosuojan vaikutustenarviointeja on käsitelty laajasti, ja vuoden 2022 raportissa painotetaan edelleen, että tietosuojan vaikutustenarviointi on lainsäädännön edellyttämä pakollinen toimenpide. Tietosuojan **vaikutustenarviointien tilanne kaupungissa on monelta osin parantunut, mutta edelleen kaupungissa aloitetaan merkittäviä henkilötietojen käsittelyprosesseja, joista ei tehdä lain mukaista pakollista vaikutustenarviointia** ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista.

Tietosuojan vaikutustenarvioinnin uusi ohjeistus ja työkalut otettiin käyttöön vuoden 2022 alusta. Samalla uudistettiin vaikutustenarvioinnin prosessi kaupungin johtoryhmässä hyväksytyn esityksen mukaisesti. **Tällä hetkellä kaupungissa on käytössä kattava ajantasainen ohjeistus, työkalut ja hyväksytty prosessi vaikutustenarviointien tekemiseen.**

Vaikutustenarvioinnin vetäminen vaatii perehtymisen lisäksi myös paljon työaikaa. **Vetäjille tulisi resursoida tarpeeksi työaikaa**, jotta he pystyvät selviämään tehtävistään. Vuoden 2022 aikana on myös ollut tilanteita, jolloin toimialalla/palvelualueella ei ole ollut henkilöä, joka ryhtyisi vetämään vaikutustenarviointia. Henkilöä ei ole joko ollenkaan nimetty tai työtehtäviä vaihtaneen henkilön tilalle ei ole nimetty uutta henkilöä. Vaikutustenarviointia ei ole tällöin edes aloitettu, vaikka henkilö-tietojen käsittely on aloitettu.

1.3. Vuoden 2023 tietotilinpäätökseen pyydetty selvitykset toimialoilta ja palvelualueilta

Vaikutustenarviointien tilan ja dokumentoinnin riittävyys arvioimiseksi toimialoja ja palvelualueita pyydettiin toimittamaan kattava selvitys vaikutustenarvioinneista

vuoden 2023 tietotilinpäätökseen. Selvitys sisälsi 11 kysymystä, joilla pyritään kartoittamaan vaikutustenarviointien tila kaupungissa. Vastaukset kysymyksiin tuli toimittaa 28.2.2024 mennessä.

Esitetyt kysymykset:

1. Lista kaikista toimialalla/palvelualueella tehdyistä vaikutustenarvioinneista tulee merkitä tietosuojan hallintatyökaluun. Koskee vuoden 2023 loppuun mennessä tehtyjä vaikutustenarviointeja. Vaikutustenarviointien tekeminen on alkanut vuonna 2018.
2. Hallintatyökaluun tulee myös kirjata kaikki toimialalla käytössä olevat prosessit, järjestelmät ja sovellukset, joista ei ole tehty vaikutustenarviointia tai jos vaikutustenarvioinnin tekeminen on kesken eli sitä ei ole hyväksytty.
3. Ketkä ovat hyväksyneet tehdyt vaikutustenarvioinnit? Apulaiskaupunginjohtaja, palvelualuejohtaja tai joku muu? Ei henkilöiden nimiä, vaan henkilön aseman mukainen jaottelu.
4. Vaikutustenarviointien vetäjien määrä vuonna 2023.
5. Kuinka suuri osuus toimialan/palvelualueen vaikutustenarvioinneista on määritelty kunkin vaikutustenarvioinnin vetäjien tehtäväksi? Minkälainen prosenttiosuus vetäjän työtehtävistä on määritelty vaikutustenarviointien tekemiseen?
6. Onko vaikutustenarviointien vetäjillä riittävästi työaikaan siihen, että kaikki toimialaa/palvelualueita koskevat vaikutustenarvioinnit tulee tehtyä niin kuin laki edellyttää? Onko vaikutustenarviointien vetäjiä riittävästi?
7. Vaikutustenarvioinnit vaativat jatkuvaa päivittämistä järjestelmiin, sovelluksiin ja prosesseihin tehtävien muutosten osalta. Minkälainen prosessi toimialalla/palvelualueella on näihin muutoksiin? Miten vaikutustenarvioinnin vetäjä saa tiedon, kun muutoksia tapahtuu? Onko minkäänlaista toimintaohjetta?
8. Laki edellyttää, että vaikutustenarviointi on tehty ja hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Kuinka monta vaikutustenarviointia on hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely järjestelmissä/sovelluksissa on aloitettu? Kuinka monessa tapauksessa henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä? Tiedot vuoden 2018 jälkeen käyttöön otetuista järjestelmistä ja sovelluksista. Tiedot pitäisi näkyä täytettävästä hallintatiedostosta.

9. Miten tietosuoja otetaan huomioon hankkeita ja prosesseja suunniteltaessa? Missä vaiheessa vaikutustenarvioinnin vetäjä otetaan mukaan prosessiin ja hän alkaa täyttää vaikutustenarviointiexceliä?
10. Miten järjestelmien ja sovellusten hankintaprosessi toimii tietosuojan osalta ja missä vaiheessa prosessia vaikutustenarviointi tehdään? Jos toimiala/ palvelualue ei itse hanki järjestelmää/sovellusta, jossa toimialan/palvelualueen henkilötietoja käsitellään, niin miten tähän hankintaprosessiin osallistutaan? Onko toimialan vaikutustenarvioinnin vetäjä mukana hankintojen vaikutustenarviointiprosessissa?
11. Riittävätkö toimialan/palvelualueen nykyiset resurssit vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteutukseen eli vaikutustenarvioinnit saadaan tehtyä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, tehdyissä vaikutustenarvioinnissa on huomioitu lainsäädännön edellyttämät seikat ja tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytään päivittämään ennen kuin järjestelmiin/sovelluksiin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön?

1.4. Toimialojen ja palvelualueiden vastaukset vaikutustenarvioinnin tilasta vuonna 2023

Toimialojen ja palvelualueiden vastaukset ovat koottuna tiivistetysti toimiala- ja palvelualuekohtaisesti. Toimialojen ja palvelualueiden vastaukset kokonaisuudessaan löytyvät tietotilinpäätöksestä toimialan kohdalta.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala (Kaso)

- Vaikutustenarviointien vetäjiä ollut vuonna 2023 yhteensä 7 henkilöä.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia eikä päivityksiin ole myöskään resursseja eikä päivityksiä ehditä tekemään.
- Toimialalla ei pystytä arvioimaan kuinka monesti henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen kuin vaikutustenarviointi on tehty. Arvioiminen on mahdotonta.
- Järjestelmien, sovellusten ym. hankintaprosessiin vaikutustenarvioinnin vetäjä ehtii osallistua vain loppusuoralla. Määritykset tehty tällöin toiminnallisuuksien ehdoilla eikä tietosuojan.
- Henkilö- ja aikaresurssit vaikutustenarviointien tekemiseen ovat äärimmäisen puutteelliset. Vaikutustenarvioinnit ovat tekemättä sadoista prosesseista/järjestelmistä.
- Haasteena pidetään nopeaa aikataulua eikä vaikutustenarviointia ehditä tekemään ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Hanke etenee käyttöön, vaikka vaikutustenarviointia ei ole tehty.

- Opetussovellusten haasteena on, että opettajat pystyvät ottamaan sovelluksen käyttöön ennen kuin vaikutustenarviointi on tehty.
- Toivotaan, että kaupunki tekisi keskitetysti laajat vaikutustenarvioinnit kuten esim. Microsoft.
- Hallintatiedostoon on kirjattu lähes 300 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 234 vaikutustenarviointia on hyväksytty. Hyväksytyistä vaikutustenarvioinneista 213 on Kason ”kevennettyjä vaikutustenarviointeja”.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala (Kaku)

- Vaikutustenarviointien vetäjänä on ollut yksi henkilö.
- Vaikutustenarviointien tekemiseen on määritetty ajallinen prosenttiosuus (30 %), jota ei pystytä käytännössä toteuttamaan.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritetty minkäänlaista prosessia.
- Vaikutustenarviointien henkilö- ja aikaresurssit ovat äärimmäisen puutteelliset. Noin viidesosa tarvittavista vaikutustenarvioinneista on tehty ja yhtäkään vaikutustenarviointia ei ole päivitetty.
- Kriittistenkään järjestelmien osalta ei ehditä tekemään vaikutustenarviointia ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 60 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 14 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Kaupunkiympäristön toimiala (Kato)

- Vaikutustenarviointien vetäjinä on ollut 3 henkilöä.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritetty ajallista prosenttiosuutta.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritetty minkäänlaista prosessia.
- Vaikutustenarviointien päivitykset tehdään järjestelmäpäivitysten jälkeen, koska ”käytännössä on mahdotonta päivittää vaikutustenarviointia ennen järjestelmän käyttöönottoa, koska ei kukaan tiedä kuinka järjestelmä oikeasti toimii, kun vasta sitten kun se käytössä”.
- Kaikki vaikutustenarvioinnit ovat tehty henkilötietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen. Suurin osa järjestelmistä on ns. vanhoja järjestelmiä.
- Vaikutustenarviointien henkilö- ja aikaresurssit ovat riittävät.
- Toivotaan, että vaikutustenarviointien tekeminen keskitettäisiin tietosuojavastavan toimialalle eli Kajoon.

- Hallintatiedostoon on kirjattu 13 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 12 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala (Kajo)

Talous ja strategia

- Vaikutustenarviointien vetäjänä ollut 1 henkilö.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta. Käytännössä toteuma on ollut noin 10 % työajasta.
- Kaikki vaikutustenarvioinnit ovat tehty henkilötietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen. Järjestelmät ovat olleet ns. vanhoja järjestelmiä.
- Vaikutustenarviointien päivitykset on tehty ennen järjestelmäpäivitysten toteuttamista.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat olleet riittävät.
- Hankintaprosessissa vaikutustenarvioinnin vetäjä tullut mukaan vasta, kun kilpailutus on jo tehty.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 18 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 15 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Elinvoimapalvelut

- Vaikutustenarviointien vetäjänä on ollut 1 henkilö.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia.
- Vaikutustenarviointi on tehty jälkikäteen kahdessa prosessissa.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat puutteelliset.
- Vaikutustenarviointien vetäjän ja hankkeiden välistä yhteistyötä tullaan tehostamaan. Tällä hetkellä ei ole mitään prosessia, mutta nyt on tarkoitus luoda käytäntö.
- Resursseja tarvitaan lisää, koska kokeilualustan käyttöönotto ja lisääntyvät hankemäärät sekä palvelualueella tarve pystyä kokeilemaan erilaisia digiratkaisuja nopealla rytmillä. Myös TE24 tuo lisätyötä.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 15 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 4 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelut

- Vaikutustenarviointien vetäjänä ollut 1 henkilö.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia.
- Osassa prosesseista henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin tekemistä.
- Hankintaprosessi & vaikutustenarvioinnin tarpeen huomiointi: aloitukseen, päivitykseen tai vaikutustenarvioinnin tarpeen kartoittamiseen ei ole prosessia. Tällainen malli on kuitenkin työn alla 2024 alkuvuodesta.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat puutteelliset.
- Resursseja tarvitaan lisää; TE24/KOTO24-uudistukset lisäävät työmäärää.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 29 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 10 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Kuntademokratia

- Vaikutustenarviointien vetäjänä on ollut 1 henkilö.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia.
- Vuoden 2023 loppuun mennessä ei ole valmistunut yhtään vaikutustenarviointia, ja kaikki henkilötietojen käsittelyt on aloitettu ilman tehtyä vaikutustenarviointia.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat puutteelliset.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 29 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 2 vaikutustenarviointia on hyväksytty vuoden 2024 alkupuolella.

Sisäinen tarkastus

- Henkilö- ja aikaresurssit ovat riittävät.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 1 järjestelmä/prosessi, jossa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus ja se on myös hyväksytty.

Viestintä

- Vaikutustenarviointien vetäjäksi ei ole nimetty yhtään henkilöä.
- Vaikutustenarviointien tekemiseen kehitetty prosessi, jota alettu noudattaa vuoden 2024 alusta.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat puutteelliset.

- Resursseja, aikaa ja erityisesti koulutusta ja osaamista tarvitaan lisää.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 81 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 3 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Henkilöstö- ja konsernipalvelut

- Vaikutustenarviointien vetäjäksi ei ole nimettynä yhtään henkilöä.
- Suurin osa vaikutustenarvioinneista on tehty vasta henkilötietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia. Vastuu päivitystarpeen tunnistamisesta on prosessinomistajalla. Puutteellisten tietosuojaresurssien vuoksi vaikutustenarviointeja ei aina pystytä päivittämään ennen järjestelmämuutoksia.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat puutteelliset.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 17 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 13 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

1.5. Taulukko vaikutustenarvioinneista toimialoilla

Taulukkoon on koottuna toimialojen ja palvelualueiden tietotilinpäätöstä varten ilmoittamat vaikutustenarvioinnit. Toimialat ja palvelualueet ovat määritelleet itse, miten he ovat listanneet vaikutustenarviointeja. Tehdyt listaukset eivät ole näin ollen täysin vertailukelpoisia keskenään. Esimerkiksi Kasossa on ollut käytössä oma ns. "kevennetty vaikutustenarviointi". Taulukon tulokset ovat enimmäkseen suuntaa antavia vaikutustenarviointien määrästä kaupungissa, ja siitä kuinka paljon vaikutustenarviointeja on vielä tekemättä.

	kaikki listatut	tehdyt	kesken	aloittamatta
KAJO	190	48	28	113
kude	29	2	4	23
henko	17	13	2	1
elinv.palvelut	15	4	1	10
tyko	29	10	13	6
tasa	18	15		3
viestintä	81	3	8	70
sis.tark.	1	1		
KASO	297	235	26	36
KAKU	60	14	3	28+5+9
KATO	13	12	1	
yht.	560	309	58	191

1.6. Johtopäätökset vaikutustenarviointien tilasta kaupungissa vuonna 2023

Vaikutustenarvioinnit ja niiden tärkeys on nostettu esiin jokaisessa tietotilinpäätöksessä ja tietosuojavastaavan raportissa vuodesta 2018 alkaen. Vaikutustenarvioinnit ovat selkäranka henkilötietojen lainmukaiselle käsittelylle. Ilman vaikutustenarviointeja emme tarkalleen tiedä miten käsittelemme henkilötietoja ja olemmeko huomanneet henkilötietojen käsittelyyn sisältyviä riskejä ja reagoineet niihin asianmukaisesti. Kaupungissa on käytössä ajantasainen ohjeistus ja työkalut vaikutustenarviointien tekemiseen ja tarvittavaa koulutusta löytyy ja koulutusta on mahdollista järjestää edelleen.

Vaikutustenarviointien tilaa ei voida pitää kaupungissa hyvänä vuonna 2023. Seuraavassa on kiinnitetty huomiota kaupungin vaikutustenarviointien neljään keskeiseen ongelmaan, joihin tarvitaan parannusta. Ongelmat ja keskeiset kehittämiskohdat ovat: vaikutustenarviointien tekeminen, vaikutustenarviointien tekemisen ajankohta, vaikutustenarviointien päivittäminen ja resurssit.

Vaikutustenarviointien tekeminen. Lainsäädäntö asettaa tarkat määritelmät sille, milloin vaikutustenarviointi tulee tehdä eli se on lainsäädännön edellyttämä pakollinen toimenpide laissa määriteltyjen edellytysten täytyessä. Kaupungissa ei pystytä noudattamaan lainsäädäntöä tältä osin. Kaupungissa on paljon vaikutustenarviointeja tekemättä, vaikka laki sitä kaupungilta edellyttää. Kyse ei ole harkinnanvaraisesta toiminnasta, vaan pakollisesta lainsäädännön edellyttämästä toiminnasta. Vaikutustenarviointien tekemättä jättäminen voi aiheuttaa suunnattomia riskejä rekisteröidyille eli henkilöille, joiden henkilötietoja kaupungissa käsitellään. Kun vaikutustenarviointia ei ole tehty, niin tällöin ei ole käsitystä käsittelyyn liittyvistä riskeistä eikä ylipäänsä siitä toimitaanko henkilötietoja käsitellessä lainmukaisesti. Henkilötietojen käsittelystä vastaavalle johtajalle tämä voi aiheuttaa myös vakavia seuraamuksia, mikäli henkilötietojen käsittelyn katsotaan aiheuttaneen vaaraa rekisteröityjen oikeuksille.

Kaupungissa tulee noudattaa lainsäädäntöä, kun henkilötietoja käsitellään, ja ehdottomana sääntönä tulee kaikissa prosesseissa olla, että mitään henkilötietojen käsittelyä ei tule aloittaa ennen kuin vaikutustenarviointi on tehty ja vastaava johtaja on vaikutustenarvioinnin hyväksynyt.

Vaikutustenarvioinnin tekemisen ajankohta. Tietosuojan vaikutustenarviointi tulee tehdä aina ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Toisin sanoen henkilötietojen käsittelyä ei saa aloittaa ennen kuin vaikutustenarviointi on tehty. Kaupungissa ei pääsääntöisesti pystytä toteuttamaan tätä lainsäädännöstä tulevaa

velvollisuutta. On enemmänkin harvinaista, että vaikutustenarviointi olisi tehty ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Järjestelmien, sovellusten ja prosessien käyttöönottoilla katsotaan olevan niin kiire, että tietosuoja-asioita ei ehditä tarkastaa vaikutustenarvioinnin kautta ennen järjestelmien, sovellusten ja prosessien käyttöönottoa. Tämä on vakava puute kaupungin prosesseissa, varsinkin kun lainsäädännössä on tarkasti määritelty, milloin vaikutustenarviointi tulee tehdä.

Tämä epäkohta saadaan korjattua sillä, että tietosuojan vaikutustenarviointi otetaan kiinteänä osana mukaan kaikkiin kaupungin suunnittelu- ja hankintaprosesseihin, joihin sisältyy henkilötietojen käsittelyä, heti alkuvaiheessa. Tietosuojan vaikutustenarviointia tehtäisiin samanaikaisesti kuin muutakin prosessia viedään eteenpäin. Tällöin on myös helpompi korjata mahdollisia puutteita tietosuojassa. Järjestelmien, sovellusten ja prosessien, joissa käsitellään henkilötietoja, käyttöönoton tulee tapahtua vasta kun vaikutustenarviointi on tehty ja hyväksytty. Tämä tulisi olla kirjattuna kaikkiin käyttöönotto- ja projektisuunnitelmiin.

Vaikutustenarviointien päivittäminen. Vaikutustenarviointien tekeminen on pääsääntöisesti jatkuvaa prosessia eli vaikutustenarviointeja tulee säännöllisesti päivittää. Järjestelmiin ja sovelluksiin tehdään säännöllisesti erilaisia päivityksiä ja muita teknisiä uudistuksia, joilla voi olla vaikutusta henkilötietojen käsittelyyn. Muutokset ja uudistukset tulee aina tarkastaa myös henkilötietojen käsittelyn näkökulmasta ja se tapahtuu vaikutustenarvioinnin kautta. Kerran hyvin tehdyn vaikutustenarvioinninkin tulos valuu äkkiä hukkaan, jos vaikutustenarviointia ei päivitetä. Vaikutustenarviointiin aikanaan kirjatut tiedot vanhenevat nopeasti, kun teknisiä ja muita uudistuksia tapahtuu. Mikäli vaikutustenarviointeja ei päivitetä, niin työ joudutaan tekemään alusta alkaen uudelleen.

Vaikutustenarviointien päivittäminen tulee olla kiinteä osa koko prosessia. Mikäli järjestelmään, sovellukseen tai prosessiin ollaan tekemässä muutoksia, joilla on vaikutusta henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan, niin tieto tästä täytyy tulla henkilölle, jonka tehtävänä on päivittää vaikutustenarviointeja. Tällöin vaikutustenarviointiin tehdään tarvittavat muutokset, ja kaikkien käytössä on tällöin ajantasainen ja luotettava vaikutustenarviointi. On ehdottoman tärkeää, että kaikissa prosesseissa tulee määritellä myös se taho, jonka tehtävänä on päivittää vaikutustenarviointi.

Resurssit. Vaikutustenarviointien tekeminen ja niiden tekeminen ennen kuin henkilötietoja aletaan käsittelemään sekä vaikutustenarviointien päivittäminen vaativat resursseja. Toimialoilla ja palvelualueilla on tämä tiedostettu ja resursseja vaikutustenarviointien tekemiseen pidetään pääsääntöisesti puutteellisina tai äärimmäisen puutteellisina. Ainoastaan Kaupunkiympäristön toimialalla ja Kajon

talouden ja strategian ja sisäisen tarkastuksen palvelualueilla resursseja pidetään riittävinä. Näissä yksiköissä henkilötietojen käsittely on paljon vähäisempää kuin muilla toimialoilla ja palvelualueilla.

Mikäli vaikutustenarviointien tekemiseen ja päivittämiseen ei resursoida lisää, niin tilanne vaikutustenarviointien osalta ei tule muuttumaan eikä kaupungissa pystytä toteuttamaan lainsäädännön vaatimia toimenpiteitä henkilötietojen käsittelyn osalta. Vaikutustenarvioinnit ovat pysyvä osa kaupungin toimintoja, jotka tulee tehdä lain edellyttämällä tavalla ja niiden tekemiseen tarvitaan henkilöitä ja työtä helpottavia teknisiä ratkaisuja.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin helpottui komission vuonna 2023 hyväksymän tietosuojakehyksen johdosta. Tämä on kaupungille merkityksellistä, koska kaupungilla on käytössä useita järjestelmiä ja sovelluksia, joissa tapahtuu henkilötietojen siirtoa Yhdysvaltoihin.

2.1. Henkilötietojen siirto Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Henkilötietoja voidaan siirtää Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle, jos Euroopan komissio on antanut päätöksen henkilötietojen suojan riittävydestä (nk. vastaavuuspäätös, tietosuoja-asetuksen 45 artikla). Komission antama päätös on ensisijainen suhteessa muihin siirtooperusteisiin. Päätös voi koskea tiettyä Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolista maata tai maan aluetta, tiettyä sektoria tai kansainvälistä järjestöä.

2.2. Henkilötietojen siirtojärjestely EU:n ja Yhdysvaltojen välillä kumottiin vuonna 2020

Euroopan unionin tuomioistuin kumosi niin sanotussa Schrems II -ratkaisussaan (C-311/18) heinäkuussa 2020 komission päätöksen EU:n ja Yhdysvaltojen välisestä Privacy Shield -järjestelystä.

Tuomioistuin totesi Privacy Shield -järjestelyn tarjoaman tietosuojan tason riittävyyttä koskevan päätöksen pätemättömäksi, koska henkilötietoja Yhdysvaltoihin siirretäessä perusoikeuksiin puuttumista ei ole rajattu tavalla, joka vastaisi pääosiltaan EU:n vaatimuksia.

2.3. EU:n ja Yhdysvaltojen uusi tietosuojakehys hyväksyttiin vuonna 2023

Vuonna 2020 mitätöity Privacy Shield -järjestelmä korvataan EU:n ja Yhdysvaltojen välisellä tietosuojakehyksellä. Euroopan komissio hyväksyi 10.7.2023 päätöksen USA:n tietosuojan riittävästä tasosta.

Riittävyyspäätös koskee henkilötietojen siirtoa sertifioiduille yhdysvaltalaisille yrityksille; sitä ei voi käyttää tiedonsiirtoihin julkisen sektorin toimijoiden välillä. Eri kunnista Kuntaliittoa on pyydetty kysymään tietosuojavaltuutetun ohjeistusta riittävyyspäätöksen vaikutuksesta julkiseen sektoriin, kuten kuntiin.

Yhdysvaltalaiset yritykset voivat liittyä tietosuojakehykseen sitoutumalla noudattamaan komission päätöksen yksityiskohtaisia tietosuojavelvoitteita. Velvoitteisiin kuuluvat esimerkiksi tiettyjen tietosuojaperiaatteiden noudattaminen sekä tietoturvaa ja henkilötietojen edelleen siirtoa koskevat vaatimukset. Yhdysvaltalaisten yritysten on sertifioidava itsensä ja kuuluttava DPF-ohjelmaan (Data Privacy Framework), jotta tietoja voidaan siirtää ilman vakiosopimuslausekkeita ja lisäsuojatoimenpiteitä.

2.4. Uuden tietosuojakehyksen vaikutukset Vantaalle

Uusi tietosuojakehys aiheutti toimia myös kaupungille vaikutustenarviointien osalta. Lisäksi kaupungissa tulisi aina myös varautua tulevaan. Muutokset komission päätökseen ovat mahdollisia, ja mikäli henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin vaikeutuisi jälleen, niin kaupungissa tulisi tähän varautua jo nyt riittävällä tasolla. Keskeisimpiä huomioita ovat:

- Tietosuojan vaikutustenarvioinnit on tullut tarkastaa sellaisten järjestelmien/prosessien osalta, joissa on tiedonsiirtoja USA:han.
- Vaikutustenarvioinnit on tullut päivittää vastaamaan komission uutta tietosuojan riittävyttä koskevaa päätöstä.
- Tietosuojakehys perustuu USA:n presidentin antamaan toimeenpanomääräykseen, ei lakiin. Tilannetta on kaupungissa seurattava mahdollisesti nopeastikin muuttuvien olosuhteiden varalta.
- Kaupungissa olisi hyvä olla varautumissuunnitelma henkilötietojen käsittelylle, mikäli komission päätös kumotaan tai toimeenpanomääräykseen tulee muutoksia.

3) Ohje evästeiden käytöstä kaupungin verkkopalveluissa

Evästeitä koskeva yleinen ohjeistus otettiin kaupungissa käyttöön vuonna 2023. Ohjeistus käytiin läpi tammikuun tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän kokouksessa.

Ohjeessa käydään läpi evästeitä koskevaa lainsäädäntöä ja viranomaisratkaisuja. Kaupungin käyttäessä evästeitä verkkosivuilla tulee niiden käyttö olla lainsäädännön ja oikeuskäytännön mukaista, ja verkkosivun käyttäjän oikeudet tulee turvata.

Ohjeistuksessa on kuusi kohtaa ja tässä raportissa käydään kohdat tiivistetysti läpi. Ohje kokonaisuudessaan löytyy kaupungin tietosuojasivustolta.

3.1. Mitä evästeet ovat

Evästeet ovat pieniä tekstitiedostoja, joita tallennetaan käyttäjän päätelaitteelle verkkosivuilla vieraillessa. Evästeitä voidaan hyödyntää esimerkiksi sivujen teknisen toimivuuden varmistamisessa ja markkinoinnin kohdentamisessa.

Evästeitä käytetään yleisesti julkisissa ja kaupallisissa verkkosivustoissa ja ne ovat osa sähköisten palveluiden turvallista, tehokasta ja käyttäjäystävällistä toimivuutta. Kaupungin ohjeistuksessa viitataan Traficomien evästeitä koskeviin määritelmiin.

3.2. Lainsäädäntö edellyttää suostumusta ei-välttämättömien evästeiden käytöstä

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen rekisterinpitäjän *oikeutettu etu* ei oikeuta evästeiden tallentamiseen käyttäjän päätelaitteelle. Tämä tarkoittaa sitä, että oikeutettu etu ei ole lainmukainen peruste evästeiden tai muiden evästeiden kaltaisten seurantateknologioiden käyttämiseksi.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklassa on tyhjentävä luettelo tilanteista, joissa henkilötietojen käsittelyyn voidaan katsoa olevan laillista. Kyseisen artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan yksi näistä tilanteista on se, että rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojensa käsittelyyn yhtä tai useampaa erityistä tarkoitusta varten. Suostumuksen edellytyksistä säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 7 artiklassa.

3.3. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin välinen suhde

Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 5 artiklan 3 kohdan perusteella evästeiden tallentaminen ja niiden käyttäminen edellyttää, että tilaaja tai käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa. Kyseinen vaatimus on saatettu Suomessa voimaan säätämällä asiasta sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (7.11.2014/917) 205 §:ssä. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain mukaan evästeiden käyttöä koskevaa säännöstä valvoo Traficom.

EU-oikeuden etusijasta seuraa, että suostumusta on tulkittava yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti. Yleinen tietosuoja-asetus tulee siten lähtökohtaisesti sovellettavaksi niiltä osin kuin sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivissä ei ole asiasta tarkemmin säädetty.

3.4. Euroopan tietosuojaneuvoston suostumusta koskeva ohje

Euroopan tietosuojaneuvostoa (EDPB) edeltänyt **tietosuojaryhmä WP29** on antanut suostumusta koskevan ohjeen ”Asetuksen 2016/679 mukaista suostumusta koskevat suuntaviivat, WP259 rev. 01”, jonka ohjeen Euroopan tietosuojaneuvosto on hyväksynyt.

Ohjeen mukaan suostumus voi olla asianmukainen laillinen peruste vain, jos rekisteröidylle tarjotaan mahdollisuus valvoa tietojensa käyttöä sekä aito tilaisuus valita vapaasti, hyväksyykö hän tarjotut ehdot vai hylkääkö hän ne, eikä hylkäämisestä aiheudu hänelle haittaa. EDPB on suostumusta koskevassa ohjeessaan ottanut myös kantaa internetin käyttäjien suostumuksen hankkimista heidän selainasetustensa kautta.

3.5. Rekisterinpitäjän eli kaupungin huomioitava evästeiden käyttämisessä

Vantaan kaupunki on vastuussa verkkosivuillaan käyttämistään eväste käytännöistä. Seurantateknologioiden kautta voi tapahtua merkittävää henkilötietojen keräämistä kolmansien osapuolten toimesta, ja kaupungin tulee viranomaisena toimia erityisen huolellisesti tehdessään päätöksiä siitä, millaista seurantateknologiaa sen verkkosivustolle laitetaan. Seurantateknologian hyödyntäminen verkkosivuilla edellyttää sekä teknistä asiantuntemusta että tietosuojajuridiikan, mukaan lukien henkilötiedon käsitteen, ymmärtämistä. Evästeiden käyttäminen tulee aina suunnitella niin, että lainsäädännössä käyttäjälle määritellyt oikeudet turvataan.

Evästeitä koskevissa ratkaisuissa tulisi aina huomioida läpinäkyvyys, toiminta-aika, ainoastaan välttämättömien evästeiden käyttämisen ensisijaisuus, iäkkäiden ja lapsien huomioiminen, suostumuksen periaatteet, henkilötietojen käyttö maksuvälineenä maksuttomissa palveluissa sekä kolmansien osapuolien evästeiden käyttö.

3.6. Traficomien ohjeistus evästeiden käytöstä

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien tehtävänä on valvoa sähköisen viestinnän luottamuksellisuutta. Sähköisen viestinnän luottamuksellisuus kattaa myös evästeiden ja muiden palvelun käyttöä kuvaavien tietojen tallentamisen käyttäjän

päätelaitteelle sekä päätelaitteella olevien tietojen käytön. Traficom on näin evästeitä koskeva valvontaviranomainen.

Traficom on laatinut evästeiden käytöstä oppaan “Evästeet ja muut käyttäjien päätelaitteille tallennettavat tiedot sekä näiden tietojen käyttö – Opas palveluntarjoajille”. Opas on tarkoitettu kaikille tahoille, jotka käyttävät evästeitä tai vastaavia tekniikoita toteuttaessaan ja tarjotessaan verkkosivustoja tai muita sähköiseen viestintään pohjautuvia palveluja, kuten mobiilisovelluksia.

KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA

Tietotilinpäätös 2023

1) Henkilöllisyyden varmistaminen henkilötietoja luovutettaessa

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla puhtaasti yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia henkilötietojen tarkastuspyyntöjä on ainoastaan muutamia vuosittain. Asiakirjapyyntöjä tulee sen sijaan paljon sekä asiakkailta että muilta viranomaisilta.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ohjeistuksen mukaan salassa pidettäviä tietoja varten ohjataan tekemään kirjallinen pyyntö. Kirjallinen pyyntö pitäisi kierrättää kirjaamon kautta, jotta siitä jää Asta-asianhallintajärjestelmään merkintä, ja myös vastauksesta (antamistapa/onko tieto annettu vai ei ym.) jää tieto asianhallintajärjestelmään. Esimerkiksi salassa pidettävää aineistoa sisältävät päätösotteet lähetetään erikseen asianosaisen ilmoittamaan kotiosoitteeseen Vantaan kaupungin oman ohjeistuksen mukaan.

Varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatussuunnitelma-asiakirjapyyntöjä tulee viikoittaan noin kolmesta viiteen kappaletta. Eli vuositasolla pyyntöjen arvioidaan olevan noin 200–250 kappaletta.

Varhaiskasvatukseen tulee reilusti asiakirjapyyntöjä varhaiskasvatussuunnitelma- ja lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma -keskusteluista, mutta suurin osa pyyntöistä on sen ikäisiltä henkilöiltä, ettei niitä ole enää arkistossa. Näiden asiakirjojen säilytysaika on nimittäin 10 vuotta varhaiskasvatuksen päättymisestä, jonka jälkeen ne hävitetään.

Tiedot luovutetaan kirjepostilla tai noutamalla Kasvatuksen ja oppimisen toimialan toimipisteestä. Yleisin luovutustapa on kirjeposti. Tietoja ei luovuteta puhelimitse, tekstiviestillä tai sähköpostilla (uudessa lomakkeessa vantaa.fi -sivuilla on merkittynä, että vain julkisia asiakirjoja voidaan lähettää sähköpostilla).

Varhaiskasvatuksessa niissä tilanteissa, joissa henkilöllisyyttä ei voida varmistaa (puhelimitse, sähköpostitse tulleet pyynnöt), asiakas ohjataan tekemään tieto-/asiakirjapyyntö Vantaa-infossa, jossa henkilöllisyys voidaan todentaa. Asiakirjoja ei siis luovuteta, ellei henkilöllisyyttä ole todennettu.

Perusopetuksen palvelualueen osalta vuonna 2023 asiakirjapyyntöjä/tietopyyntöjä tuli 200 kappaletta. Perusopetuksen osalta tietopyynnöt toimitetaan edelleen kouluille, jos on mahdollista, että tiedot vielä löytyvät kouluilta. Useimmiten pyyntö

menee kirjaamosta myös suoraan kaupunginarkistoon. Kun pyyntö tulee kirjaamosta, välitetään se koululle, jossa kyseinen henkilö on ollut oppilaana.

Toisella asteella pyynnöt menevät todennäköisesti suoraan oppilaitoksiin. Tähän liittyy haavoittuvuus, sillä tietopyyntöjä ei välttämättä kirjata.

Ruotsinkielisellä palvelualueella pyyntöjä tulee koulujen mukaan harvoin. Kouluille tulevat asiakirjapyynnöt koskevat tavallisesti vanhoja todistuksia. Tällöin rehtori tai koulusihteeri tarkistaa puhelimesta käydyssä keskustelun perusteella, että kyse on oikeasta henkilöstä. Puhelimesta tulleet pyynnöt pyydetään toisinaan myös vielä sähköpostitse. Kotiosoite voidaan tarvittaessa varmistaa Digi- ja väestötietovirastosta.

Lastensuojelusta on pyydetty kasvatuksen ja oppimisen toimialalta lausuntoja. Lausuntopyynnössä on ollut henkilötunnus, ja yhteys on ollut suojattu sähköposti. Kirjeenä pyyntöjä on tullut lähinnä sairaaloista/hoitolaitoksilta.

Vaikutustenarvioinneissa on kuvattu henkilötietojen tarkastuspyyntöä koskevaa prosessia tai viitattu Vantaan kaupungin verkkosivulla olevaan ohjeistukseen.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Päätös Yhdysvaltojen tietosuojan riittävästä tasosta (ns. tietosuojakehys) hyväksyttiin 10. heinäkuuta Euroopan komissiossa. Tietoja voidaan riittävyyspäätöksen nojalla siirtää EU- ja ETA-alueelta järjestelyyn osallistuville yhdysvaltalaisille yrityksille ilman erillisiä 46 artiklan mukaisia suojatoimia. Tältä osin toimialalla on päivitetty Google Workspace for Education -vaikutustenarviointia. Zoomin vaikutustenarviointia päivitettiin alkuvuodesta 2024. Lähes kaikki yritykset, joiden palveluja käytetään toimialalla, ovat mukana riittävyyspäätöksessä. ios-sovelluksen osalta henkilötietojen siirto EU- tai ETA-alueen ulkopuolelle perustuu Applen palvelujen sopimusehtoihin ja Euroopan komission hyväksymiin vakiolausekkeisiin. Metan osalta vaikutustenarviointeja päivitetään mahdollisimman pian.

3)Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Yleisen tietosuojasetuksen mukaan, *jos tietyn tyyppinen käsittely etenkin uutta teknologiaa käytettäessä todennäköisesti aiheuttaa – käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitukset huomioon ottaen – luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkean riskin, rekisterinpitäjän on ennen käsittelyä toteutettava arviointi suunniteltujen käsittelytoimien vaikutuksista henkilötietojen suojalle. Yhtä arviota voidaan käyttää samankaltaisiin vastaavia korkeita riskejä aiheuttaviin käsittelytoimiin (35 artikla).*

Vaikutustenarviointien tarkoituksena on siis henkilötietojen käsittelyyn liittyvien riskien tunnistaminen, arvioiminen ja hallitseminen. Vaikutustenarviointi tulee tehdä ennen kuin henkilötietoja aletaan käsitellä. Vaikutustenarviointi on asiakirja, jota tulisi päivittää aina kuin sille on tarvetta.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on jokaiselta palvelualueelta nimetty vastuuhenkilöt vaikutustenarviointeihin. Vaikutusarviointien vetäjien määrä vuonna 2023 on ollut noin seitsemän henkilöä. Epäsäännöllisesti myös muita asiantuntijoita ja opettajia on osallistunut vaikutusarviointien vetämiseen.

Työajallisesti vaikutustenarviointien vetämiseen ei juuri kenellekään ole kunnolla varattu aikaa. Toimialalla 14 viikon välein pidettävät tietosuojatalkoot, joissa yksi päivä on pyhitetty vaikutustenarvioineille ja sovellusten tarkistamiselle, ei riitä tähän alkuunkaan. Nykyisellä tahdilla vastuuhenkilöillä pitäisi olla varattuna yksi päivä viikoittain, jotta vaikutustenarviointeja pystyttäisiin tekemään kaikista esitetyistä pyynnöistä. Resursseja tähän tarvittaisiin siis huomattavasti lisää. Ruotsinkielisellä palvelualueella vaikutustenarviointien vetäminen ei kuulu kenenkään toimenkuvaan eikä sille ole varattu työaikaa.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on käytössä useita satoja varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa käytettäviä sovelluksia. Työajallisesti kaikista näistä ei kyetä tekemään vaikutustenarviointia nykyisillä resursseilla. Toimialan johto on hyväksynyt ”Kason vaikutustenarvioinnin” käyttämisen. Kyseessä on lyhyt lomake, jota käytetään erilaisten sovellusten tarkistamiseen, joiden toimittajien kanssa Vantaan kaupunki ei ole laatinut erillistä hankinta- tai pienhankintasopimusta. Virallinen vaikutustenarviointi on siis, kuten hallintatiedostostakin ilmenee, tekemättä sadoista sovelluksista.

Vaikutustenarvioinnit vaativat jatkuvaa päivittämistä järjestelmiin, sovelluksiin ja prosesseihin tehtävien muutosten osalta. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla ei kuitenkaan pystytä tarkastamaan uusia tulevia järjestelmiä ja sovelluksia siinä määrin kuin tarve olisi, puhumattakaan että toimialalla voitaisiin palata jo tehtyjen vaikutustenarviointien päivittämiseen. Pääjärjestelmien vaikutustenarviointeja uusitaan, jos joku merkittävä uudistus tulee. Toiveena olisi, että kaupunki tekisi keskitetysti laajoja vaikutustenarviointeja palveluihin mitä käytetään useammalla toimialalla, esimerkiksi Microsoft saisi olla mahdollisimman kattavasti selvitetty. Nyt asia on niin, että toimialalla on Microsoft käytössä, mutta jos joku palvelualue haluaa käsitellä palvelun sisällä henkilötietoja, pitäisi tästä tehdä uusi vaikutustenarviointi. Tämä sama koskee myös sosiaalisen median käyttöä.

Sitä, kuinka monta vaikutustenarviointia on tehty ja hyväksytty ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, on täysin mahdotonta arvioida. Samoin sitä, kuinka monessa tapauksessa henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä, ei ole mahdollista arvioida.

Nykyisin tietoisuus tietosuojasta on lisääntynyt, ja se otetaan aikaisemmassa vaiheessa huomioon. Tästä huolimatta edelleenkin tulee paljon yllätyksiä. Haasteena on myös, että usein vaikutustenarviointi tarvittaisiin mahdollisimman pian. Tätä jäädään harvoin odottelemaan, vaan hankinta tehdään vaikutustenarvioinnilla tai ilman. Opetuksessa käytettävien sovellusten osalta haasteena on myös se, että opettajat pystyvät usein ottamaan sovelluksen teknisesti käyttöön ennen kuin vaikutustenarviointi on tehty.

Hankintaprosessien osalta toimialan vaikutustenarviointien vetäjien aika ei riitä olemaan mukana hankintojen vaikutustenarviointiprosessissa vasta kuin loppusuoralla, jolloin hankittava sovellus on jo pitkälti määritetty toiminnallisuuksien ehdoilla, eikä niinkään tietosuojan ehdoilla.

Toimialan nykyiset resurssit eivät siis lainkaan riitä vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteuttamiseen.

4) Informointiasiakirjat

EU:n yleisen tietosuoja-asetus edellyttää, että henkilölle on annettava tieto, jos hänen henkilötietojaan kirjataan johonkin henkilörekisteriin. Tämän lisäksi rekisteröidylle tulee kertoa henkilötietojen käsittelyn tarkoituksesta, mihin tietoja säännönmukaisesti luovutetaan ja rekisteröidyn oikeuksista.

Kaikki Kasvatuksen ja oppimisen toimialan informointiasiakirjat on päivitetty vuonna 2023. Informointiasiakirjoihin on muun muassa päivitetty tietosuojavaltuutetun ja rekisterien yhteyshenkilöiden ajantasaiset yhteystiedot. SPro-tietojärjestelmää koskeva informointiasiakirja on poistettu verkkosivulta syksyllä 2023, sillä kyseistä järjestelmää ei enää käytetä Vantaan kaupungilla sosiaali- ja terveystietojen siirryttyä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lukien. Myös [Varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien asiakkaat](#) -informointiasiakirja on poistettu palvelujen siirryttyä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hoidettavaksi.

Informointiasiakirjoja päivitetään aina, kun tarvetta ilmenee. Tällä hetkellä kaikkien informointiasiakirjojen pitäisi olla ajan tasalla. Kaikista informointiasiakirjoista on myös ajantasaiset ruotsinkieliset versiot.

Toimialalla informointiasiakirjat on käännetty englanniksi syksyllä 2023. Vantaan kaupungilla on kansainvälinen koulu ja myös verkkosivusto on englannin kielellä. Kääntämällä informointiasiakirjat on varmistettu informoinnin läpinäkyvyys, ja se, että rekisteröidyt ymmärtävät informointiasiakirjojen sisällön. Myös englanninkielisten informointiasiakirjojen pitäisi olla ajan tasalla.

Toimialalla ei ole erikseen määritelty informointiasiakirjojen päivittämiseen liittyvää prosessia eikä sitä ole dokumentoitu. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla tietosuojasta vastaava lakimies päivittää ja laatii uudet informointiasiakirjat yhteistyössä toimialan yhteisten palvelujen muun henkilöstön kanssa. Lakimies myös lähettää informointiasiakirjat käännettäväksi. Yhteisten palvelujen viestintä ja vuorovaikutus - tehtäväala huolehtii informointiasiakirjojen viemisestä Vantaan kaupungin verkkosivuille.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla oli vuonna 2023 seuraavat tietosuojan informointiasiakirjat:

- Henkilötietojen käsittely varhaiskasvatuksessa (Behandlingen av personuppgifter inom småbarnspedagogiken; Processing of personal data in early childhood education)
- Henkilötietojen käsittely esiopetuksessa (Behandlingen av personuppgifter inom förskoleundervisningen; Processing of personal data in pre-primary education)
- Henkilötietojen käsittely perusopetuksessa (Behandling av personuppgifter inom den grundläggande utbildningen i Vanda stad; Processing of personal data in basic education)
- Henkilötietojen käsittely lukiokoulutuksessa (Behandlingen av personuppgifter inom gymnasieutbildningen; Processing of personal data in general upper secondary education)
- Henkilötietojen käsittely ammatillisessa koulutuksessa (Behandlingen av personuppgifter inom yrkesutbildningen i Vanda stad; Processing of personal data in vocational education and training)
- Henkilötietojen käsittely opiskeluhuollossa (Behandlingen av personuppgifter inom elevhälsan; Processing of personal data in pupil and student welfare)
- Henkilötietojen käsittely tutkimuslupahakemuksien käsittelyssä (Behandling av personuppgifter vid handläggningen av ansökningar om

forskningstillstånd; Processing of personal data in the research permit application process)

- Kameravalvonnan henkilötietojen käsittely kaupungin päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa (Kameraövervakning i Vanda stads daghem, skolor och läroanstalter; Processing of personal data from camera surveillance in city day-care centres, schools and educational institutions)

5) Toimialan omat nostot

Vuosi 2023 oli toimialalle tietosuojan suhteen merkityksellinen. Kesällä 2023 Helsingin hallinto-oikeus antoi ratkaisun (ei lainvoimainen) tietosuoja-asiassa liittyen Google opetusohjelman käyttöön. Ratkaisussaan hallinto-oikeus katsoi tietosuoja-valtuutetun tavoin, että rekisterinpitäjän eli Espoon kaupungin henkilötietojen käsittelyperusteeksi ei Google Workspace for Education -opetusohjelman osalta esitetystä laajuudesta soveltu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta. Eli rekisterinpitäjän harjoittama henkilötietojen käsittely on tältä osin ollut yleisen tietosuoja-asetuksen vastaista. Myös Vantaan kaupunki käyttää useiden muiden opetuksen ja koulutuksen järjestäjien tapaan Google Workspace for Education -opetusohjelmaa. Asiaan liittyen Vantaan kaupunki on käynyt aiheesta vuoropuhelua useiden muiden opetuksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa. Asiasta odotetaan korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisua. Koulutusta koskevista laeista ja opetussuunnitelman perusteista seuraa velvollisuus opettaa elämässä tarpeellisia tietoja taitoja sekä hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa osana opetusta. Näitä taitoja ei voida opettaa ilman sähköisiä oppimisympäristöjä, joten opetuksen järjestäjä on käytännössä sidottu käyttämään jotakin sähköistä opetusalustaa. Toimialalla on päivitetty Google Workspace for Educationin vaikutustenarviointia muun muassa käsittelyperusteen osalta siten, että siinä viitataan esimerkiksi velvollisuuden noudattamiseen opetussuunnitelman perusteita, joista seuraa velvollisuus tieto- ja viestintäteknologian käyttöön.

Tietojen siirto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle on myös ollut ajankohtainen teema toimialalla. Asiaa koskevaa ohjeistusta ja prosessikuvausta on alettu päivittää. Asiasta on myös tehty vaikutustenarviointi vuoden 2022 lopulla, jota on tarkoitus päivittää. Erityisesti haasteena on terveydenhuollon tai sosiaalihuollon asiakkuuden paljastuminen hyvinvointialueen pyytäessä tietoja. Opetushallitus on luvannut ohjeistaa tästä enemmän.

Loppuvuodesta 2023 alkaen Opetushallitus on alkanut tarjoamaan MPASSid:n¹ viranomaispalveluna. Olennaisin muutos on käytännössä se, että enää koulutuksen järjestäjän ei rekisterinpitäjänä tarvitse Opetushallituksen tulkinnan mukaan tehdä henkilötietojen käsittelijöiden (palveluntarjoajien) kanssa tietosuoja-asetuksen 28 artiklan mukaisia sopimuksia henkilötietojen käsittelystä. Sitoutuminen MPASSid:n palvelun ehtoihin nimittäin korvaa tämän. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on jo käytetty MPASSid:tä.

¹ Kyseessä on kertakirjautumistapa. Yksillä tunnuksilla on siis mahdollista kirjautua useisiin eri palveluihin.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

Kaupunkiympäristön toimialan tietotilinpäätös 2023

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Kaupunkiympäristön toimialalla on toimittu kaupunkitasoisen linjauksen mukaisesti koko ajan, eli toimialalla on veloitettu henkilöt Vantaa-Infoon todistamaan henkilöllisyytensä henkilötietoja sisältävien asiakirjojen tarkistuspyyntöjen yhteydessä. Toimialalla ei ole ollut muita tapoja ohjeistettuna henkilöllisyyden varmistamiseksi, eikä muilla tavoilla kuin Vantaa-Infon kautta tulleita pyyntöjä ole otettu vastaan.

Kaupunkitasoinen ohjeistus asiasta muuttui vuoden 2023 syksyllä, kun todettiin, että kaupunki ei voi edellyttää Vantaa-infossa käyntiä, vaan henkilöllisyyden tarkastamisen tulisi olla mahdollista myös muilla tavoin. Kaupunkiympäristön toimiala on pitänyt tärkeänä, että myös uudessa tilanteessa saataisiin kaupunkitasoinen linjaus siitä, millä tavoin henkilöllisyys voidaan varmistaa tietoturvallisesti. Tällainen linjaus saatiin marraskuussa 2023.

On hyvä kuitenkin huomata, että henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyyntöjä on ollut kaupunkiympäristön toimialalla todella vähän. Vuoden 2023 aikana ei esimerkiksi tullut yhtään henkilötietojen tarkistuspyyntöä koko toimialalle.

Toimialalla luovutetaan muutenkin todella vähän erilaisia henkilötietoja rekisteröidyille tai ylipäättään kenellekään. Vuosittain tulee yleensä muutamia pyyntöjä saada julkisia henkilötietoja erilaisia suunnitelmia tai projekteja varten, joista kaupungingeodeetti tekee luovutus päätöksen. Vuoden 2023 aikana tällaisia pyyntöjä tuli 2 kappaletta.

Luovutetut tiedot annetaan yleensä siinä muodossa kuin niitä pyytävä taho ne haluaa. Yleensä aineisto on Excel-muodossa, ja se toimitetaan salattuna sähköpostina aineiston pyytäjän yhteyshenkilölle.

Yksittäisiä kiinteistönomistajatietoihin liittyviä tietoja annetaan puhelimitse tai sähköpostilla, mutta jos pyyntö koskee useampien henkilöiden tietoja, niin silloin pyytäjä täyttää lomakkeen, jolla pyytää tietoja ja perustelee miksi niitä pyytää ja mitä tarkoitusta varten. Tällöin kaupungingeodeetti tekee asiasta erillisen päätöksen. Toistaiseksi päätös on aina ollut myönteinen, eli tiedot on pyytäjälle luovutettu, pois lukien sellaiset henkilötiedot, joihin on liittynyt luovutuskielto.

Toimialan prosessi henkilötietojen luovutuksille tarkastusprosessin yhteydessä toimii siten, että kirjaamosta tulee tieto kaikille kolmelle toimialan tietosuojayhteys-henkilölle. He varmistavat, että tietojen pyytäjän henkilöllisyys on tarkastettu asianmukaisesti ja koordinoivat pyynnön eteenpäin toimialan eri yksiköihin. Tällä hetkellä toimialalla on 9 henkilön ryhmä eri yksiköiden vastuuhenkilöitä, joille pyynnöt välitetään ja heitä pyydetään etsimään pyydetyn henkilön tietoja ja toimittamaan ne mahdollisimman pian. Kun tiedot on saatu, niin ne kootaan tietosuojayhteys-henkilöiden toimesta ja toimitetaan tietoja pyytäneelle henkilölle joko postitse tai salattuna sähköpostina. Alkuvuodesta 2024 tulleen henkilötietojen tarkastuspyynnön yhteydessä kävi ilmi, että yksiköiden vastuuhenkilöiden listaa on syytä päivittää.

Luovutusprosesseja ei ole erikseen kuvattu omassa vaikutustenarvioinnissa, vaan henkilötietojen luovutukseen liittyvät seikat on kuvattu erikseen jokaisessa kaupunkiympäristön toimialalla tehdyssä järjestelmäkohtaisessa vaikutustenarvioinnissa.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Kaupunkiympäristön toimialan tiedossa ei ole, että toimialan hallussa olevista järjestelmistä siirrettäisiin tietoja EU- tai ETA-alueen ulkopuolelle. Toimialan näkemys on, että henkilötietojen mahdollisia siirtoja Yhdysvaltoihin ja niistä aiheutuvia toimenpiteitä tulisi aina ensisijaisesti arvioida kaupunkitasoisesti, jotta varmistettaisiin riittävä osaaminen.

3) Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

Vuonna 2023 toimialalla tehtiin 3 uutta tietosuojaan vaikutustenarviointia ja päivitettiin 2 aiemmin jo tehtyä. Lisäksi tehtiin yksi alkukartoitus, jossa todettiin, että vaikutustenarviointia ei ole tarpeen tehdä. Tehdyt vaikutustenarvioinnit on hyväksynyt asiasisällöstä riippuen joko kaupungininsinööri, kiinteistöjohtaja tai kaupunkisuunnittelujohtaja.

Toimialalla vaikutustenarvioinnin vetäjänä on toiminut kaikki tietosuojayhteyshenkilöt, eli 3 henkilöä, joista yksi on ollut kaikissa arvioinneissa mukana, yksi kahdessa ja yksi yhdessä vaikutustenarvioinnissa. Kenenkään toimialan tietosuojayhdyshenkilön työtehtävissä ei ole erikseen määritelty prosenttiosuutta siihen kuinka paljon vaikutustenarviointien tai yleensäkin tietosuoja- tai tietoturva-asioiden hoitamiseen on mahdollista työajasta käyttää.

Vaikka kaupunkiympäristön toimiala on laaja, niin 3 henkilöä on ihan riittävästi tähän tehtävään. Se ei kuitenkaan muuta sitä tosiasiaa, että olisi huomattavasti tehok-

kaampaa henkilöstöressurssien käytön ja henkilötietojen suojaamisen näkökulmasta, jos vaikutustenarvioinnit tehtäisiin kaupunkitasoisesti tietosuojavastaavan toimialalla sen sijaan, että kaikki toimialat tekevät niitä itsenäisesti.

Vaikutustenarviointien päivittämisten suhteen ei ole mitään erillistä prosessia. Tieto päivittämistarpeesta tulee joko tietohallinnosta, jos ohjelmistoa ollaan uusimassa/ päivittämässä tai ohjelmistojen pääkäyttäjiltä. Tämän jälkeen arvioidaan tapauskohtaisesti, miten prosessia on syytä viedä eteenpäin.

Käytännössä kaikki vaikutustenarvioinnit on tehty niin, että ohjelmisto on ollut jo käytössä, eli ne on tehty jälkeenpäin. On kuitenkin hyvä huomata, että lähes kaikki kaupunkiympäristön toimialan ohjelmistot ovat olleet jo käytössä ennen kuin vaikutustenarviointeja on edellytetty.

Tieto vaikutustenarviointien tarpeesta uusien ohjelmistojen hankinnan yhteydessä tulee yleensä tietohallinnosta. Tosin tässä suhteessa historia on vielä kovin lyhyt, niin ei pystytä oikein sanomaan toimiiko asia niin kuin pitää.

Järjestelmien päivittämiset / vaikutustenarviointien päivittämiset tapahtuvat käytännössä niin, että järjestelmä päivitetään ja vaikutustenarviointi päivitetään vasta sen jälkeen. Suurin syy on varmasti se, että käytännössä on mahdotonta päivittää vaikutustenarviointia ennen järjestelmän käyttöönottoa, koska ei kukaan tiedä kuinka järjestelmä oikeasti toimii, kun vasta sitten kun se käytössä.

4) Informointiasiakirjojen päivittäminen ja ruotsinkieliset informointiasiakirjat

Kaupunkiympäristön toimialan informointiasiakirjat päivitettiin pääosin loppuvuodesta 2023 vastaamaan uutta kaupunkitasoista ohjetta. Muutokset liittyivät pääasiassa asiakirjojen rakenteeseen ja luettavuuteen sekä yhteystietojen ajantasaistamiseen. Lisäksi katujen ja puistojen suunnittelu- ja varikkotoimintojen informointiasiakirjaan tehtiin sisällöllisiä päivityksiä. Alkuvuodesta päivitettäväksi tulee vielä pysäköinninvalvonnan informointiasiakirja. Toimialan informointiasiakirjat löytyvät kaupungin verkkosivuilta suomeksi ja ruotsiksi.

Informointiasiakirjojen ylläpito ja päivittäminen on jatkuvaa työtä, joka on kaupunkiympäristön toimialalla nimettyjen tietosuojayhdyshenkilöiden vastuulla. Asiakirjojen päivittämistarpeita saattaa tulla esiin esim. prosessien muuttuessa tai mikäli informointiasiakirjoissa havaitaan puutteita. Tyypillisesti prosessi etenee siten, että esim. henkilötietojen vaikutustenarvioinnin yhteydessä havaitaan tarve informointiasiakirjan päivittämiselle. Tämän jälkeen tietosuojayhdyshenkilöt tekevät

tarvittavat muutokset, käännettävät informointiasiakirjan ruotsiksi ja toimittavat päivitettyt versiot toimialan viestinnälle verkkosivuille laittamista varten.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Yleisenä nostona kaupunkiympäristön toimiala toteaa edelleen toivovansa, että kaupungin tietosuoja-asioita keskitettäisiin enemmän kaupunkistrategian ja johdon toimialalle, jolloin niistä vastaisi henkilöt, jotka tekevät niitä koko ajan ja enemmän. Nyt samoja asioita pyöritellään kaikilla toimialoilla, mikä ei todellakaan ole tehokasta työajan käyttöä. Nykyinen toimintamalli johtaa toisaalta päällekkäiseen työhön eri toimialoilla ja toisaalta siihen, että osa tarpeellisista tietosuoja-asioista putoaa organisaatorajojen väliin ja jää hoitamatta. Vakavana huolena kaupunkiympäristön toimiala toteaa myös, että nykyinen hajautettu tietosuoja-asioiden käsittely ei mahdollista sellaista tietosuoja-asioiden osaamisen ja asiantuntemuksen kehittämistä, jota Vantaan kaupungin kokoisessa organisaatiossa tarvittaisiin.

Liite: Kaupunkiympäristön toimialan vaikutustenarvioinnit –lista (päivitetty 21.2.2024)

KAUPUNKISTRATEGIAN JA JOHDON TOIMIALA

TALOUS JA STRATEGIA

Talous ja strategia -palvelualueen tietotilinpäättös 2023

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Talouden ja strategian palvelualueella strategia- ja tutkimusyksikkö luovuttaa Vantaan kaupungin asukkaiden henkilötietoja Vantaan kaupungin sisäiseen viranomaiskäyttöön, mutta ei suoraan rekisteröidyille. Henkilötietojen luovutuspyynnöt tulevat kirjallisina Vantaan kaupungin sisältä, joten strategia- ja tutkimusyksikön on mahdollista tarkistaa tietojen pyytäjän henkilöllisyys Vantaan järjestelmistä. Palvelualue on kuvannut luovutusprosessit tietosuojan vaikutustenarviointeihin.

Palvelualue hoitaa kaupungin maksuliikennettä, jolloin laskutusliittymistä tulevat rekisteröityjen henkilötiedot ovat kaupungin toimialojen tarkistamia.

Palvelualueelle on tullut yksi henkilötietojen tarkastuspyyntö vuoden 2023 aikana.

Henkilötietojen tarkastuspyyntöprosessissa palvelualue noudattaa Vantaan kaupungin ”Henkilötietojen tarkastuspyyntöön vastaaminen” -ohjetta. Palvelualueen eri yksiköissä on nimetty tarkastuspyynnöille yhteyshenkilö ja hänelle varahenkilö. Palvelualueen järjestelmissä on toiminnot, joilla yhteyshenkilöt tai yhteyshenkilön pyynnöstä tietojärjestelmätoimittaja saavat tulostettua rekisteröidyn pyytämät tiedot yhden kuukauden kuluessa.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Vantaan kaupunki luovuttaa henkilötietoja Intrum Oy:lle Vantaan kaupungin tekemien myyntilaskujen saatavien perintään. Pääsääntöisesti Intrum Oy ei luovuta henkilötietoja Euroopan talousalueen (ETA) ulkopuolelle. Intrum Oy käyttää kuitenkin ulkopuolisia palveluntarjoajia, jotka huolehtivat käsiteltyjen tietojen säilyttämisestä tai vastaavista palveluista ja joilla saattaa olla pääsy Intrumin käsittelemiin henkilötietoihin. Nämä palveluntarjoajat saattavat sijaita Euroopan talousalueen ulkopuolella, kuten Yhdysvalloissa. Intrum huolehtii siitä, että mahdolliset vastaanottajat ovat sertifioineet itsensä DPF-ohjelmaan ennen siirtoa. Palvelualue on kirjannut Intrumin vastuun Perintäpalvelun vaikutustenarviointiin.

Palvelualue käyttää SAP-talousraportoinnissa Microsoft PowerBI:tä ja SAP Analytics for Office -ohjelmistoa. Microsoft Oy saattaa siirtää henkilötietoja Yhdysvaltoihin, vaikka tietoja käsitellään pääasiassa EU/ETA-alueella. Vantaan kaupunki sallii tietojen siirron Yhdysvaltoihin tietosuojan riittävyyspäätökseen pohjautuvan tietosuojakehyksen (DPF) perusteella, koska Microsoft Oy löytyy DPF-ohjelmasta. Käsittelyperusteen muutos tarkennetaan vuoden 2024 vaikutustenarviointeihin.

3) Tietosuojan vaikutustenarviointit

Talouden ja strategian palvelualue on tehnyt seuraavat tietosuojan hallintatyökaluun kirjatut vaikutustenarviointit:

- Facta Väestö 6.4 2023
- Webropol 3.0 2022
- FPM-järjestelmä 6.3 2022
- VTJ-kysely 2023
- SAP Concur 2022
- Thinking Portfolio 2022
- Tilasto ja tutkimus SAS 9.4 2022
- Cash Management 2023
- Ceepos palvelukassa 2023
- iScala 2023
- Intrum Perintäpalvelu 2023
- Rondo 2023
- SAP ERP 6.0 2023.

Palvelualue on tehnyt vaikutustenarvioinnin prosesseista, järjestelmistä ja sovelluksista, joista riskiarvion mukaan vaikutustenarviointi on tarpeen. SAP ERP -kokonaisuuden vaikutustenarviointia on tosin tarpeen laajentaa vuonna 2024 kahdella erillisellä vaikutustenarvioinnilla SAP BW- ja Kirstu-järjestelmistä, jotka palvelualue sisällytti SAP ERP:n vaikutustenarviointiin vuonna 2023. IMS-prosessin hallinta, Targetor Pro -strategiatyökalu ja Apollo-rahoitussopimusten hallintajärjestelmissä palvelualue arvioi henkilötietojen käsittelyn laadun, laajuuden ja riskin yksityisyyden suojalle sen verran vähäiseksi, että niistä palvelualue ei ole tehnyt vaikutustenarviointia. IMS- ja Targetor Pro -järjestelmiin käyttäjä kirjautuu Vantaan käyttövaltuushallintaan integroiduilla käyttäjätunnuksilla. Muuten niissä ei käsitellä henkilötietoja. Apollo-järjestelmässä käsitellään yritysten rahoitustietoja, ei yksittäisten henkilöiden tietoja.

Talouden ja strategian palvelualueen vaikutustenarvioinnit on hyväksynyt pääosin talous- ja strategijahtaja, talouspalvelukeskuksen johtaja on hyväksynyt kaksi vaikutustenarviointia.

Talouden ja strategian palvelualueella vaikutustenarviointien vetäjiä oli yksi vuonna 2023. Koko palvelualueen vaikutustenarvioinnit eivät alun perin kuuluneet vetäjän vastuulle, vaan siirtyivät hänelle Uusi Vantaa -organisaatiomuutoksessa. Vetäjälle ei ole erikseen määritelty prosenttiosuutta työajasta vaikutustenarviointeihin. Käytännössä vaikutustenarvioinnit veivät 10 % hänen vuosittaisesta työajastaan vuonna 2023. Vetäjän työaika on riittänyt vaikutustenarviointien tekemiseen, ja yksi vetäjä on ollut palvelualueella riittävästi, koska talouden ja strategian palvelualueen vaikutustenarvioinnit on tehty.

Vantaan kaupungilla on käytössä Thinking Portfolio -projektisalkkujärjestelmä, johon on tallennettu järjestelmäprojektien lisäksi tiedot Vantaalla käytettävistä sovelluksista. Palvelualue näkee uudet projektit ja sovelluksiin tehtävät muutokset Thinking Portfoliosta, koska sovelluksessa voi rajata palvelualueen vastuulle kuuluvat projektit ja järjestelmät. Varsinaista toimintaohjetta järjestelmämuutoksista tiedottamiseen ei ole.

Talouden ja strategian palvelualueen järjestelmät ovat olleet käytössä jo ennen vuotta 2018, jolloin lainsäädäntö ei vielä edellyttänyt vaikutustenarviointeja. Vaikutustenarvioinnit on siis tehty sen jälkeen, kun henkilötietojen käsittely on jo aloitettu. Järjestelmäpäivityksissä palvelualue on tehnyt tai päivittänyt vaikutustenarvioinnit ennen kuin palvelualue on toteuttanut päivitykset järjestelmiin, mikäli järjestelmämuutos on aiheuttanut muutoksia henkilötietojen käsittelyyn.

Hankkeiden toteutuksessa tietohallinnon projektipäälliköt ottavat yhteyttä vaikutustenarvioinnista talouden ja strategian palvelualueen vaikutustenarviointien vetäjään. Toimialan vaikutustenarviointien vetäjä ei osallistu järjestelmien hankintaprosessiin muutoin kuin niissä järjestelmissä, jotka liittyvät hänen oman yksikkönsä toimintaan. Vantaan kaupungilla tietohallinto hankkii järjestelmät. Palvelualue käsittelee kaikki ICT-hankinnat ja tarpeet vuosittaisessa digityöpajassa, joista tietohallinto ohjaa oikeisiin budjetteihin palvelualueen esiin nostamat tarpeet. Toimialan vaikutustenarviointien vetäjä saa tiedon hankinnasta siinä vaiheessa, kun kilpailutus on tehty ja tietohallinto toteuttaa projektia.

Palvelualueen resurssit ovat riittäneet vaikutustenarviointien ylläpitoon. Vantaan kaupungin tietohallinto avusti palvelualueita vaikutustenarvioinneissa. Järjestelmien vastaavilta löytyi riittävästi aikaa vaikutustenarviointien läpikäyntiin. Ceepos-

palvelukassan vaikutustenarviointiin tosin tuli vähän kommentteja, koska järjestelmän käyttäjät kokivat tietohallinnon olevan vastuussa järjestelmästä, vaikka sen omistajuus on muodollisesti merkitty talouden ja strategian palvelualueelle. Talouden ja strategian palvelualueen järjestelmät ovat pääosin maksuliikenteen ja kirjanpidon järjestelmiä, joissa tietoturvakriteerit ovat tiukat. Rahaliikenteen suojaamiseen tarkoitettu tietoturva edistää hyvin myös tietosuojan toteutumista. Palvelualue on laatinut järjestelmistään lainmukaiset vaikutustenarviointit, jolloin vaikutustenarviointien päivittäminen muutoksissa on helpompaa. Vaikutustenarviointeja voi myös käyttää pohjana silloin, kun palvelualue hankkii uusia järjestelmiä - taloushallinnon prosessit ovat pitkälti samoja, vaikka järjestelmä vaihtuu.

4) Informointiasiakirjat

Talouden ja strategian palvelualue on päivittänyt vuoden 2023 aikana tilastoinnin ja tutkimuksen sekä Webropolin informointiasiakirjat. Taloushallinnon prosesseista ei ole informointiasiakirjaa, talouspalveluiden tavoitteena on kirjoittaa se alkuvuodesta 2024. Nykyinen taloushallinnon yhtä kokonaisuutta kuvaava informointiasiakirja ei kuvaa koko taloushallinnon henkilötietojen käsittelyn prosessia, vaikka toisaalta jokaisesta järjestelmästä ei kannata tehdä omaa informointiasiakirjaa. Informointiasiakirjat on julkaistu Vantaa.fi-sivustolla, joten niistä on myös ruotsinkieliset versiot. Palvelualue ei ole tehnyt muun kielisiä versioita informointiasiakirjoista.

Vantaan viestintä päivittää Vantaa.fi-sivustolle palvelualueen pyynnöstä informointiasiakirjojen tekstejä. Tekstien ajantasaisuuden varmistaa talouden ja strategian palvelualueen tietosuojan vastuuhenkilö ja järjestelmien vastuuhenkilöt. Järjestelmien vastuuhenkilöt laativat uudet informointiasiakirjat ja päivittävät vanhoja yhdessä tietosuojan vastuuhenkilön kanssa.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Talouden ja strategian palvelualueella oli kolme tietoturvaloukkausilmoitusta vuoden 2023 aikana, joiden syynä olivat liian laajat käyttöoikeudet. Missään niistä ei aiheutunut haittaa rekisteröidyille.

Palvelualueen strategia- ja tutkimusyksiköllä on ollut haasteita tiedonhallintalain mukaisen henkilötietojen käsittelyn lokituksen toteutuksessa Vantaan kaupungin eniten kuntalaisten henkilötietoja sisältävään järjestelmään. Palvelualue on pyytänyt jo toukokuussa 2022 lokituksen toteutusta tietohallinnolta sekä Facta Väestö -osaan että Tilasto- ja tutkimusrekisterin käyttämälle jaetulle verkkolevyasemalle. Facta Väestö -osan palvelutoimittaja toteutti Facta Väestö -osaan henkilötietojen

tarkasteluun käytettyjen tietokantakyselyiden Audit Trail -lokituksen vuonna 2023, mutta lokituksen seuranta- ja valvontakäytäntöjen järjestäminen on vielä kesken. Vantaan kaupungin tietohallinto ja tietojärjestelmätoimittaja eivät ole lisäksi pystyneet toteuttamaan palvelualueen tutkimus- ja tietopalvelutiimin tiedostopalvelimelle tallennettujen henkilötietojen käsittelyyn täysin tietosuojalain mukaista lokitusta. Tiedostopalvelimella on lokitus päällä, mutta järjestelmän tuottaa liikaa lokia ja lokia on mahdoton tulkita. Tiedonhallintalain 17 § ei edellytä pelkästään lokitietojen keräämistä, vaan myös lokitietojen tulee olla tulkittavissa. Jos tietojärjestelmän tuottamat lokitiedot eivät ole tulkittavissa, voidaan katsoa, että lain sisältöä ei ole täytetty, sillä lokitietojen keräämisestä ei ole käytännön hyötyä, jos niitä ei voida tulkita tai käyttää tarkoituksenmukaisella tavalla tietoturvan ja tietosuojan valvomiseen.

Palvelualueen muut tietojärjestelmät ovat taloushallinnon järjestelmiä, joissa on lokitus ja järjestelmäkohtaisia automaattihälytyksiä poikkeavista tapahtumista, joita Vantaan kaupungin järjestelmätoimittajien tietoturva-asiantuntijat analysoivat. Vaikutustenarvioinnissa tosin havaittiin, että iScala-järjestelmän lokitus ei ollut päällä, mikä korjaantuu alkuvuodesta 2024 järjestelmäpäivityksessä.

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) teki 1.6.2022-30.4.2023 väestötietojärjestelmän (VTJ) kyselyjen tarkastuksen Vantaan kaupungilla. Tarkastuksen avulla DVV täsmensi tilannekuvaa hyvien käytänteiden toteutumisesta VTJ-kyselyjen käytössä ja esitti kehitysehdotuksia tarvittavin osin. Tarkastuksen tavoitteena oli selvittää Vantaan kaupungin toiminnan vaatimusten ja suositusten mukaisuutta VTJ-kyselyjen osalta. Tavoitteena oli myös varmistaa, että käytettävät työmenetelmät ja ohjeet ovat ajantasaisia ja ohjaavat oikeanlaiseen VTJ-tietojen käyttöön. DVV teki tarkastuksen toiminnan, käytön, yhteistyön, tietoturvallisuuden ja -suojan, lainsäädännön, tietolupien sekä riskien- ja laadunhallinnan, varautumisen ja teknisen valvonnan näkökulmista. DVV:llä ei ollut huomauttamista talouden ja strategian palvelualueen käytännöistä. DVV:n suosituksena Vantaan kaupungille oli ISO 9001 -laatustandardin käyttöönotto.

Digi- ja väestötietovirasto toteutti palvelualueen hallinnoimaan VTJ-kyselyyn kaksivaiheisen kirjautumisen, mikä parantaa internetissä käytettävän selainsovelluksen tietosuojaa.

ELINVOIMAPALVELUT

Tietotilinpäätös 2023

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

- Miten tähän mennessä on varmistettu vastaanottajan henkilöllisyys, kun on lähetetty tai luovutettu henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja? Tämä koskee kaikkia toimialan/palvelualueen henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovuttamista eikä pelkästään tietopyynnön perusteella luovutettavia asiakirjoja. Koskee lähetettäviä asiakirjoja, puhelimitse luovutettavia tietoja sekä asiakaskäynneillä luovutettavia tietoja.
 - Elinvoimapalvelut ei ole vastaanottanut tietopyyntöjä rekisteröityjen (yritysten) taholta. Elinvoimapalveluissa ei ole vakiintunutta tapaa henkilöllisyyden tarkistamiseen.
- Onko henkilöllisyyden varmistamisessa eri tapoja, jos tietopyyntö tulee esimerkiksi sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeenä?
 - Ei ole.
- Otetaanko vastaan sähköpostitse tulleita tietopyyntöjä vai ohjataan asiakas tekemään pyyntö kirjallisesti?
 - Mikäli tietopyyntöjä tulisi yritysasiakkaiden taholta, toimittaisiin tämän ohjeen mukaisesti: [Tarkastuspyyntöön vastaaminen- OHJE.docx \(sharepoint.com\)](#). Elinvoimapalvelut ei toistaiseksi ole vastaanottanut tietopyyntöjä.
- Arvio kuinka paljon henkilötietoja luovutetaan rekisteröidyille vuosittain. Tämä koskee kaikkia henkilötietojen luovutuksia kuten päätöksiä tai muita asiakirjoja, joissa on henkilötietoja. Luovutus voi sisältää useita henkilötietoja.
 - Henkilötietoja ei ole luovutettu yhdellekään rekisteröidylle vuoden aikana. Henkilötietojen luovutuksia tapahtuu lähinnä rekisterinpitäjältä rekisterinpitäjälle, eli esimerkiksi hankkeiden toteuttajien ja rahoittajan välillä. Hankkeita on tällä hetkellä kymmenkunta ja niistä raportoidaan rahoittajalle kolmesti vuodessa.
- Miten tietoja luovutetaan esim. kirjeitse, sähköpostitse, tekstiviesteillä, puhelimitse, sovelluksen kautta, henkilökohtaisen tapaamisen yhteydessä tai jokin muu tapa? Arvio eri luovutustapojen yleisyydestä.
 - Rekisterinpitäjältä rekisterinpitäjälle tietoja luovutetaan enimmäkseen salatun sähköpostin kautta. Esimerkiksi hankekumppanit saattavat luovuttaa toisilleen hankkeen maksatushakemuksiin liittyviä dokument-

teja. Hankkeiden tilintarkastusten yhteydessä esimerkiksi hanketyöntekijöiden palkkatietoja sisältäviä dokumentteja luovutetaan KPMG:n Move –alustan kautta ja rahoittajalle menevät dokumentit luovutetaan EURA-järjestelmän kautta.

- Ei-arkaluontoista tietoa, kuten tapahtumien osallistujatietoja ja esimerkiksi yritysten sähköpostiosoitteita saatetaan luovuttaa hankekumppaneiden kesken hanketyöntekijöiden yhteisen Teams-kanavan kautta, jos hanke on tehnyt sopimuksen yhteisrekisterinpitäjyydestä. Käsittely on joissain tapauksissa välttämätöntä hankkeen toteuttamiseksi. Teamsissa ei kuitenkaan käsitellä arkaluontoisia tietoja. Elinvoimapalveluissa odotetaan kaupunkitasoista Teams-vaikutustenarviointia.
- Onko kaikki luovutusprosessit kuvattu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?
 - Luovutusprosessit pyritään jatkossa kuvaamaan kattavasti vaikutustenarvioinneissa, mutta useammasta hankkeesta ei ole tehty vaikutustenarviointeja. Järjestelmien osalta luovutusprosessia on kuvattu tarkasti esimerkiksi CRM-järjestelmä Hakosaloa koskevassa vaikutustenarvioinnissa.
- Kuinka monta varsinaista tietojen tarkastuspyyntöä on toimialalla/palvelualueella ollut vuonna 2023?
 - Elinvoimapalvelut ei ole vastaanottanut tarkastuspyyntöjä.
- Minkälainen prosessi tietojen tarkastuspyynnölle on, että pyyntö voidaan toteuttaa 1 kk kuluessa?
 - Vantaa-infoon saapunut tarkastuspyyntö kirjataan tietosuojavastuuhenkiöiden toimesta Astaan. Palvelualueen suunnittelija kerää asiakkaasta järjestelmiin tallennetut tiedot ja toimittaa ne asiakkaalle esimerkiksi salatun sähköpostiviestin liitteenä.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

- Mistä järjestelmistä/sovelluksista päivitykset käsittelyperusteen muutoksesta kirjattiin tehtyihin vaikutustenarviointeihin?
 - Elinvoimapalveluissa ei ole aloitettu Teamsia koskevaa vaikutustenarviointia, vaan se on jäänyt odottamaan kaupunkitasoista M365-vaikutustenarviointia, jonka pohjalle oma käyttötarkoituksemme voitaisiin perustaa.
- Onko toimialalla vielä käytössä järjestelmiä/sovelluksia, joitten osalta muutoksia ei ole tehty ja jos on, niin mikä on aikataulu muutosten tekemiseen?

- Kyllä, M365-järjestelmä, joka odottaa kaupunkitasoista vaikutustenarviointia.
- Kuinka monta yhdysvaltalaisista yritystä oli sertifioitunut DPF-ohjelmaan?
 - Tunnistettu yksi yritys (Microsoft).
- Oliko sellaisia yhdysvaltalaisia yrityksiä, jotka eivät kuuluneet DPF-ohjelmaan ja jos oli, niin miten niiden kanssa toimittiin? Jatkuuko niiden osalta tiedonsiirto vakiosopimuslausekkeiden ja lisäsuojatoimenpiteiden perusteella?
 - Tällaisia ei ole tiedossa.

3) Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

- A. Lista kaikista toimialalla/palvelualueella tehdyistä vaikutustenarvioinneista tietosuojan hallintatyökaluun. Työkalu löytyy tietosuoja sivustolta, jokaisen toimialan omasta tietosuojalaatikosta. Otsikkona on "kaikki dokumentit ryhmiteltyinä" ja sen sisällä on "hallintatiedosto", josta löytyy täytettävä Excel-taulukko. Koskee vuoden 2023 loppuun mennessä tehtyjä vaikutustenarviointeja. Vaikutustenarviointien tekeminen on alkanut vuonna 2018.
- B. Hallintatyökaluun tulee myös kirjata kaikki toimialalla käytössä olevat prosessit, järjestelmät ja sovellukset, joista ei ole tehty vaikutustenarviointia tai jos vaikutustenarvioinnin tekeminen on kesken eli sitä ei ole hyväksytty.
- C. Ketkä ovat hyväksyneet tehdyt vaikutustenarvioinnit? Apulaiskaupunginjohtaja, palvelualuejohtaja tai joku muu? Ei henkilöiden nimiä, vaan henkilön aseman mukainen jaottelu.
 - Lista tehdyistä ja tekemättömistä vaikutustenarvioinneista löytyy hallintatyökalusta. Lokakuun 2023 jälkeen vaikutustenarvioinnit hyväksyy elinvoimajohtaja.
- D. Vaikutustenarviointien vetäjien määrä vuonna 2023?
 - Elinvoimapalveluissa on yksi nimetty vetäjä.
- E. Kuinka suuri osuus toimialan/palvelualueen vaikutustenarvioinneista on määriteltä kunkin vaikutustenarvioinnin vetäjien tehtäväksi? Minkälainen prosenttiosuus vetäjän työtehtävistä on määriteltä vaikutustenarviointien tekemiseen?
 - Osuus on 100 %. Työtehtävien prosenttiosuutta ei ole määriteltä.
- F. Onko vaikutustenarviointien vetäjillä riittävästi työaikaa siihen, että kaikki toimialaa/palvelualueita koskevat vaikutustenarvioinnit tulee tehtyä, niin kuin laki edellyttää? Onko vaikutustenarviointien vetäjiä riittävästi?
 - Ei ole riittävästi työaikaa, eikä vaikutustenarviointien vetäjiä ole riittävästi. Palvelualueelta puuttuu myös nimetty lakimiesresurssi.

- Vaikutustenarviointien vetäjien määrä:
 - Elinvoimapalveluissa on tarvetta nykyistä useammalle vaikutustenarviointien vetäjälle muun muassa kokeilualustan käyttöönoton ja kasvavien hankemäärien myötä. Meillä on myös tarve päästä ketterästi kokeilemaan erilaisia digitaalisia ratkaisuja.
- G. Vaikutustenarviointit vaativat jatkuvaa päivittämistä järjestelmiin, sovelluksiin ja prosesseihin tehtävien muutosten osalta. Minkälainen prosessi toimialalla/ palvelualueella on näihin muutoksiin? Miten vaikutustenarvioinnin vetäjä saa tiedon, kun muutoksia tapahtuu? Onko minkäänlaista toimintaohjetta?
- Elinvoimapalveluilla ei tällä hetkellä ole olemassa olevaa prosessia vaikutustenarviointien päivittämiseen. Mikäli resursseja saataisiin lisää, olisi mahdollista toteuttaa esimerkiksi ennakointityötä niin, että vaikkapa neljännesvuosittain jaettaisiin tietoa siitä, mitä uusia järjestelmätarpeita tai hankkeita on tulossa. Hankkeiden suunnittelu- vaiheessa olisi tärkeää tunnistaa tarve vaikutustenarviointien tekemiselle.
- H. Laki edellyttää, että vaikutustenarviointi on tehty ja hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Kuinka monta vaikutustenarviointia on hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely järjestelmissä/sovelluksissa on aloitettu? Kuinka monessa tapauksessa henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä? Tiedot vuoden 2018 jälkeen käyttöön otetuista järjestelmistä ja sovelluksista. Tiedot pitäisi näkyä täytettävästä hallintatiedostosta.
- Henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä kahdessa järjestelmässä: CRM-järjestelmä Hakosalossa ja Teamsissa.
- I. Miten tietosuoja otetaan huomioon hankkeita ja prosesseja suunniteltaessa? Missä vaiheessa vaikutustenarvioinnin vetäjä otetaan mukaan prosessiin ja hän alkaa täyttää vaikutustenarviointiexceliä?
- Hankkeita suunniteltaessa tietosuojaa tullaan jatkossa ottamaan paremmin huomioon - tähän asti näin ei ole toimittu. Tähän tullaan luomaan käytäntö yhdessä kaupunkitasoisen hanketoimiston vetäjän kanssa.
- J. Miten järjestelmien ja sovellusten hankintaprosessi toimii tietosuojan osalta ja missä vaiheessa prosessia vaikutustenarviointi tehdään? Jos toimiala/ palvelualue ei itse hanki järjestelmää/sovellusta, jossa toimialan/palvelualueen henkilötietoja käsitellään, niin miten tähän hankintaprosessiin osallistutaan? Onko

toimialan vaikutustenarvioinnin vetäjä mukana hankintojen vaikutustenarviointiprosessissa?

- Vakiintuneet käytännöt eivät vielä ole muotoutuneet. Mikäli palvelualue ei itse hanki järjestelmää, hankintaprosessiin on osallistuttu substanssin tuottajina antaen tietoa siitä, mihin järjestelmää tullaan käyttämään. Toimialan vaikutustenarvioinnin vetäjä pyrkii jatkossa olemaan mukana hankintaprosesseissa.

K. Riittävätkö toimialan/palvelualueen nykyiset resurssit vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteutukseen eli vaikutustenarvioinnit saadaan tehtyä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, tehdyissä vaikutustenarvioinnissa on huomioitu lainsäädännön edellyttämät seikat ja tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytään päivittämään ennen kuin järjestelmiin/sovelluksiin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön?

- Eivät riitä. Muun muassa TE24-uudistus tulee lisäämään työmäärää jatkossa merkittävästi, ja elinvoimapalveluiden toiminta tulee kaiken kaikkiaan kasvamaan sekä hankkeiden että käytettävien järjestelmien osalta. Kevään 24 aikana käsitellään valtiolta siirtyviä hankintasopimuksia ja niihin liittyviä tietosuojamäärityksiä mm. vaikutustenarviointien osalta.
- Lisäksi hanketoiminnan suunnittelun alkuvaiheissa pitäisi käynnistää vaikutustenarviointi ja käydä keskustelua esim. käytettävistä järjestelmistä. Näin aloitettava projektipäällikkö saisi aloittaa hankkeen ns. avaimet käteen -periaatteella.

4) Informointiasiakirjat

Elinvoimapalveluiden informointiasiakirja on päivitetty loppuvuodesta 2023. Asiakirja löytyy ruotsin- ja englanninkielisenä. Tarvetta muun kielisille informointiasiakirjoille ei ole. Elinvoimapalveluissa ei toistaiseksi ole dokumentoitua prosessia informointiasiakirjojen päivittämiseen. Suunnittelijan vastuulla on elinvoimapalveluiden informointiasiakirjan päivittäminen.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Elinvoimapalveluista tuli oma palvelualueensa elokuussa 23. Tätä ennen elinkeinopalvelut oli osa kasvupalveluiden palvelualueetta. Tällä hetkellä palvelualueelta puuttuu lakimiesresurssi.

Olisi hienoa, jos kaikista käyttöönotettavista järjestelmistä olisi kaupunkitasoisesti tehty master-vaikutustenarviointi, joita voitaisiin muokata käyttötapaus/palvelukohtaisesti.

Hankkeille olisi välttämätöntä löytää jokin Teamsille vaihtoehtoinen turvallinen paikka, jonne ne voisivat kerätä esimerkiksi rahoittajan edellyttämät osallistujalistat tapahtumista ja jossa tietoa voidaan yhteishankkeissa säilyttää.

TYÖLLISYYDEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUT

Tietotilinpäätös 2023 / Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen tietotilinpäätös

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

- Miten tähän mennessä on varmistettu vastaanottajan henkilöllisyys, kun on lähetetty tai luovutettu henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja? Tämä koskee kaikkia toimialan/palvelualueen henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovuttamista eikä pelkästään tietopyynnön perusteella luovutettavia asiakirjoja. Koskee lähetettäviä asiakirjoja, puhelimitse luovutettavia tietoja sekä asiakaskäynneillä luovutettavia tietoja.

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Vastaanottajan henkilöllisyys varmistetaan ennen henkilötietojen luovuttamista tai lähettämistä. Asiakastapaamisen alussa asiakasta pyydetään näyttämään henkilöllisyystodistus (passi/henkilökortti), ja tilanteen mukaan myös ulkomaalaisen oleskelulupakorttia hyödynnetään tunnistamisessa (oleskelulupakortti ei ole virallinen henkilöllisyystodistus). Asiakkaalle voidaan lähettää tekstiviestillä esim. tieto varatusta ajasta hänen ilmoittamaan puhelinnumeroon, jolloin ei erikseen ennen jokaisen viestin lähettämistä varmisteta henkilöllisyyttä uudelleen.

Lisäksi asiakas voi kirjautua Oma asiointi -järjestelmään (vahva tunnistautuminen), josta hän näkee URA/A-TMT-asiakasrekisteriin itsestään kirjatut tiedot.

- Onko henkilöllisyyden varmistamisessa eri tapoja, jos tietopyyntö tulee esimerkiksi sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeenä?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Asiakkaalle soimitaan asiakasrekisterissä olevaan puhelinnumeroon henkilöllisyyden varmistamiseksi. Tarkentavat kysymykset: hetu, osoite, työhistoria ja muut asiakkuuteen liittyvät kysymykset. 1/2024 henkilöstöä on koulutettu tietosuojalain 29 §:n muutoksista; nyt laissa säädetään, että henkilötunnuksen ja nimen kysyminen eivät ole riittäviä tapoja henkilöllisyyden varmistamiseen, vaan sen lisäksi tulee esittää tarkentavia kysymyksiä esim. asiakkuudesta asiakasrekisterissä olevista tiedoista (osoitetiedot, työhistoria jne.). Lisäksi henkilökunnan tietoon saatetaan kaupunkitasoinen ohje tunnistamisesta.

- Otetaanko vastaan sähköpostitse tulleita tietopyyntöjä vai ohjataanko asiakas tekemään pyyntö kirjallisesti?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Kyllä, on otettu vastaan sähköpostitse tulleita pyyntöjä ja toimitettu tiedot henkilöllisyyden varmistamisen jälkeen. Toimintatapa vastaa tietosuojasetuksessa rekisteröityjen oikeuksista säädettyä. Lähtökohtaisesti asiakkaalle luovutetaan tiedot asiakastapaamisen yhteydessä. Jos tämä ei rekisteröidylle käy, voidaan tiedot luovuttaa postitse tai hänen halutessaan/ pyytäessään salatulla sähköpostilla, jonka tietoturvapäällikkö on todennut tietoturvalliseksi välineeksi tietojen luovuttamiseen.

- Arvio kuinka paljon henkilötietoja luovutetaan rekisteröidylle vuosittain. Tämä koskee kaikkia henkilötietojen luovutuksia kuten päätöksiä tai muita asiakirjoja, joissa on henkilötietoja. Luovutus voi sisältää useita henkilötietoja.

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Työllisyyspalveluiden asiakkaille tehtiin vuoden 2023 aikana yhteensä 41125 lausuntoa. Vuoden aikana asiakkaisiin liittyviä yhteydenottoja kirjattiin yhteensä 337 075 kappaletta, yhteydenottoihin kuuluu tilanteet, joissa asiakas on yhteydessä työllisyyspalveluihin tai työllisyyspalveluiden työntekijä yhteydessä asiakkaaseen.

- Miten tietoja luovutetaan esim. kirjeitse, sähköpostitse, tekstiviesteillä, puhelimitse, sovelluksen kautta, henkilökohtaisen tapaamisen yhteydessä tai jokin muu tapa? Arvio eri luovutustapojen yleisyydestä.

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Työllisyyspalveluiden yhteydenottotapoja jaotellaan 25 eri kategoriaan yhteydenoton tavan (puhelu, tekstiviesti, käynti jne.) ja yhteydenoton aiheen (täydentävä työnhakukeskustelu, alkuhaastattelu jne.) mukaan.

Henkilökohtainen käynti	28 315
Puhelu	88 783
Tekstiviesti	61 806
Kirje	44 667
Verkossa (Oma asiointi)	12 746
Sähköposti	76 897

- Onko kaikki luovutusprosessit kuvattu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Luovutusprosessit on pyritty kuvaamaan kattavasti vaikutustenarvioinneissa. Työntajapalveluita koskeva vaikutustenarviointi on kesken ja käynnistetty 12/2023, vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palveluiden vaikutustenarviointi on käynnistetty 12/2023. Kaikista hankkeista ei ole vielä tehty vaikutustenarviointeja.

Kuntalaispalvelut ovat henkilötietojen käsittelijän roolissa, tietojen luovutus tapahtuu rekisterinpitäjän ohjeiden mukaisesti.

- Kuinka monta varsinaista tietojen tarkastuspyyntöä on toimialalla/palvelualueella ollut vuonna 2023?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

- Työllisyyspalvelut: Kaksi pyyntöä.
- Vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palvelut: ei pyyntöjä.
- Kuntalaispalvelut: ei pyyntöjä, tietojen omistajuus/rekisterinpitäjäyys pääsääntöisesti muilla toimialoilla.

- Minkälainen prosessi tietojen tarkastuspyynnölle on, että pyyntö voidaan toteuttaa 1 kk kuluessa?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Vantaa-infoon saapunut tarkastuspyyntö kirjataan Astassa, jolloin tietosuojasta vastaavat henkilöt (työllisyyspalveluiden suunnittelija ja palvelualueen lakimies) saavat siitä tiedon. Tietosuojavastuuhenkilöt selvittävät palveluesihenkilöiltä keiden tiimiin tietopyynnön esittäneen asiakkuus kuuluu. Palveluesihenkilö ja asiakkaan omavalmentaja laativat aikajanan asiakkaan prosessista, jotta tunnistetaan eri järjestelmät, joihin asiakkaasta on kirjattu tietoja. Palveluesihenkilö kerää URA/A-TMT- ja muihin järjestelmiin asiakkaasta kootut tiedot. Jos mahdollista, tiedot toimitetaan asiakkaalle asiakastapaamisen yhteydessä. Asiakkaan toiveesta tiedot voidaan toimittaa hänelle postilla tai asiakkaan niin pyytäessä myös salatun sähköpostiviestin liitteenä.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

- Mistä järjestelmistä/sovelluksista päivitykset käsittelyperusteen muutoksesta kirjattiin tehtyihin vaikutustenarviointeihin?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Työllisyyspalveluissa on aloitettu 18.3.2022 Teamsin käyttöä koskeva vaikutustenarviointi. Vaikutustenarviointi keskeytettiin ja jäätettiin odottamaan kaupunkitasoista M365 vaikutustenarviointia, jonka pohjalte työllisyyspalveluiden omaa prosessia (suunniteltu käyttö asiakaspuheluihin) koskeva vaikutustenarviointi voitaisiin tehdä. Tämän vaikutustenarvioinnin osalta riittävyyspäätöksellä on suuri merkitys.

Lisäksi M365-kokonaisuuden PowerBI-sovellusta hyödyntävä asiakassegmentointia koskeva vaikutustenarviointi on käynnistetty vuoden 2023 lopussa.

Vuonna 2023 laadittu ja hyväksytty vaikutustenarviointi CaseM-järjestelmän hyödyntämisestä työllisyystukien käsittelyssä huomioi DPF-ohjelmaan sertifiointumisen.

- Onko toimialalla vielä käytössä järjestelmiä/sovelluksia, joitten osalta muutoksia ei ole tehty ja jos on, niin mikä on aikataulu muutosten tekemiseen?
 - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
M365-järjestelmä, jota käytetään myös työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueella odottaa kaupunkitasoista vaikutustenarviointia. Teamsia ei käytetä asiakaspuheluihin puuttuvan vaikutustenarvioinnin takia.
- Kuinka monta yhdysvaltalaisista yritystä oli sertifiointunut DPF-ohjelmaan
 - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
Tunnistettu yksi yritys (Microsoft).
- Oliko sellaisia yhdysvaltalaisia yrityksiä, jotka eivät kuuluneet DPF-ohjelmaan ja jos oli, niin miten niiden kanssa toimittiin? Jatkuuko niiden osalta tiedonsiirto vakiosopimuslausekkeiden ja lisäsuojatoimenpiteiden perusteella?
 - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
Ei ole tunnistettu tällaisia DPF-ohjelmaan kuulumattomia yrityksiä vaikutustenarvioinneissa tai muuten.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

A. Lista kaikista toimialalla/palvelualueella tehdyistä vaikutustenarvioinneista tietosuojan hallintatyökaluun. Työkalu löytyy tietosuojasivustolta, jokaisen toimialan omasta tietosuojalaatikosta. Otsikkona on "kaikki dokumentit ryhmiteltyinä" ja sen sisällä on "hallintatiedosto", josta löytyy täytettävä Excel-taulukko. Koskee vuoden

2023 loppuun mennessä tehtyjä vaikutustenarviointeja. Vaikutustenarviointien tekeminen on alkanut vuonna 2018.

B. Hallintatyökaluun tulee myös kirjata kaikki toimialalla käytössä olevat prosessit, järjestelmät ja sovellukset, joista ei ole tehty vaikutustenarviointia tai jos vaikutustenarvioinnin tekeminen on kesken eli sitä ei ole hyväksytty.

C. Ketkä ovat hyväksyneet tehdyt vaikutustenarvioinnit. Apulaiskaupunginjohtaja, palvelualuejohtaja tai joku muu. Ei henkilöiden nimiä, vaan henkilön aseman mukainen jaottelu.

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Palvelualueella tehdyt vaikutustenarvioinnit on tallennettu tietosuojan hallintatyökaluun. Samoin sinne on tallennettu vireillä olevat vaikutustenarvioinnit.

Tehdyt vaikutustenarvioinnit on hyväksynyt työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtaja tai hänen sijaisensa.

D. Vaikutustenarviointien vetäjien määrä vuonna 2023?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

- Työllisyyspalvelut: yksi vaikutustenarviointien vetäjä.
- Vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palvelut: ei nimettyä vetäjää, työllisyyspalveluiden vaikutustenarviointien vetäjä on käynnistänyt vaikutustenarviointeja ja vastannut niiden vetämisestä.
- Kuntalaispalvelut: Ei nimenomaisesti nimettyä vetäjää, yksittäiset henkilöt ovat tapauskohtaisesti toteuttaneet vaikutustenarviointeja.
- Palvelualueen juristi osallistuu vaikutustenarvioiden tekemiseen. Hän on myös käynnistänyt vaikutustenarviointeja.

E. Kuinka suuri osuus toimialan/palvelualueen vaikutustenarvioinneista on määritelty kunkin vaikutustenarvioinnin vetäjien tehtäväksi? Minkälainen prosenttiosuus vetäjän työtehtävistä on määritelty vaikutustenarviointien tekemiseen?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

- Työllisyyspalvelut ainoa nimetty vaikutustenarviointien vetäjä on vastannut 100 % vaikutustenarviointien vetämisestä. Työtehtävien prosenttiosuutta ei ole määritelty.
- Vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palvelut: määrittelyitä ei ole tehty.

- Kuntalaispalvelut: virallisia määrittelyitä ei ole tehty mutta asiakkuusvastaava ja palveluesimies ovat käynnistäneet joitain alkukartoituksia/vaikutustenarviointeja.

F. Onko vaikutustenarviointien vetäjillä riittävästi työaikaa siihen, että kaikki toimialaa/ palvelualueetta koskevat vaikutustenarvioinnit tulee tehtyä, niin kuin laki edellyttää? Onko vaikutustenarviointien vetäjiä riittävästi?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Vaikutustenarviointien vetäjiä tarvitaan nykyistä enemmän. Vastuuhenkilön /vastuuhenkilöiden tulisi pystyä nykyistä enemmän keskittymään tietosuojasi-asioiden. Lakisääteiset tehtävät ja henkilötietojen käsittelyn määrä tulevat lisääntymään, samalla myös rekisterinpitäjän vastuut ja velvollisuudet.

G. Vaikutustenarvioinnit vaativat jatkuvaa päivittämistä järjestelmiin, sovelluksiin ja prosesseihin tehtävien muutosten osalta. Minkälainen prosessi toimialalla/ palvelualueella on näihin muutoksiin? Miten vaikutustenarvioinnin vetäjä saa tiedon, kun muutoksia tapahtuu? Onko minkäänlaista toimintaohjetta?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Palvelualueella ei ole vielä omaa prosessia tai toimintaohjetta vaikutustenarviointien päivitystarpeen tunnistamiseen ja päivittämiseen. Vähäinen resurssi on kohdistunut toistaiseksi lähinnä uusien vaikutustenarviointien läpiviemiseen.

Tietosuojasta vastaavat henkilöt ovat kuitenkin alkuvuodesta 2024 työstäneet vaikutustenarviointien tekemistä ja päivittämistä varten omaa toimintamallia/ohjetta. Luonnoksessa esitetään, että palvelualueen eri toiminnot kertoisivat puolivuositain mahdollisista uusista henkilötietojen käsittelyprosesseista tai muutoksista nykyisiin, jotta päivitystarve tunnistetaan. Vaikutustenarviointien eteneminen, tulokset ja päivittäminen olisivat esim. osa (hankkeen) ohjausryhmän tai vastaavan viranhaltijan toimintaa, joka on tietoinen suunnitellusta tai jo alkaneesta henkilötietojen käsittelystä.

H. Laki edellyttää, että vaikutustenarviointi on tehty ja hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Kuinka monta vaikutustenarviointia on hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely järjestelmissä/sovelluksissa on aloitettu? Kuinka monessa tapauksessa henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä? Tiedot vuoden 2018 jälkeen käyttöön otetuista järjestelmistä ja sovelluksista.

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
 - Järjestelmäkohtaisia vaikutustenarviointeja
 - CaseM (Vantaa-lisä ja myöhemmin Kesätyöseteliä koskeva vaikutustenarviointi): hyväksytty ennen käsittelyn aloittamista.
 - Julkisten työvoimapalveluiden asiakasrekisterin käyttö kuntakokeilussa (URA/A-TMT), hyväksytty tietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen. On kuitenkin syytä huomioida, että järjestelmää on alettu käyttämään siinä vaiheessa, kun laki on määritellyt kaupungin henkilötietojen käsittelijäksi. Myös tällä hetkellä laki määrittelee KEHA-keskukselle velvollisuuden laatia vaikutustenarviointi järjestelmästä, kaupungin vaikutustenarviointi onkin em. syystä laadittu yhteisrekisterinpitäjänä siitä näkökulmasta ja rajauksin, että kaupunki vastaa rekisterinpitäjänä asiakkaidensa tiedoista, ei itse järjestelmästä.
 - Typpi-järjestelmä: hyväksytty tietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen, mutta järjestelmää koskevat samat huomiot rekisterinpitäjyydestä kuin URA/A-TMT-järjestelmää.
 - Hakosalo (työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueella): hyväksytty tietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen.

I. Miten tietosuojaa otetaan huomioon hankkeita ja prosesseja suunniteltaessa? Missä vaiheessa vaikutustenarvioinnin vetäjä otetaan mukaan prosessiin ja hän alkaa täyttää vaikutustenarviointiexceliä?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Vaihtelevia käytäntöjä, jonka vuoksi tietosuojasta vastaavat henkilöt ovat alkaneet valmistella palvelualueelle toimintamallia vaikutustenarviointeja varten.

Kun tieto vaikutustenarviointitarpeesta tunnistetaan, antaa vaikutustenarviointien vetäjä prosessista vastaavalle henkilölle täytettäväksi perustietolomakkeen. Lomakkeelle kootaan keskeiset tiedot prosessista, rekisteröidyistä, järjestelmistä ja mahdollisista yhteistyökumppaneista.

Vaikutustenarvioinnin vetäjä ja prosessista vastaavat henkilöt, jotka tietävät/vastaavat suunnitellusta henkilötietojen käsittelystä, käyvät yhdessä läpi perustietolomakkeen ja tarvittaessa täydentävät sitä. Usein samassa yhteydessä tehdään alkukartoitus ja viedään perustietolomakkeesta muita tietoja vaikutustenarviointiexceliin.

Yksi mahdollinen toimintatapa jatkossa voisi olla, että ns. käynnistyspalaverissa käydään läpi perustietolomakkeen avulla tietosuojan kannalta keskeiset asiat ja perehdytetään prosessista vastaava henkilö, jolla paras tieto suunnitellusta henkilötietojen käsittelytarkoituksesta, vaikutustenarviointiexcelin täyttämiseen, jotta he pystyvät nykyistä itsenäisemmin etenemään vaikutustenarvioinnin kanssa, ja tietosuojasta vastaavilla henkilöillä olisi pikemminkin konsultoiva rooli vaikutustenarvioinnin tekemisessä.

J. Miten järjestelmien ja sovellusten hankintaprosessi toimii tietosuojan osalta ja missä vaiheessa prosessia vaikutustenarviointi tehdään? Jos toimiala/palvelualue ei itse hanki järjestelmää/sovellusta, jossa toimialan/palvelualueen henkilötietoja käsitellään, niin miten tähän hankintaprosessiin osallistutaan? Onko toimialan vaikutustenarvioinnin vetäjä mukana hankintojen vaikutustenarviointiprosessissa?

- o Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Vaikutustenarviointi tehdään ennen hankintaa; prosessin yksityiskohdat riippuvat hankinnan vastuuhenkilöstä.

Suunnitteilla olevassa vaikutustenarviointien toimintaohjeessa otettaisiin kantaa siihen, miten jatkossa pystytään paremmin ennakoimaan vaikutustenarviointien tarve eri prosesseissa.

TE24- ja KOTO24-uudistuksien vuoksi palvelualueella tulee olemaan nykyistä huomattavasti enemmän hankintoja, jotka edellyttävät vaikutustenarviointien läpiviemisen.

Käytännössä palvelun hankintavaiheessa olisi tärkeää päästä esittämään kysymyksiä palvelutarjoajien käyttämistä järjestelmistä ja niiden ominaisuuksista (tiedonsiirrot yms.).

K. Riittävätkö toimialan/palvelualueen nykyiset resurssit vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteutukseen eli vaikutustenarvioinnit saadaan tehtyä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, tehdyissä vaikutustenarvioinnissa on huomioitu lainsäädännön edellyttämät seikat ja tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytään päivittämään ennen kuin järjestelmiin/sovelluksiin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön?

- o Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Haasteena on ollut niukka tietosuojaresurssi vaikutustenarviointien läpiviemiseen joutuisasti. Kuitenkin lähtökohtana on, että henkilötietojen käsittelyä ei aloiteta ennen vaikutustenarvioinnin tekemistä.

TE24- ja KOTO24 -uudistukset tulevat lisäämään nykyistä tietosuojaan liittyvää työmäärää, joten nykyinen resurssi ei ole riittävä. Kevään 2024 aikana käsitellään jo mm. valtiolta siirtyviä hankintasopimuksia, jotka edellyttänevät vaikutustenarviointien laatimista. Siirtyviä sopimuksia on kymmeniä. Tulevia TE24-hankintoja suunnitellaan toteuttavaksi yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa, jonka vuoksi kuntien erilaisia tietosuojakäytäntöjä tulee sovittaa yhteen. Kilpailutuksesta kulloinkin vastaava kunta toteuttaisi pks-yhteistyössä myös vaikutustenarvioinnin.

4) Informointiasiakirjat

- Mitkä informointiasiakirjat on päivitetty vuonna 2023?
 - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
Kaikki tykon informointiasiakirjat on päivitetty vuonna 2023.
- Mitkä informointiasiakirjat ovat vielä päivittämättä ja minkälainen aikataulu päivittämiselle on suunniteltu?
- Löytyykö kaikista informointiasiakirjoista ruotsinkieliset versiot?
 - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
Kaksi informointiasiakirjaa odottaa vielä käännöstä/käännöksen päivittämistä verkkosivuille.
- Muun kielisten versioiden tarve toimialalla/palvelualueella ja kuinka paljon sellaisia on tehty?
 - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
Käytännössä kaikki käännetään myös englanniksi.
- Minkälainen prosessi toimialalla/palvelualueella on informointiasiakirjojen päivittämiseen? Onko prosessi dokumentoitu?
 - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus
Ei ole toistaiseksi dokumentoitua prosessia. Informointiasiakirjat laaditaan vaikutustenarviointien yhteydessä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista. Päivittäminen tapahtuu, kun tarve tunnistetaan. Palvelualueella kehitetään prosesseja tältä osin.
- Kenen tehtäväksi informointiasiakirjojen päivittäminen on annettu ja kenen tehtävänä on laatia uusi informointiasiakirja uudesta prosessista?
 - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Palvelualueen lakimies on käytännössä laatinut ja päivittänyt informointiasiakirjoja. Kuntalaispalvelut: Esihenkilötehtävissä olevat vastaavat omalla vastuualueella olevien vaikutustenarviointien ja informointiasiakirjojen tekemisestä. Käytännöt ovat olemassa, mutta niitä ei ole dokumentoitu toistaiseksi.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Elinkeinopalvelut ovat muodostaneet 1.9.2023 oman palvelualueensa. Lisäksi kuntalaispalvelut ovat siirtyneet kaupunkikulttuurin toimialalta osaksi uutta työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueetta. Em. seikat vaikuttavat palvelualueella tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn.

Eduskunta hyväksyi vuonna 2023 ns. TE24- ja KOTO24- uudistuksia koskevat lakipaketit. Uudistukset astuvat voimaan vuoden 2025 alusta. Palvelualueella on valmisteltu uudistuksien toimeenpanoa ja esimerkiksi ns. ICT-työryhmä on tarkastellut ja valmistellut tarvittavia järjestelmäratkaisuja.

Lakisääteisten tehtävien laajeneminen lisää henkilötietojen käsittelyn volyymejä ja tuo mukanaan myös uusia prosesseja, jotka edellyttävät rekisterinpitäjältä tietosuojan vaikutustenarviointeja. Rekisterinpitäjältä toimenpiteitä edellyttävät velvollisuudet tulevat lisääntymään. Uutena rekisteröityjen ryhmänä palvelualueen palvelukseen siirtyä liikkeenluovutuksen periaatteella valtiolta huomattava määrä virkamiehiä.

On tunnistettu, että yhteistyö KEHA-keskuksen kanssa tulee olla sujuvaa, jotta kaupunki (työvoimaviranomainen) onnistuu kilpailuttamaan onnistuneesti valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään liitettävät kaupungin omat lisäosat (esim. ajanvarausjärjestelmä), koska KEHA-keskuksella on valta päättää lisäosien liitettävyydestä valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen.

Merkittävä osa työvoimapalveluhankinnoista suunnitellaan toteutettavaksi 2025 alkaen PKS-yhteistyössä. Samoin yhteistyötä valmistellaan mm. työnantaja-palveluiden osalta. PKS-yhteistyössä edellytetään sopimusosapuolilta korkeaa tietosuojan ja tietoturvan tasoa.

KUNTADEMOKRATIA

Kuntademokratia: Tietotilinpäätös 2023

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

- Miten tähän mennessä on varmistettu vastaanottajan henkilöllisyys, kun on lähetetty tai luovutettu henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja? Tämä koskee kaikkia toimialan/palvelualueen henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovuttamista eikä pelkästään tietopyynnön perusteella luovutettavia asiakirjoja. Koskee lähetettäviä asiakirjoja, puhelimitse luovutettavia tietoja sekä asiakaskäynneillä luovutettavia tietoja.
 - **Hallintopalvelut:**
 - Kun ennakkoäänestystyöntekijät eivät saaneet palkkakuittejaan verkkopankkiin, he ottivat yhteyttä YHT Vaalit -osoitteeseen; ko. sähköpostit välitetään HR-kanavaan (tehdään tiketti HR-kanavaan) ja HR puolestaan toimittaa puuttuvat palkkakuitit tiketintekijän sähköpostiin, joka ohjaa ne eteenpäin tavallisena sähköpostina (ei salattu) pyytäjän ilmoittamaan sähköpostiin – ei muuta varmistusta.
 - Kirjaamossa ei suoriteta tunnistuksia – kirjaamon työntekijöillä ei ole pääsyä väestötietojärjestelmään. Jos arkistosta pyydetään henkilö-tietoja sisältäviä asiakirjoja, henkilö pyydetään noutamaan asiakirja henkilökohtaisesti, jotta henkilöllisyys voidaan varmistaa.
 - Jos luottamushenkilö soittaa ja kysyy palkkioistaan tms., tiedot toimitetaan hänen vantaa.fi-sähköpostiosoitteeseensa; ei mitään (muuta) tunnistustapaa.
 - Arkisto: koulutoimen pitkäaikaissäilytettäviä asiakirjoja pyydetään keskimäärin 60 kpl/kk. Yli puolet näistä tietopyynnöistä tulee suoraan terveysasemilta, jolloin tunnistautuminen on jo tehty. Suurin osa suoraan asiakkailta tulevista tiedusteluista tulee sähköpostitse. Puhelimitse ja paikan päällä todistuksia kysytään ehkä noin muutamia kertoja kuukaudessa. Puhelimitse tai sähköpostitse saapuvien asiakirjapyyntöjen (esim. koulutodistukset) osalta on yleensä kysytty tarkentavia tietoja syntymäajasta, valmistumisvuodesta, tutkinnosta, entisistä kouluista ja muista yhteystiedoista kuten esim. nimen-vaihdoksista paitsi henkilöllisyyden varmistamiseksi myös jotta asiakirja voidaan löytää.

HOJKS-asiakirjat luovutetaan ainoastaan henkilökohtaisen tunnistuksen avulla eli asiakirjat on noudettava arkistolta.

Muita henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovutuksia ovat esim. työsopimukset ja palkkalaskelmat, joiden luovutuksia tulee hyvin harvoin, korkeintaan muutama kuukaudessa. Näissä tapauksissa on pyydetty henkilöä tulemaan tunnistautumaan arkistolle.

- **Lakiasiat ja päätösvalmistelu:**

Jos henkilö pyytää omia salassa pidettäviä henkilötietojaan, henkilö ohjataan tekemään tietopyyntö Vantaa-Infon kautta, jolloin henkilöllisyys voidaan todeta.

Henkilötietoja luovutetaan myös julkisuuslain mukaisten tietopyyntöjen yhteydessä. Luovutetut henkilötiedot ovat olleet julkisia henkilötietoja, joita on luovutettu yksityishenkilöille yksityistä käyttötarkoitusta varten tai toimittajille journalistisessa tarkoituksessa. Yksityishenkilöiden henkilöllisyyttä ei ole tarkastettu, koska pyynnön voi tehdä anonyyminkin. Toimittajat ovat lähestyneet meitä mediayhtiöiden sähköpostitileiltä, joten heidänkään osaltaan henkilöllisyyttä ei ole tarkastettu.

- Onko henkilöllisyyden varmistamisessa eri tapoja, jos tietopyyntö tulee esimerkiksi sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeenä?

- **Hallintopalvelut:** ei ole.

- Otetaanko vastaan sähköpostitse tulleita tietopyyntöjä vai ohjataan asiakas tekemään pyyntö postitse?

- **Hallintopalvelut:** otetaan vastaan sähköpostitse. Toive on, että palkkahallintoon olisi viestimisväylä OmaVantaan/CaseM:n kautta tietoturvallisesti.

- **Lakiasiat ja päätösvalmistelu:** sähköpostitse tehdyt tietopyynnöt käsitellään.

- Arvio kuinka paljon henkilötietoja luovutetaan rekisteröidyille vuosittain. Tämä koskee kaikkia henkilötietojen luovutuksia kuten päätöksiä tai muita asiakirjoja, joissa on henkilötietoja. Luovutus voi sisältää useita henkilötietoja.

- **Hallintopalvelut:**

- Ehkä noin puolet vaalityöntekijöistä (n. 45) ei ollut saanut palkkukuittejaan verkkopankkiin vuonna 2023.
- Luottamushenkilöiltä tulee keskimäärin 5–6 kyselyä kuussa.

- Kaupunkiturvallisuustiimillä ei ollut tämänkaltaisia luovutuksia.
 - Arkisto: Koulutoimen asiakirjoja pyydetään keskimäärin 60 kpl/kk. (Tähän sisältyy päättötodistusten lisäksi pyynnöt oppilaskorteista, 2.asteen opintojen tutkintotodistuksista, HOJKS-asiakirjoista).
 - **Lakiasiat ja päätösvalmistelu:** Henkilötietojen luovutuksia on vuodessa joitain kymmeniä.
- Miten tietoja luovutetaan esim. kirjeitse, sähköpostitse, tekstiviesteillä, puhelimitse, sovelluksen kautta, henkilökohtaisen tapaamisen yhteydessä tai jokin muu tapa? Arvio eri luovutustapojen yleisyydestä.
 - **Hallintopalvelut:**
 - kirjaamoon tulleet tietopyynnot useimmiten ohjataan eteenpäin. Kirjaamo luovuttaa vain julkisia asiakirjoja; tarkemmat pyynnot ohjataan toimialoille. Kirjaamo ottaa kaikki pyynnot kirjallisesti/ sähköpostilla tai tietopyyntölomakkeella, esim. ei puhelimitse. Tiedot luovutetaan postitse tai Astan kautta.
 - Arkisto: Sähköpostitse suoraan asiakkailta saapuvien tietopyyntöjen osalta kopiot päättö- ja tutkintotodistuksista lähetetään asiakkaalle hetun loppuosa peitettynä, joko sähköisesti suojatulla sähköpostilla tai kirjeitse asiakkaan toiveen mukaan. Oppilaskorttien ulkoasu vaihtelee, mutta niiden osalta on hetun lisäksi peitetty tarvittaessa myös muut osoite- ja yhteystiedot. Asiakkaan on tietysti mahdollista tulla tunnistautumaan myös arkistolla paikan päällä, jolloin on annettu todistukset ja oppilaskortit myös henkilötunnuksen kanssa. Lähes kaikille on sopinut saada todistus henkilötunnus peitettynä. Mahdollisten HOJKS-asiakirjojen osalta on pyydetty asiakkaita aina tunnistautumaan ja noutamaan asiakirjat arkistolta.
 - **Lakiasiat ja päätösvalmistelu:** Tiedot luovutetaan sähköpostitse tai kirjeitse. Yleisimmin sähköpostitse. Salassapidettävät tiedot toimitetaan postitse; näitä tapauksia ei ole ollut vuonna 2023.
- Onko kaikki luovutusprosessit kuvattu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?
 - Ei, koska yhtään vaikutustenarviointia ei ollut tehty vuoden 2023 loppuun mennessä.

- Kuinka monta varsinaista tietojen tarkastuspyyntöä on toimialalla/palvelualueella ollut vuonna 2023?
 - Ei yhtään.
- Minkälainen prosessi tietojen tarkastuspyynnölle on, että pyyntö voidaan toteuttaa 1 kk kuluessa?
 - **Hallintopalvelut:** ei ole prosessia, esim. luottamushenkilörekisterille ei ole varsinaista järjestelmää, joten epäselvää pystyttäisiinkö manuaalisesti keräämään ja toimittamaan tiedot vaaditussa ajassa.

Yhteenveto: henkilöllisyyden varmistuskäytännöt ja tietojen luovutusprosessit ovat sellaisenaan kohtuullisen hyvällä tasolla. Merkittävä tietosuojahaaste liittyy henkilötietojen tarkastuspyynnön tavoiteajan toteutumiseen luottamushenkilörekisterin osalta.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

- Mistä järjestelmistä/sovelluksista päivitykset käsittelyperusteen muutoksesta kirjattiin tehtyihin vaikutustenarviointeihin?
 - Koska palvelualueella ei ole tehty yhtään vaikutustenarviointia, ei myöskään muutoksia tältä osin ollut tehty. Mahdolliset tiedonsiirrot Yhdysvaltoihin kiteytyvät useimmissa prosesseissa lähinnä Microsoftin M365-ohjelmiin; Microsoft on DPF-sertifioitu yritys. Siinä määrin missä palvelualueella käytetään Googlen tuotteita (esim. Google Analytics 4), huomionarvoista on, että myös Google on DPF-sertifioitu.
- Oliko sellaisia yhdysvaltalaisia yrityksiä, jotka eivät kuuluneet DPF-ohjelmaan ja jos oli, niin miten niiden kanssa toimittiin? Jatkuuko niiden osalta tiedonsiirto vakiosopimuslausekkeiden ja lisäsuojatoimenpiteiden perusteella?
 - Tiedossa ei ole, että käytössä olisi tällaisten yritysten tuotteita.

3) Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

Kuntademokratian palvelualueella ei ole tehty yhtään vaikutustenarviointia vuoden 2023 loppuun mennessä; tämä myös tarkoittaa, että henkilötietojen käsittely erilaisissa järjestelmissä ja prosesseissa on aloitettu ennen vaikutustenarviointien hyväksymistä. Asiakirjahallintajärjestelmä Astasta on tehty alkukartoitus vuonna 2019 ja sähköisen arkistoinnin järjestelmästä (Sammio) on tehty alkukartoitus vuonna 2020. Vuoden 2023 aikana on aloitettu neljä vaikutustenarviointia, jotka valmistunevat keväällä 2024. Työn alla ovat Sammio, käännöspalvelut, vaalien järjestäminen sekä

luottamushenkilöprosessi. Vuoden 2023 lopulla tavoitteeksi asetettiin, että vuonna 2024 valmistuisi kymmenen vaikutustenarviointia.

Kuntademokratian palvelualueen vaikutustenarviointit tulee hyväksymään hallintojohtaja.

Tietosuojan hallintatyökaluun on kirjattu kaikki palvelualueen prosessit, järjestelmät ja sovellukset, joissa käsitellään henkilötietoja. Kyseinen Excel-tiedosto löytyy tietosuojasharepointista Kaupunkistrategian ja johdon toimialan ryhmäsivulta kohdasta "Kaikki dokumentit ryhmiteltynä" -> "Hallintatiedosto". Tällä hetkellä tiedoston Kuntademokratia-välilehdelle on listattu 28 alkukartoitusta/vaikutustenarviointia vaativaa prosessia. Kaikista näistä tullaan tekemään vähintäänkin vaikutustenarvioinnin esiosa eli alkukartoitus, ja siitä saatavan tuloksen perusteella jatketaan tarvittaessa täysimittaiseen vaikutustenarviointiin.

Vaikutustenarvioijia palvelualueella on yksi eli Vantaan tietosuojasuunnittelija, joka toimii myös palvelualueen tietosuojavastuuhenkilönä sekä vaikutustenarviointien vetäjänä. Tietosuojasuunnittelijan työaika on varattu kokoaikaisesti tietosuojalle, mutta työnkuvaan ja -velvollisuuksiin toki sisältyy muutakin kuin vaikutustenarviointia. Erityistä vaikutustenarviointien vetämiseen varattua työajallista prosenttiosuutta ei ole työnkuvassa erikseen määritetty.

Koska vaikutustenarviointeja ei palvelualueella ole aiemman henkilöresurssihaasteen vuoksi tehty, ei ole muodostunut rutiininomaista toimintamallia muutostilanteiden ilmoittamiseksi tai vaikutustenarvioinnin tarpeen havaitsemiseksi. Resurssipuutteen vuoksi vetäjää ei ole myöskään otettu mukaan hanke- tai prosessisuunnitteluun. Vuoden 2023 loppua kohti tilanteeseen oli jo herätty, ja yhä useammin käännyttiin tietosuojasuunnittelijan puoleen mitä erilaisimmin tietosuojaiheisin kysymyksiin, joista yksi monesti oli "Tarvittaisiinkohan tästä vaikutustenarviointi?" Mikä vielä myönteisempää: Vuoden 2024 puolelle saavuttaessa tilanne on edelleen parantunut, ja tieto hankkeista on alkanut saavuttaa tietosuojasuunnittelijan ajoissa. Vuoden 2024 alussa on jo valmistunut yksi hanketta koskeva alkukartoitus (ei tarvetta täysimittaiselle vaikutustenarvioinnille), ja tätä kirjoitettaessa kaksi järjestelmämuutosta koskevaa vaikutustenarviointia on jo hyväksytty.

On kuitenkin erittäin ongelmallista, että tekemättömiä vaikutustenarviointeja on niin runsaasti, erityisesti kun henkilötietojen käsittely on koko ajan ollut käynnissä näissä järjestelmissä/prosesseissa. Olisi välttämätöntä mahdollisimman nopealla aikataululla saada arviointit tehtyä, jotta palvelualue ei toimisi tietosuojalainsäädännön vastaisesti. Alueen yksi vaikutustenarviointien vetäjä ei muiden työtehtäviensä ohessa pysty varaamaan tähän projektiin tarvittavaa määrää työaika. Suotavaa

olisi, että alueelle saataisiin pikaisesti lisäresursseja korjaamaan vaikutustenarviointivajetta. Yksi vaihtoehto voisi olla projektityöntekijä, jonka työpanos olisi 100 % vaikutustenarviointien parissa työskentelyä.

4) Informointiasiakirjat

Lokakuussa 2023 tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän kokouksessa ryhmälle esiteltiin päivitetty informointiasiakirjan mallipohja ja täyttöohje. Tärkeintä on, että informointiasiakirjat päivitetään vuosittain tai aina kun järjestelmä/prosessi/yhteystiedot muuttuvat.

Kuntademokratian palvelualueella on tähän asti ollut vain kaksi informointiasiakirjaa: ”Henkilötietojen käsittely hallintoasioissa” sekä ”Henkilötietojen käsittely suhdetoiminnan rekisterissä”. Molemmat on päivitetty uuteen mallipohjaan vuoden 2023 lopulla; myös sisällöllisesti teksti on päivitetty. Hallintoasioita koskeva informointiasiakirja on käännetty ruotsiksi. Suhdetoiminta-asiakirjan käännöskielet ovat ruotsi ja englanti; tätä kirjoittaessa (29.2.2024) ruotsinnos ei valitettavasti vielä ole päivittynyt Vantaan nettisivuille.

Sitä mukaa kun vaikutustenarviointeja saadaan tehtyä ja henkilötietojen käsittelyprosessit selvitettyä ja kartoitettua, tulee myös informointiasiakirjojen määrä kasvaamaan. Käytännössä kaikki informointiasiakirjat tullaan käännettämään ruotsiksi, ja tapauskohtaisesti voi olla järkevää käännettää ne myös englanniksi. Päivitettyjen ja uusien informointiasiakirjojen tiedot kieliversioineen merkitään tietosuojan hallintatiedostoon (*KAJO Hallintatiedosto_tietosuoja* -> Kuntademokratia-välilehti).

Kuntademokratian tietosuojavastuuhenkilöllä on vastuu informointiasiakirjojen kokonaistilanteen hallinnoimisesta ja koordinoinnista. Tietosuojavastuuhenkilö huolehtii informointiasiakirjojen laatimis- ja päivitystilanteen merkitsemisestä tietosuojan hallintatiedostoon sekä alkuperäisten informointiasiakirjojen Word-tiedostojen tallennuksesta Tietosuoja-KUDE -kansioon. Asiakirjojen konkreettisesti viennistä/päivittämisestä Vantaa.fi-sivulle huolehtii Kuntademokratian palvelualueen koordinaattori.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Hallintopalveluyksiköltä palautteena: vuonna 2023 palvelualueelle saatiin koko-aikainen tietosuojahenkilö, joka kaupunkitasoisen tietosuojaroolinsa ohella toimii myös palvelualueen tietosuojavastuuhenkilönä. Tämän myötä tietosuoja-asioiden huomiointi on lisääntynyt, tehostunut ja tullut enemmän osaksi arkea.

Vuonna 2023 todettiin, että erilaisissa vaaleissa käsiteltävä henkilömäärä ja sitä myöten henkilötietojen määrä on niin iso, että haluttiin keskittää ja tehostaa käsittelyä sekä minimoida henkilötietojen lähettely/käsittely esim. sähköposteissa. Vuoden 2024 aikana vaaleihin liittyvä työsopimushallinnointi sekä palkkahallinto hoitaminen on kokonaisuudessaan ulkoistettu Seurelle. Vuonna 2024 Seurelle toimitetaan aiempien vaalien vaalityöntekijöiden puhelinnumerot ja sähköpostiosoitteet jatko-
rekrytointia varten.

Kuntademokratian palvelualue käsittelee mm. vaaliprosessissa, luottamushenkilöprosessissa ja hallintoasioiden käsittelyssä (mukaan lukien kaupungin asianhallintajärjestelmä ja arkisto) valtavia määriä henkilötietoja. Palvelualueen suurin tietosuojahaaste on saada tehtyä puuttuvat vaikutustenarvioinnit mahdollisimman pikaisesti – palvelualueen tilanne on tällä hetkellä tietosuojalainsäädännön vastainen.

SISÄINEN TARKASTUS

Sisäisen tarkastuksen selvitys vuodelta 2023 kaupungin tietotilinpäättökseen

1. Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Sisäinen tarkastus ei ole luovuttanut vuonna 2023 sellaisia asiakirjoja, jotka sisältävät henkilötietoja ja jotka edellyttäisivät vastaanottajan henkilöllisyyden varmistamista.

2. Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Sisäisellä tarkastuksella ei ole ollut vastuullaan vuonna 2023 sellaisia järjestelmiä/sovelluksia, joissa tapahtuu henkilötietojen siirtoa Yhdysvaltoihin.

3. Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

Vuoden 2023 loppuun mennessä sisäisessä tarkastuksessa on tehty väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavan vaikutustenarviointi. Vaikutustenarvioinnin on laatinut ja hyväksynyt tarkastusjohtaja. Tarkastusjohtajalta löytyy riittävä aika vaikutustenarvioinnin tekemiseen/vetämiseen/ylläpitämiseen, koska sisäisessä tarkastuksessa vaikutustenarviointeja tulee laadittavaksi harvakseltaan.

4. Informointiasiakirjat

Väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavan informointiasiakirja on laadittu vuodenvaihteessa 2022/2023. Informointiasiakirja on käännetty ruotsiksi ja englanniksi. Informointiasiakirjan ajan tasalla pidosta huolehtii tarkastusjohtaja.

VIESTINTÄ

Tietotilinpäätös 2023 viestintä

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Kajon viestinnältä kysytään pääsääntöisesti julkisia yhteystietoja sähköpostitse tai puhelimitse. Kysytyt tiedot, kuten henkilön sähköpostiosoite tai puhelinnumero löytyvät joko vantaa.fi -verkkopalvelusta tai sidosryhmäorganisaatioiden omilta verkkosivuilta. Henkilöllisyyttä ei ole varmistettu, kysyjä on usein entuudestaan tuttu tai kaupunkilainen. Usein, jos kyse on viestin välityksestä henkilö, jota asia koskee tai jolta lisätietoja pyydetään, lisätään sähköpostiketjuun. Tätä prosessia ei ole kuvattu vaikutustenarvioinneissa tällä hetkellä. Arviolta edellä kuvattuja kyselyitä tulee viestinnälle noin 70 kappaletta vuodessa.

Asiakirjapyyntöjä viestinnälle ei ole tullut vuonna 2023. Viestinnän järjestelmiä koskevat henkilötietojen luovutukset ohjataan joko Vantaa-infoon tai palautepalveluun, ja pyynnön käsittelee kyseisen järjestelmän pääkäyttäjä. Tällaisia pyyntöjä ei myöskään ole tullut viestinnälle vuonna 2023.

Viestinnässä sisältöjä tuotettaessa (uutinen, artikkeli, blogi, kuva tai video tmv.) haastateltavaa informoidaan ennakkoon ja henkilöltä kysytään lupa julkaisemiseen. Viestinnän tai markkinoinnin yhteydessä käytettävästä henkilökuvasta kerätään kuvauslupa. Kuvauslupaprosessi on kuvattu viestinnän vaikutustenarvioinneissa sekä informointiasiakirja kuvausluvasta on julkaistu vantaa.fi:ssä.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Viestinnän omistamista palveluista Meltwater (mediaseuranta- ja tiedotejakelupalvelu sekä sosiaalisen median hallinta-alusta Engage) kuuluu Vantaan DPF-vaatimuksen piiriin. Toimittajalta on pyydetty useaan otteeseen vahvistusta liittymispäivästä ja se on heillä työnalla. Tavoitteena toimittajan mukaan on liittyä listalle kesän 2024 aikana. Kyseinen toimittaja on kuitenkin sertifioinut itsensä ISO 27001 -standardilla. Viestinnän käyttämällä Google-tuotteilla on DPF-sertifiointi.

3) Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

Vuonna 2023 viestinnällä ei ole ollut yhtään vaikutustenarvioinnin vetäjää. Kajon viestinnän tietosuojavastuhenkilö aloitti toimenkuvassa syyskuussa 2023. Palvelualueen yhteinen näkemys on, että resursseja, aikaa ja erityisesti koulutusta ja osaamista tarvitaan lisää. Aikaa menee opettelussa. Toimiala on kuitenkin koostanut parhaan ymmärryksen mukaan kaikki saatavilla olevat tiedot yhteiseen

hallintatiedostoon. Viestinnässä ollaan tietoisia nykyisistä puutteista sekä mahdollisista tulevista vaikutustenarvioinneista. Puuttuvat arvioinnit käydään läpi ja tehdään vuoden 2024 aikana.

Viestintä on tarkentanut vastuita koskien tietosuojan vaikutustenarviointeja ja kirjannut yhteisesti prosessin, jota aletaan noudattamaan vuoden 2024 alusta. Kokonaisuutta kehitetään viestinnässä yhdessä, ja Kajon viestinnän tiimien yhteiset läpikäynnit pidetään jatkossa vuosittain tammikuussa ja elokuussa.

4) Informointiasiakirjat

Kajon viestinnän yhteen informointiasiakirjaan on tehty päivityksiä vuonna 2023: Henkilötietojen käsittely Vantaan brändipankissa. Kajon viestintä hallinnoi yhteensä kahdeksaa informointiasiakirjaa. Viestinnän nykyiset informointiasiakirjat on laadittu ennen Vantaan kaupungin uutta mallipohjaa.

Julkiset informointiasiakirjat sijaitsevat vantaa.fi-sivustolla. Kahdesta informointiasiakirjasta puuttuu ruotsinkielinen käännös sekä viidestä asiakirjasta puuttuu englanninkielinen käännös. Tietosuojavaltuutetun toimiston osoite, informointiasiakirjoissa mainitut yhteyshenkilöt sekä henkilötietojen tarkastuspyynnön ohjeistus ovat ajan tasalla. Viestintä päivittää informointiasiakirjat kieliversioineen vuoden 2024 aikana.

Viestinnän prosessi: tuote- ja prosessinomistajat vastaavat vaikutustenarvioinneista, niiden sisällöstä ja päivityksistä. Viestintäjohtaja hyväksyy arvioinnit tai pyytää muutoksia ja tarkennuksia tarvittaessa riskien arvioinnin perusteella. Viestintä-assistentti vastaa dokumenttien Asta-arkistoinnista ja verkkosivustopäivityksistä.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Tekoälyn hyödyntäminen kaupungilla

AI:n / tekoälyn käyttö vaatii viestinnän näkemyksen mukaan kaupunkitasoisen linjauksen, erityisesti tietosuojan osalta. Pyyntö aiheesta on esitetty tietosuoja- ja tietoturvaryhmielle. Viestinnän omistamat järjestelmät sisältävät jo nykyisellään tekoälytoiminnallisuuksia.

Tekoälyn kokeileminen ja hyödyntäminen aloitettu viestinnässä 2023 kuvituskuvien osalta. Myös tekoälyn käyttö Adoben ohjelmien lisäosana on päivittäistä ja sitä käytetään kuvien laajentamiseen ja muokkaamiseen. Myös yksittäiset työntekijät ovat tehneet ChatGPT ja Bing Chat Enterprise kokeiluita vuonna 2023. Markki-

noinnissa on tehty alustavat vaikutustenarvioinnit ChatGPT:stä ja Bing Chat Enterprise:stä.

Viestinnässä on tarkoitus tehdä hallitusti tekoälykokeiluja vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on myös luoda yhteiset toimintaperiaatteet tekoälyn käyttöön viestinnässä, markkinoinnissa sekä kuva- ja videotuotannossa.

Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin – päivittäisessä työssä käytettävät sovellukset

Viestintä käyttää työssään useita sovelluksia, jotka ovat sidosryhmän tai järjestelmätoimittajan tarjoamia. Osassa sovelluksista taustalla on yhdysvaltalainen yritys kuten Zoom. Viestinnän henkilöstö osallistuu työssään esim. yhteistyöhankkeisiin, jotka hyödyntävät tapaamisissa esim. Trelloa, Moodlea sekä tapaamisissa QR-koodeja. Koulutuksissa ja webinaareissa käytettyjä alustoja on useita. Näihin sovelluksiin tyypillisesti tallentuu työntekijän nimi, sähköpostiosoite sekä joskus kysytään myös puhelinnumeroa ja ammattinimikettä.

Yleisesti tietosuojakokonaisuuden yhteiskehittämisestä kaupunkitasoisesti

Viestinnässä koetaan, että kaupunkitasoiset toimintatapa ohjaavat käytännöt puuttuvat esim. hankkeita ei ole huomioitu. Sekä selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä kirjoitetut kaupunkitasoiset toimintaohjeet puuttuvat. Viestintä tarjoaa tähän työhön avuksi selkokielen koulutusta neljä kertaa vuodessa. Viestinnässä kaivataan konkreettisia arjen työtä helpottavia esimerkkejä. Lisäksi viestinnän näkemyksen mukaan yksilön vastuu korostuu liikaa esim. henkilötietojen luovutusprosessissa.

HENKILÖSTÖ- JA KONSERNIPALVELUT

Keskitetyn HR:n selvitys vuoden 2023 tietotilinpäätökseen

1. Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Keskitettyssä HR:ssä on käytössä sisäinen ohjeistus henkilön tunnistamisesta henkilötietoja luovutettaessa.

- Fyysisesti henkilö tunnistetaan pyytämällä näyttämään virallinen henkilötodistus.
- Mikäli työntekijä pyytää lähettämään itseänsä koskevia henkilötietoja sähköpostiin, esim. palvelu- tai palkkatodistuksen, pyydetään häntä asioimaan OmaVantaan kautta, jossa henkilö voidaan tunnistaa ja josta myös pyydetty dokumentti voidaan hänelle toimittaa.
- Mikäli työntekijä soittaa ja pyytää saada tietää itseään koskevia henkilökohtaisia tietoja (esim. verokorttitiedot, vuosilomiensa määrän, palkkaa koskevia tietoja jne.), pyydetään häntä kertomaan itsestään tunnistetietoja: koko nimi, henkilötunnus. Tarvittaessa voi kysyä myös jonkun muun tunnistetiedon esim. osoite, työpiste, esihenkilön nimi tai puhelinnumero.
- Mikäli asiakasta yritetään tavoittaa puhelimitse (soitto Acen kautta) eikä häntä saada kiinni, jää hänelle näkyviin puhelinnumero, johon takaisin soittaessa tulee automaattiviesti. Asiakkaalle voidaan laittaa palvelualustalta viesti, jossa kerrotaan, että olemme yrittäneet tavoittaa ja selvitetään milloin häntä olisi mahdollista tavoittaa puhelimitse.
- Mikäli asiakas laittaa viestin, jossa ei ole hänen yhteystietojansa, eikä niitä löydy HR-järjestelmästä, voidaan asiakkaalta pyytää vastausviestissä puhelinnumeroa ja tietoa, milloin hän olisi parhaiten tavoitettavissa yhteydenottoa varten.
- Jos puhelimesta ei ole mahdollista tunnistaa henkilöä, tulee henkilö ohjata asioimaan oman esimiehen kautta tai esittämään pyyntönsä OmaVantaan kautta, jotta henkilöllisyys pystytään tunnistamaan.
- Ulkopuolisille yhteistyökumppaneille (Keva, Kela, Työllisyysrahasto, verohallinto) taas toimitamme tietoa ainoastaan suojattujen yhteyksien kautta, joko järjestelmäliittymän kautta, toimittajan salatulla yhteydellä tai salatussa sähköpostissa.

1.1. Arviot vuonna 2023 HR:stä luovutetuista henkilötiedoista sisältäen luovutustavan ja luovutettujen henkilötietojen lukumäärät

Keskitetystä HR:stä luovutettiin henkilötietoja enimmäkseen kolmella tavalla:

- 1) *Hertan käyttöoikeuksilla* luovutettiin työntekijälle pääsy omiin tietoihinsa, esihenkilöille pääsy alaistensa tietoihin ja koulusihteerin-, sihteerin- ja tallentaja-rooleilla pääsy työtehtäviin liittyvien henkilöiden henkilötietoihin.

Vuoden 2023 aikana Vantaan kaupungilla työskenteli koko tai osan vuotta yhteensä 12480 työntekijää. Vuoden 2023 aikana esihenkilötehtävää hoiti koko tai osan vuotta yhteensä 480 henkilöä. Koulusihteerin- / Sihteerin- ja tallentaja-rooleja oli 160 henkilöllä (otantahetki 1.12.2023). Luku on arvio, koska samalla henkilöllä voi olla kerrallaan useampi kuin yksi rooli.

Hertassa näkyvät henkilötietoja ovat: nimi, kotiosoite, puhelinnumerot, sähköposti, henkilötunnus, Vantaa-ID (Hertassa kentättä käyttäjätunnus), tehtävänimike, tutkintotieto ja muilla paitsi tallentajalla pankkitilinumero.

Tarkempi erittely rooleittain liitteessä 1.

- 2) *Liittymien kautta* luovutetut henkilötiedot

- Palkkalaskelmia luovutettiin palkansaajille verkkopankkiin vuoden 2023 aikana yhteensä 141431 kappaletta. Sama määrä palkkalaskelmia oli henkilöstöllä käytössä myös Hertta-portaalin kautta. (Henkilötietoja: nimi, henkilötunnus, kotiosoite, tehtävänimike, pankkitilinumero)
- Tulorekisteriin luovutettiin 2023 yhteensä 141431 palkkailmoitusta (sisältäen henkilötietoina nimen, henkilötunnuksen, tehtävänimikkeen).
- Käyttäjähallintaan siirrettiin vuonna 2023 arviolta noin 8010 henkilön tiedot Hertasta integraatioalustan kautta kaksi kertaa päivässä eli vuositasolla 730 kertaa. Siirrettäviä henkilötietoja on Vantaa-ID, nimi, työpuhelinnumero, sähköpostiosoite, tehtävänimike sekä noin 5930 henkilöä osalta myös per siirto henkilötunnus.
- Matkanhallintaan luovutettiin SAP HR:n kautta vuonna 2023 tiedot uusista henkilöistä ja henkilöiden muuttuneista tiedoista kerran päivässä. Luovutetut tiedot: nimi, sähköpostiosoite, kotiosoite, SAP HR:n keskeinen henkilönumero, henkilötunnus, pankkitilinumero. Hertan mukaan 5674 henkilölle tehtiin uusi sopimus vuoden 2023 aikana eli saman verran arvioidaan luovutetuiksi henkilöiksi Matkanhallintaan. Yksittäisiä muutoksia ei pystytä arvioimaan.

- Matkatoimistojärjestelmä CWT:lle luovutettiin SAP HR:n kautta vuonna 2023 aktiiviset henkilöt ja päättäneet palvelussuhteet. Luovutetut tiedot: nimi, sukupuoli, sähköpostiosoite, SAP:n keskeinen henkilönnumero sekä SAP:n sopimuksen numero. Luovutusaineistoja oli yhteensä 12, joissa henkilöitä arviolta yhteensä 38100 (aineistoja ei säilytetä, joten siksi vain arvio). Luovutettuja henkilötietoja olivat: henkilötunnus, Vantaa-Id, nimi, tehtävänimike, esihenkilön nimi ja kotiosoite.
 - Lakisääteisiä työterveyspalveluita järjestävälle Terveystalolle luovutettiin arviolta noin 8100 henkilön tiedot Hertasta integraatioalustan kautta viisi kertaa viikossa 23.10.2023 asti, ja 24.10.2023 alkaen arviolta noin 4900 henkilön tiedot luovutettiin viisi kertaa viikossa vastaanottajalle. Lisäksi integraatioalustan kautta luovutettiin arviolta 18150 sairauspoissaolajaksoa sisältäen henkilön henkilötunnuksen ja sairauspoissaolokoodin selitteen. Erillisellä suojatulla yhteydellä luovutettiin lääkärintodistuksia 290 kappaletta. Lääkärintodistuksia ei toimiteta, mikäli henkilö on kieltänyt niiden toimittamisen.
 - Lakisääteisiä työterveyspalveluita järjestävälle Aavalle luovutettiin arviolta 3100 henkilön tiedot. Ensin kolme kertaa manuaalisesti (helmikuu, kesäkuu ja elokuu), ja 24.10.2023 lähtien tiedot siirrettiin Hertasta integraatioalustan kautta vastaanottajalla viisi kertaa viikossa. Luovutettuja henkilötietoja olivat: nimi, henkilötunnus, tehtävänimike, sähköpostiosoite ja kolmessa manuaaliaineistossa lisäksi kotiosoite. Lisäksi integraatioalustan kautta luovutettiin arviolta 3420 Sairauspoissaolajaksoa sisältäen henkilön tunnisteen ja tiedon onko sairausloma myönnetty esihenkilön luvalla vaiko hoitohenkilökunnan myöntämällä todistuksella. Erillisellä suojatulla yhteydellä luovutettiin lääkärintodistuksia 715 kappaletta. Lääkärintodistuksia ei toimiteta, mikäli henkilö on kieltänyt niiden toimittamisen.
- 3) *HR-Palvelukanavan yhteydenottojen* määrä 2023 oli yhteensä 49634 kappaletta. Yhteydenotoista 2630 kappaletta oli erilaisia ilmoituksia/hakemuksia asiakkailta HR:lle päin (esim. vakanssin tietojen muutos, tutkintotodistusten toimitus, rekrytointilisän esitys) ja 47004 kappaletta muita yhteydenottoja, jotka sisältävät myös puhelinkontaktit HR:n keskitettyyn asiakaspalveluun (4372 kpl). Jokainen yhteydenotto sisältää ilmoittajan nimen, mutta muuten yksittäisillä tiketeillä käsitellyjä henkilötietoja ei ole raportoitavissa. Puheluiden osalta keskitetty asiakaspalvelu arvio, että 90 %:ssa käsiteltiin henkilötietoja.

4) Muut luovutukset

- Palkkatodistuksia luovutettiin arviolta 300 kappaletta (sisältäen henkilötietoina nimen, henkilötunnuksen, tehtävänimikkeen).
- Työntajan päivärahahakemuksia varten toimitettiin Kelaan noin 1640 kappaletta hakemuksia (sisältäen henkilötunnuksen, tehtävänimikkeen).
- Muut henkilötietoja sisältävät lakisääteiset viranomaisluovutukset: luovutukset tapaturmayhtiöille 328 kappaletta, Työllisyysrahastolle 412 kappaletta, Kevalle 376 kappaletta sekä ulosottolaitokselle 26 kappaletta. *(lisäksi vuoden 2023 aikana olisi pitänyt luovuttaa henkilöstön palkkatiedot Tilastokeskukselle, mutta luovutusta ei tehty)*
- Rekrytointiprosessiin liittyen Työpaikkahakemukset ovat lähtökohtaisesti julkisia asiakirjoja, ja ne voidaan antaa pyytäjälle julkisuudesta annetun lain perusteella. Julkisia dokumentteja ovat hakijaluettelo ja hakijayhteen veto, joka tulee luovuttaa pyytäjälle. Pyyntöt tulevat kirjaamoon, jossa niitä ei erikseen kirjata eli määristä ei ole tietoa. Tämä kirjattu informaatioasiakirjaan.

Henkilöarviointeja rekrytointien yhteydessä tehdään esihenkilö/johtaja tehtävien yhteydessä. Vuoden 2023 aikana luovutettiin henkilöstöarviointia tekeväille kumppanille 92 tehtävän osalta. Keskimääräisesti arviossa kävi 2–3 hakijaa eli kokonaishakijamäärä oli 184–276 henkilön tiedot.

Henkilöintiarviointiin luovutettavat tiedot ovat: nimi, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite, koulutus- ja työhistoriatiedot sekä suosittelijoiden yhteystiedot.

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle on luovutettu tietopyynnöllä hyvinvointialueelle siirtyneistä henkilöistä (Henkilötietojen lukumääriä ei julkaista tietotilinpäätöksessä):
 - a) Tapaturmavakuutusyhtiö If:n 25.01.2023 päiväämä grafiikkakooste koskien Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen henkilöstön työtapa-turmia ja ammattitautitapauksia vuoden 2022 osalta sekä 18.1.2023 päivätty Tapaturma- ja vahinkoluettelo koskien Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen henkilöstöä vuoden 2022 osalta.
 - b) LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön kooste koskien Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan henkilöstön työtapa-turmia ja ammattitautitapauksia vuoden 2022 osalta.

- c) Työterveyshuoltoreportit koskien Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen henkilöstöä ja Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan henkilöstöä vuoden 2022 osalta.

HR:n vaikutustenarvioinneissa on kerrottu tietojen luovutuksista yleisellä tasolla mm. mille viranomaisille tietoja luovutetaan sekä mainittu, että tietoja luovutetaan työnantajan sisällä yksilöimättä luovutettavia tietoja.

Keskitettyyn HR:n tuli vuonna 2023 yksi henkilötietojen tarkastuspyyntö.

Henkilötietojen tarkistuspyynnöille on HR:ssä sovittu, että Kirjaamon saamista henkilötietojen tarkastuspyynnöistä tulee tieto HR:n tietosuojavastuuhenkilölle, joka koordinoi ja ohjeistaa tarkastuspyyntöihin vastaamisen kaupungin ohjeiden mukaan.

Vuonna 2023 kaupunkitasoisesti päivitetty henkilötietojen tarkastuspyyntölomake ja siihen liittyen kaupungin ohjeistus on esitelty Hepo-ohrylle syksyllä 2023. Hepo-ohryssä sovittiin, että HR:n tietosuojavastuuhenkilö käy prosessin läpi myöhemmin myös HR-järjestelmien pääkäyttäjien kanssa. Läpikäynti siirtyy vuodelle 2024.

2. Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

HR:ssä käytiin läpi voimassa olevat vaikutustenarvioinnit syksyllä 2023. Yhden vaikutustenarvioinnin osalta on havainto, että tietoja siirretään Yhdysvaltoihin yritykselle, jolla ei ole voimassa olevaa tietoa DPF-ohjelmassa.

MLP Disc WOL esihenkilöiden koulutukseen liittyvä itsearviointityökalu. Käsiteltävät tiedot ovat nimi, sähköpostiosoite, osallistujan antamat vastaukset, istuntotiedot ja sukupuoli, jota tarvitaan raportin personoinnissa joillakin kielialueilla (vrt. she/he).

Vaikutustenarvioinnissa mainitaan yhtenä alikäsittelijänä Inscape Publishing, LLC 400 Highway 169 S., Suite 300, Minneapolis, MN 55426, USA. Kyseistä yritystä ei löydy aktiivisena DPF-sivulta. Vaikutustenarvioinnissa lukee ”Käsitellään USA:ssa. Vakiosopimuslausekkeet on osana Tietojenkäsittelysopimusta. Tarvittavat tekniset ja organisatoriset turvatoimenpiteet on tehty.” Lisäksi vaikutustenarvioinnissa kerrotaan, että suojatoimet on kuvattu osana DPA:ta.

Muuten vaikutustenarvioinneissa oli mainittu, että Sarastian järjestelmäarkkitehtuuri ja integraatioalusta perustuu Microsoftin Azure -pilviteknologioihin. Microsoftilla on DPF-sertifikaatti.

3. Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

HR:n valmiit ja keskenolevat vaikutustenarvioinnit on kirjattu tietosuojaan hallintatyökaluun vuoden 2023 loppuun mennessä järjestelmien ja sovellusten osalta. Sen sijaan HR:ssä ei ole kartoitettu ei-järjestelmäsidoonaisia prosesseja, joista tulisi tehdä vaikutustenarviointi. (Hallintatyökalu liitteenä 2)

HR:ssä ei ole nimettyjä omaa vaikutustenarvioinnin vetäjiä, vaan jokaiseen vaikutustenarviointiin nimetään Henkosta vetäjä. Näin ollen HR:ssä ei ole myöskään kenenkään työtehtävään määritelty prosenttiosuutta vaikutustenarviointien tekemiseen. HR:n tietosuojavastuuhenkilö osallistuu kaikkiin HR:n vaikutustenarviointeihin, mutta hänenkään työtehtävästään ei ole määritelty mitään prosenttiosuutta niihin. Työaika menee sen mukaan, kuinka paljon vaikutustenarviointeja tehdään.

Koska HR:ssä ei ole vaikutustenarviointien vetäjää, vastuu päivittämistarpeen tunnistamisesta jää prosessinomistajalle.

HR:ssä vuoden 2018 jälkeen käyttöönotetuista järjestelmistä ja sovelluksista vain kahden osalta (1.3.2022 käyttöönotetun henkilöstöpalveluiden arviointiprosessi ja syksyllä 2020 käyttöönotettu Oppivan) vaikutustenarviointi on tehty ennen käyttöönottoa. Kaikista muista (MLP:n Dsc, Eduhouse, Break Pro, HR-palvelukanava, Hus Asvia ja Hertta) vaikutustenarviointi on tehty vasta käyttöönoton jälkeen ja Aikajanan osalta arviointi on aloitettu, mutta se oli vielä 31.12.2023 kesken.

Keskitettyssä HR:ssä vaikutustenarviointeja on hyväksynyt joko palvelualuejohtaja tai palveluyksikön päällikkö.

HR:n nykyiset resurssit eivät riitä vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteutukseen eli vaikutustenarviointeja ei saadaan kaikilta osin tehtyä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, eikä tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytä aina päivittämään ennen kuin järjestelmiin/sovelluksiin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön.

4. Informaatioasiakirjat

HR:ssä on kolme informaatioasiakirjaa: Henkilötietojen käsittely rekrytoinnissa, Henkilötietojen käsittely palvelussuhteen alussa ja sen aikana sekä Henkilötietojen käsittely toimeksiantosuhteissa.

Kaikki kolme informaatioasiakirjaa päivitettiin sisäiseen intraan uusille pohjille vuoden 2023 loppuun mennessä, mutta ulkoisille vantaa.fi sivuille ne saatiin vasta

vuoden 2024 alussa. Henkilötietojen käsittely palvelussuhteen alussa ja sen aikana vaatii vielä päivittämistä vuoden 2024 aikana ainakin säilytysaikojen osalta.

Henkilötietojen käsittelystä rekrytoinnin yhteydessä laaditusta informointiasiakirjasta on ruotsinkielinen versio saatavilla Vantaan rekrytointijärjestelmässä. Muiden informointiasiakirjojen käännättämiseen ruotsin tai muille kielille ei ole todettu tarvetta. Vastuu informointiasiakirjan ajan tasalla pitämisestä on prosessin omistajalla, ja käytännössä tehtävästä vastaavat prosesseissa toimivat pääkäyttäjät.

5. Keskitetyn HR:n omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Edellisenä vuonna käyttöön otetussa HR- ja palkkajärjestelmässä oli edelleen vuonna 2023 virhe henkilötietojen käsittelyssä liittyen työntäjän edustajan tietojen tallentamiseen pohjatiedoksi lomakkeelle, johon työsopimusta valmisteleva esihenkilö pääsee. HR on ohjeistanut työntäjän edustajaa manuaalisesti poistamaan työsopimuksen ja viranhoitomääräyksen tiedoista henkilötietonsa siinä vaiheessa, kun hän kuittaa työsopimuksen / viranhoitomääräyksen allekirjoitetuksi.

Järjestelmätoimittajalta vaaditaan edelleen järjestelmän korjaamista, jotta manuaaliprosessia ei tarvittaisi.

Liite 1 Hertta rooleilla luovutetut henkilötiedot 2023

Tietotilinpäätös_20
23_HR_liite_1_Hertta

Liite 2 Hallintatiedosto tietosuoja HR tilanne 31.12.2023

Tietotilinpäätös_20
23_HR_liite_2_Hallin

TIETOHALLINTO

Tietotilinpäätös 2023 Tietohallinto

(Ohjeistus: Tietotilinpäätös aiheet 2023.)

1. Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Tietohallinnolle ei ole tullut henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyyntöjä.

2. Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Tietohallinto seuraa eurooppalaisen ja kansallisen tietosuojaviranomaisen päätöksentekoa ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin näiden päätösten edellyttämällä tavalla.

3. Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

Vuonna 2023 valmistuneet vaikutustenarvioinnit:

- Käyttövaltuushallintaprosessi (KVH)
- IPAM

4. Informointiasiakirjat

Tietohallinto on yleisesti sovellusten ja järjestelmien suhteen toimialoja avustava tahon. Myös informointiasiakirjojen suhteen päävastuu niistä on toimialoilla ja Tietohallinnon rooli on osallistua asiaan tarvittavissa määrin.

5. Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Tietohallinto on näköalapaikalla suhteessa toimialojen (henkilö-)tietojen käsittelyyn. Toimialat ottavat henkilötietojen käsittelyssä tietosuojaanäkökulmat huomioon ja esimerkiksi vaikutustenarviointeja tehdään laajasti ja niissä käytetään Tietohallinnon asiantuntijoita apuna.

KAUPUNKIKULTTUURIN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA

TIETOTILINPÄÄTÖS 2023

HENKILÖTIETOJEN LUOVUTUS- JA TARKASTUSPYYNNÖT

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla henkilöllisyys varmistetaan riippuen luovutettavista asiakirjoista ja niiden sisällöistä. Henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja luovutetaan ensisijaisesti niin, että vastaanottajan henkilöllisyys on luotettavalla tavalla varmistettu. Luotettava tapa on tarkoittanut joko paikan päällä henkilöllisyyden varmistamista (henkilöllisyystodistusta näyttämällä) tai vaihtoehtoisesti sähköisesti, jos tunnistustapojen on todettu täyttävän luotettavuuden kriteerit. Vastaanottajan henkilöllisyys on mahdollista varmistaa sähköisesti, jos vastaanottajan/pyytäjän tiedot löytyvät toimialan asiakasrekisteristä tai rekistereistä. Henkilöllisyys on luotettavalla tavalla varmistettu, kun esimerkiksi puhelimitse kysytään kotiosoitetta henkilötunnuksen lisäksi. Henkilöllisyys varmistetaan siis tapauskohtaisesti, ja mikäli se ei ole sähköisesti mahdollista, asiakirjojen luovuttaminen onnistuu vain paikan päällä tunnistautumalla henkilöllisyystodistuksella. Henkilöllisyyden varmistamisen tavat riippuvat paljon siitä, minkä tyyppisestä tilanteesta ja mistä henkilötiedosta on kyse. Esimerkiksi, jos luovutettavat tiedot koskevat erityisiä henkilötietoja tai vastaanottaja/pyytäjä haluaa tietää, mitä tietoja hänestä on tallennettu rekisteriin, ja tällaiset tiedot sisältävät esimerkiksi vastaanottajan osoitetietoja, luonnollisesti henkilöllisyyden varmistamiselle asetetaan korkeimmat mahdolliset vaatimukset.

Ilman henkilöllisyyden varmistamista pyydettyjä henkilötietoja on mahdollista luovuttaa, jos ne ovat esimerkiksi julkisia. Sähköpostitse tulleita tietopyyntöjä otetaan vastaan. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla henkilötietojen luovutuksia tehdään arviolta alle 30 tapausa vuosittain. Yleisin luovutustapa on sähköposti, mutta satunnaisesti myös muita tapoja käytetään. Luovutustapoja ei ole kuvattu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa. Vuoden 2023 aikana tietojen tarkastuspyyntöjen tarkkaa määrätietoa ei ole kerätty, koska pyynnöt kohdistetaan suoraan kirjaamosta palvelualueille tai suoraan henkilöille, joita asia koskee.

Pyyntöihin on vastattu pääsääntöisesti heti tai viimeistään 14 vuorokauden kuluessa. Laajoissa pyynnöissä vastausaikaa on pidennetty enintään yhteen kuukauteen ja pidennetty aika perustellaan pyytäjälle. Jokaiseen pyyntöön pyritään vastamaan niin pian kuin se on mahdollista. Prosessin tärkeä osa on informoida tietopyynnön tekijää ja laajoissa pyynnöissä annetaan lisäksi aika-arvio. Tietojen tarkastuspyynnöissä

pyritään läpinäkyvyyteen ja vuorovaikutukseen pyytäjän kanssa. Näin myös varmistetaan, mitä tietoja tarkalleen halutaan. Tarvittaessa varmistetaan henkilöllisyys, annetaan tietoa mahdollisesta maksusta sekä annetaan alustava aika-arvio tietojen toimittamiselle. Useita tietopyyntöjä on mahdollista tehdä anonyymisti.

TIETOJEN SIIRTO YHDYSVALTOIHIN

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala ilmoittaa, ettei erityisiä toimenpiteitä ole tehty liittyen tietojen siirtoon Yhdysvaltoihin. Vuoden 2022 tietotilipäätöksessä on ilmoitettu, ettei henkilötietoja siirry Yhdysvaltoihin. On kuitenkin muutamia prosesseja, joihin sisältyy sellaisten sovellusten tai alustojen käyttö, jossa tietoja mahdollisesti siirtyy. Kartoitustyö on kuitenkin tämän osalta kesken, sillä tekemättömiä tietosuojan vaikutustenarviointeja on niin runsaasti, ettei olemassa olevien vaikutustenarviointien päivittäminen ole mahdollista. Tarkkaa tietoa tietojen siirtymisestä ei ole. Tarkoitus on kuvata tällaiset tilanteet vaikutustenarvioinneissa. Kyse on kuitenkin muutamista tapauksista ja näiden osalta on tarkoitus tehdä tarvittavia toimenpiteitä, kun asia otetaan tarkempaan selvitykseen.

TIETOSUOJAN VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla tietosuojan vaikutustenarviointien tilanne on entistä haastavampi. Kaikkia tietosuojan vaikutustenarviointeja ei ollut mahdollista tehdä vuoden 2023 aikana ajallaan. Vuoden 2023 aikana vaikutustenarviointeja tehtiin alusta loppuun kymmenen (10) kappaletta, mutta osa näistä on vielä hyväksymättä (eli lähes valmiina). Yhtään vaikutustenarviointia ei päivitetty. Tekemättömiä/aloittamattomia vaikutustenarviointeja vuoden 2023 lopussa oli yli 40 kappaletta, joten tilanne on lain vastainen. Tilanne oli tarkoitus korjata vuoden 2023 aikana, mutta se on osoittautunut mahdottomaksi lisääntyneiden tietosuojaan liittyvien tehtävien vuoksi. Syy tähän on kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan resurssipula koskien tietosuoja- ja tietoturvaosaamista. Vaikutustenarviointien vetäjiä on määrätty vain yksi henkilö, jonka työtehtäviksi vaikutustenarviointien osalta on määritelty n. 30 % työajasta. Tällä hetkellä muut työtehtävät vievät enemmän aikaa, joten todellisuudessa määritelty 30 %:n prosenttiosuus ei toteudu.

Tekemättömien ja keskeneräisten vaikutustenarviointien määrän perusteella voidaan yksiselitteisesti todeta, että vuoden 2023 aikana kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla vaikutustenarviointien määrä on edelleen kasvanut edellisvuodesta ja vain pieni osa näistä on pystytty tekemään ajallaan. Vaikutustenarviointien määrän kasvun vuoksi vaikutustenarviointien tekeminen ja prosessin vetovastuutehtävä vievät jatkuvasti enemmän työaikaa, jota ei ole pystytty ottamaan kenenkään työntekijän muusta työajasta. Toimialan nykyiset resurssit eivät siis riitä vaikutusten-

arviointien lainmukaiseen toteutukseen. Vaikutustenarviointeja ei saada tehtyä kriittistenkään järjestelmien osalta ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, eikä tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytä päivittämään ennen kuin järjestelmiin tai henkilötietojen käsittelyprosesseihin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön. Tietosuoja-asiat ovat räjähdysmäisesti lisääntyneet, eikä näihin ole pystytty reagoimaan tarvittavalla tavalla.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla informointiasiakirjojen yleisiä päivitystarpeita on kartoitettu tapauskohtaisesti eli kaikki päivittämistä vaativat informointiasiakirjat on päivitetty tarpeen mukaan.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla informointiasiakirjoista on vastuussa se, kuka hallinnoi kyseistä henkilötietorekisteriä. Prosessin kulkua ei ole dokumentoitu. Päivittäminen tehdään usein yhteistyössä useamman henkilön kanssa, mikäli tietojen käsittelyyn on tullut muutoksia tai informointiasiakirja vaatii päivittämistä muusta syystä. Toimialalla on muutama henkilö, jotka osaavat teknisesti päivittää informointiasiakirjoja ja vievät niitä keskitetysti pyynnöstä Vantaa.fi -sivustolle. Tällä hetkellä ei ole kuitenkaan yhtä määrättyä henkilöä, kuka informointiasiakirjoja teknisesti päivittää.

Osa informointiasiakirjoista on käännetty ruotsiksi, mutta niitä ei ole vielä lisätty Vantaa.fi-nettisivuille. Ruotsinkieliset informointiasiakirjat on tarkoitus lisätä mahdollisimman pian, mutta rajalliset resurssit ovat hidastaneet alkuperäistä aikataulua. Vuoden 2024 aikana on tarkoitus selkeyttää informointiasiakirjoihin liittyvää työnjakoa sekä laatia selkeämmät ohjeet ja toimintatavat koskien informointiasiakirjoja. Tavoitteena on, että vuoden 2024 loppuun mennessä ensisijaisesti saatavilla ovat ainakin ruotsinkieliset versiot, mutta ihanteellinen tilanne olisi, jos ne olisivat saatavilla lisäksi myös englanniksi.

TOIMIALAN OMAT NOSTOT VUODEN 2023 HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYSSÄ

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan tietosuojan vaikutustenarviointien tilanne on haastava johtuen tekemättömien vaikutustenarviointien suuresta määrästä. Tietosuojan tilanne on huolestuttava, johon toimiala kaipaa selkeämpää ohjeistusta. Tilanne on mahdollista ratkaista, mutta se vaatii esimerkiksi ostopalveluna toteutetun vaikutustenarvioinnin vetämisen ja koordinoinnin. Tietopyyntöjen osalta tilanne on hyvä ja toimintatavat ovat olleet selkeitä. Informointiasiakirjojen kieliversioihin keskitytään vuonna 2024 ja prosesseja parannetaan.

TIETOTILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET

Liite 1: vuoden 2023 tietotilinpäätöksen rakenne

Vuoden 2022 tietotilinpäätöksessä keskitytään seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

- Miten tähän mennessä on varmistettu vastaanottajan henkilöllisyys, kun on lähetetty tai luovutettu henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja? Tämä koskee kaikkia toimialan/palvelualueen henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovuttamista eikä pelkästään tietopyynnön perusteella luovutettavia asiakirjoja. Koskee lähetettäviä asiakirjoja, puhelimitse luovutettavia tietoja sekä asiakaskäynneillä luovutettavia tietoja.
- Onko henkilöllisyyden varmistamisessa eri tapoja, jos tietopyyntö tulee esimerkiksi sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeenä?
- Otetaanko vastaan sähköpostitse tulleita tietopyyntöjä vai ohjataan asiakas tekemään pyyntö kirjallisesti?
- Arvio kuinka paljon henkilötietoja luovutetaan rekisteröidyille vuosittain. Tämä koskee kaikkia henkilötietojen luovutuksia kuten päätöksiä tai muita asiakirjoja, joissa on henkilötietoja. Luovutus voi sisältää useita henkilötietoja.
- Miten tietoja luovutetaan esim. kirjeitse, sähköpostitse, tekstiviesteillä, puhelimitse, sovelluksen kautta, henkilökohtaisen tapaamisen yhteydessä tai jokin muu tapa? Arvio eri luovutustapojen yleisyydestä.
- Onko kaikki luovutusprosessit kuvattu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?
- Kuinka monta varsinaista tietojen tarkastuspyyntöä on toimialalla/palvelualueella ollut vuonna 2023?
- Minkälainen prosessi tietojen tarkastuspyynnölle on, että pyyntö voidaan toteuttaa 1 kk kuluessa?

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

- Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin ei ollut mahdollista 07/2020 - 07/2023 ilman sopimukseen sisällytettäviä vakiosopimuslausekkeitä ja niihin liittyviä täydentäviä suojoitoksia. Euroopan komissio hyväksyi 10. heinäkuuta 2023 päätöksellään Yhdysvaltojen tietosuojan riittävän tason. Riittävyyspäätöksen perusteella tietoja voidaan siirtää 10.7.2023 alkaen EU- ja ETA-alueelta järjestelyyn osallistuville yrityksille ilman erillisiä 46 artiklan mukaisia suojoitoksia.

- Elokuun 2023 tietosuojatyöryhmän kokouksessa käsiteltiin tiedonsiirtoja Yhdysvaltoihin. Toimialojen ja palvelualueiden tuli tarkistaa vaikutustenarvioinnit, joissa on tiedonsiirtoja Yhdysvaltoihin. Vaikutustenarvioinnit tuli päivittää vastaamaan komission uutta riittävyttä koskevaa päätöstä sekä tarkistaa, että yhdysvaltalainen yritys löytyy DPF-ohjelmasta. Yrityksen on sertifioitava itsensä DPF-ohjelmaan, jotta tietoja voidaan siirtää Yhdysvaltoihin komission päätöksellä ilman vakiosopimuslausekkeitä ja lisäsuojatoimenpiteitä.

Toimialojen/palvelualueiden tulee kerätä tietotilinpäätökseen seuraavat tiedot:

- Mistä järjestelmistä/sovelluksista päivitykset käsittelyperusteen muutoksesta kirjattiin tehtyihin vaikutustenarviointeihin?
- Onko toimialalla vielä käytössä järjestelmiä/sovelluksia, joitten osalta muutoksia ei ole tehty ja jos on, niin mikä on aikataulu muutosten tekemiseen?
- Kuinka monta yhdysvaltalaisista yritystä oli sertifioitunut DPF-ohjelmaan?
- Oliko sellaisia yhdysvaltalaisia yrityksiä, jotka eivät kuuluneet DPF-ohjelmaan ja jos oli, niin miten niiden kanssa toimittiin? Jatkuuko niiden osalta tiedonsiirto vakiosopimuslausekkeiden ja lisäsuojatoimenpiteiden perusteella?

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Toimialojen/palvelualueiden tulee kerätä tietotilinpäätökseen seuraavat tiedot:

- A. Lista kaikista toimialalla/palvelualueella tehdyistä vaikutustenarvioinneista tietosuojan hallintatyökaluun. Koskee vuoden 2023 loppuun mennessä tehtyjä vaikutustenarviointeja. Vaikutustenarviointien tekeminen on alkanut vuonna 2018.
- B. Hallintatyökaluun tulee myös kirjata kaikki toimialalla käytössä olevat prosessit, järjestelmät ja sovellukset, joista ei ole tehty vaikutustenarviointia tai jos vaikutustenarvioinnin tekeminen on kesken eli sitä ei ole hyväksytty.
- C. Ketkä ovat hyväksyneet tehdyt vaikutustenarvioinnit? Apulaiskaupunginjohtaja, palvelualuejohtaja tai joku muu? Ei henkilöiden nimiä, vaan henkilön aseman mukainen jaottelu.
- D. Vaikutustenarviointien vetäjien määrä vuonna 2023.
- E. Kuinka suuri osuus toimialan/palvelualueen vaikutustenarvioinneista on määriteltä kunkin vaikutustenarvioinnin vetäjien tehtäväksi? Minkälainen prosenttiosuus vetäjän työtehtävistä on määriteltä vaikutustenarviointien tekemiseen?

- F. Onko vaikutustenarviointien vetäjillä riittävästi työaikaa siihen, että kaikki toimialaa/palvelualueita koskevat vaikutustenarviointit tulevat tehtyä, niin kuin laki edellyttää? Onko vaikutustenarviointien vetäjiä riittävästi?
- G. Vaikutustenarviointit vaativat jatkuvaa päivittämistä järjestelmiin, sovelluksiin ja prosesseihin tehtävien muutosten osalta. Minkälainen prosessi toimialalla/palvelualueella on näihin muutoksiin? Miten vaikutustenarvioinnin vetäjä saa tiedon, kun muutoksia tapahtuu? Onko minkäänlaista toimintaohjetta?
- H. Laki edellyttää, että vaikutustenarviointi on tehty ja hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Kuinka monta vaikutustenarviointia on hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely järjestelmissä/sovelluksissa on aloitettu? Kuinka monessa tapauksessa henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä? Tiedot vuoden 2018 jälkeen käyttöön otetuista järjestelmistä ja sovelluksista. Tiedot pitäisi näkyä täytetystä hallintatiedostosta.
- I. Miten tietosuoja otetaan huomioon hankkeita ja prosesseja suunniteltaessa? Missä vaiheessa vaikutustenarvioinnin vetäjä otetaan mukaan prosessiin ja hän alkaa täyttämään vaikutustenarviointiexceliä?
- J. Miten järjestelmien ja sovellusten hankintaprosessi toimii tietosuojan osalta ja missä vaiheessa prosessia vaikutustenarviointi tehdään? Jos toimiala/palvelualue ei itse hanki järjestelmää/sovellusta, jossa toimialan/palvelualueen henkilötietoja käsitellään, niin miten tähän hankintaprosessiin osallistutaan? Onko toimialan vaikutustenarvioinnin vetäjä mukana hankintojen vaikutustenarviointiprosessissa?
- K. Riittävätkö toimialan/palvelualueen nykyiset resurssit vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteutukseen eli vaikutustenarviointit saadaan tehtyä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, tehdyissä vaikutustenarvioinnissa on huomioitu lainsäädännön edellyttämät seikat ja tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytään päivittämään ennen kuin järjestelmiin/sovelluksiin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön?

4) Informointiasiakirjat

- Lokakuun 2023 kokouksessa esiteltiin päivitetty informointiasiakirja mallipohja sekä sen täyttöohje. Informointiasiakirjat tulevat päivittää vuosittain tai aina kun järjestelmä/prosessi/yhteystiedot muuttuvat. Informointiasiakirjat tulisi päivittää yllä olevan mallipohjan mukaisesti ja saada ruotsinkieliset ja mahdolliset muut kieliversiot kaupungin sivuille vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Erityistä huomiota vaativat yksityiskohdat päivityksessä: tietosuojavaltuutetun toimiston osoite, informointiasiakirjoissa mainitut yhteyshenkilöt, henkilö-

tietojen tarkastuspyynnön ohjeistus, otsikkonumerointi/ankkurilinkit sekä yleinen mallipohjaohjeistuksen noudattaminen.

Toimialojen/palvelualueiden tulisi kerätä seuraavat tiedot:

- Tuoda tilinpäätöksessä esiin mitkä informointiasiakirjat on päivitetty vuonna 2023.
- Mitkä informointiasiakirjat ovat vielä päivittämättä ja minkälainen aikataulu päivittämiseksi on suunniteltu.
- Löytyykö kaikista informointiasiakirjoista ruotsinkieliset versiot.
- Muun kielisten versioiden tarve toimialalla/palvelualueella ja kuinka paljon sellaisia on tehty.
- Minkälainen prosessi toimialalla/palvelualueella on informointiasiakirjojen päivittämiseen? Onko prosessi dokumentoitu? Jos on, niin prosessin liittäminen tietotilinpäätökseen.
- Kenen tehtäväksi informointiasiakirjojen päivittäminen on annettu ja kenen tehtävänä on laatia uusi informointiasiakirja uudesta prosessista?
- Informointiasiakirjojen tilanne pitäisi näkyä toimialan/palvelualueen tietosuojan hallintatiedostosta, josta tarvittavia tietoja voi kerätä tähän kohtaan.

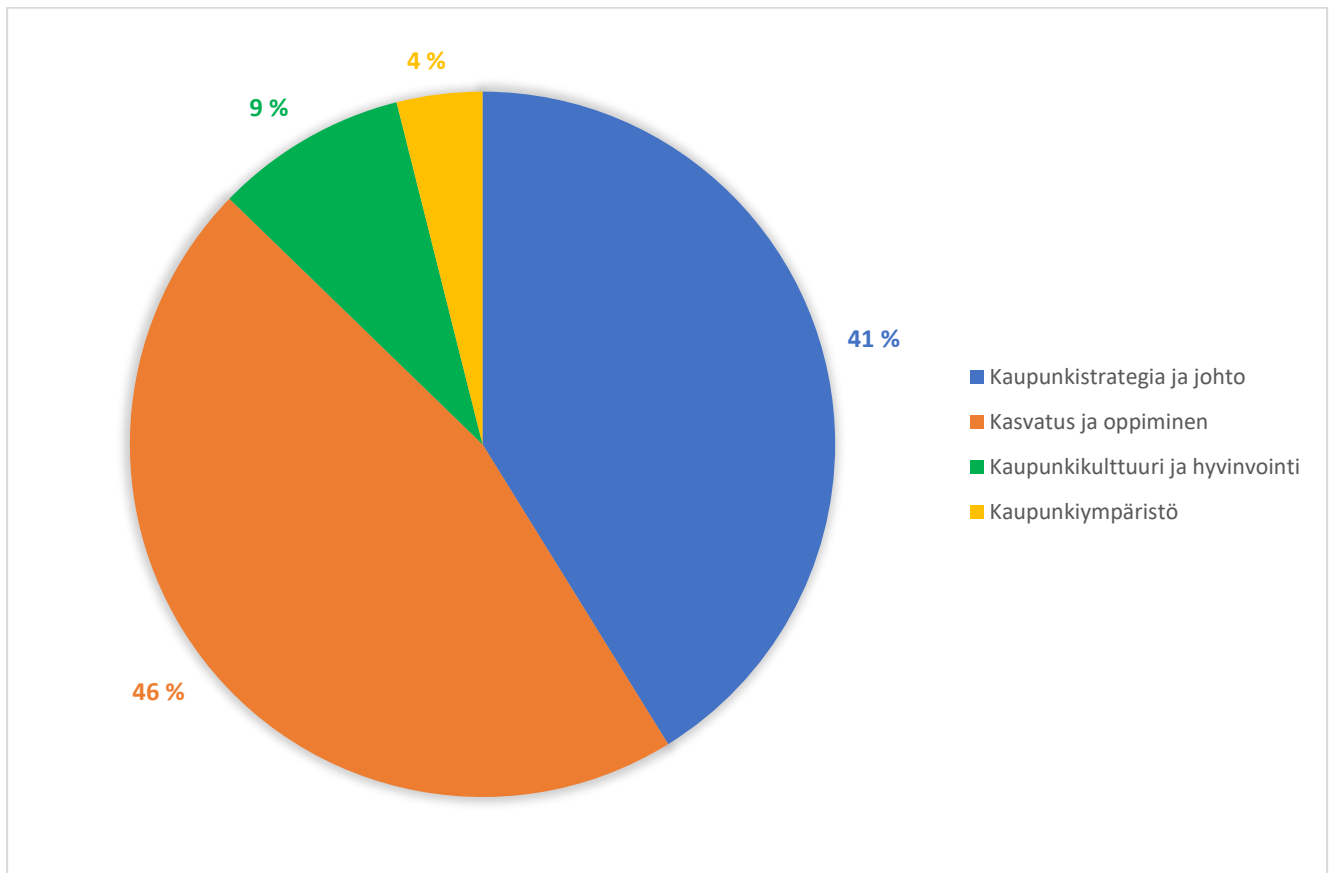
5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Liite 2: Vantaan kaupungin henkilötietojen tietoturvaloukkaukset 2023: tilastoja

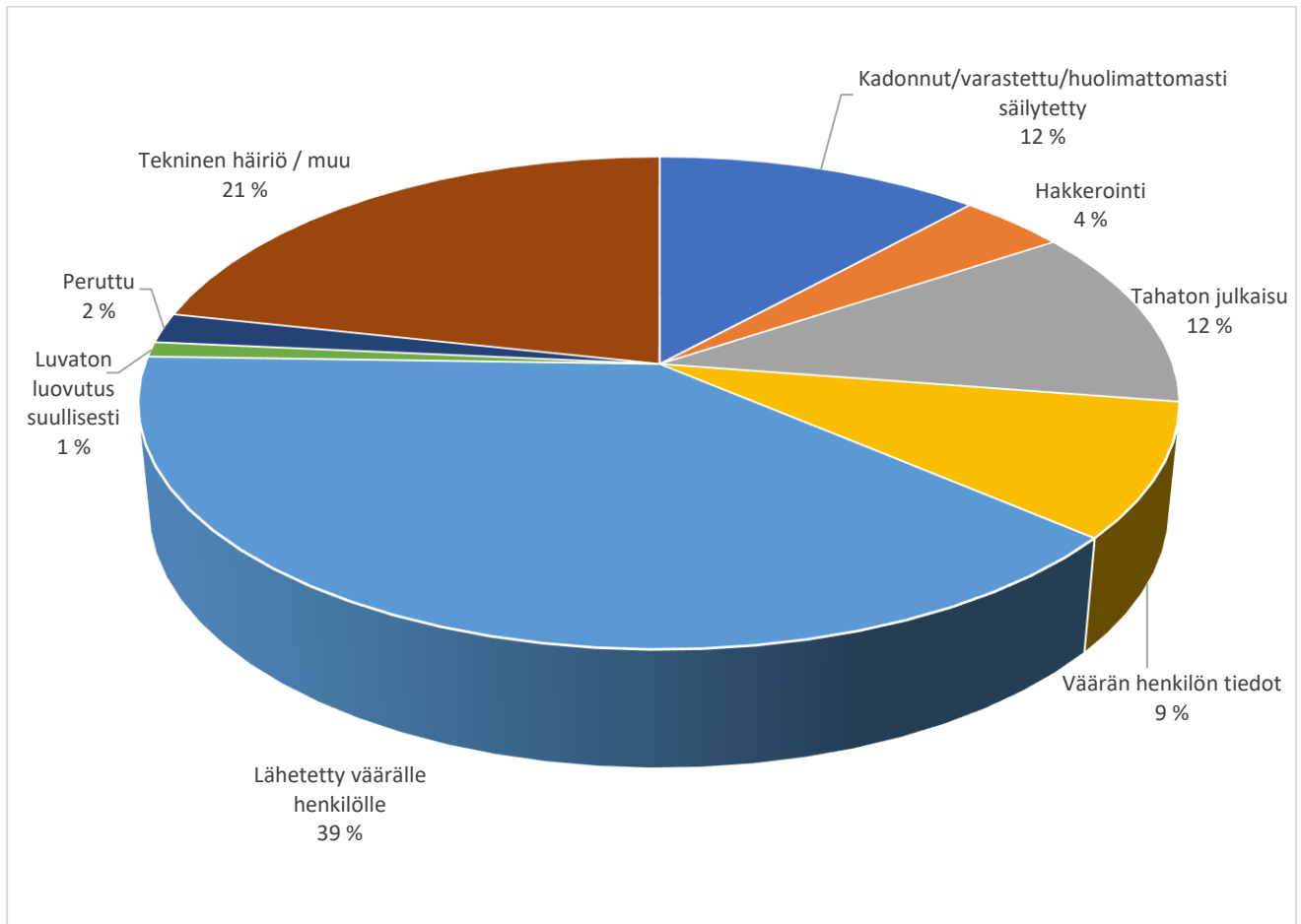
Sisäisiä tietoturvaloukkausilmoituksia: 102 kpl.

Näiden johdosta tietosuojavaltuutetulle tehtyjä ilmoituksia: 42 kpl.

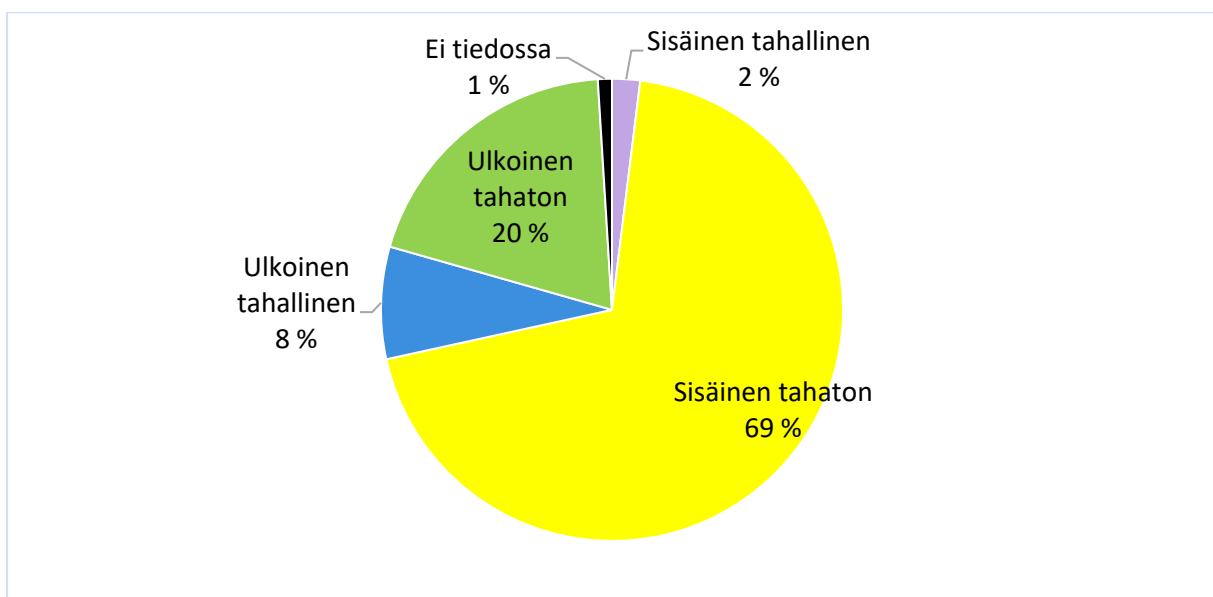
Tietoturvaloukkaukset toimialoittain

Tietoturvaloukkaustyypit

Tietoturvaloukkauksen syy: organisaation sisäinen vai ulkopuolinen tekijä, vahingossa tapahtunut vai tahallinen teko?

Tietoturvaloukkauksen kohteet

Liite 3: Vantaan kaupungin henkilötietojen tietoturvaloukkaukset 2023: luettelo

KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA

Tammikuu	<ul style="list-style-type: none"> • Yhdelle huoltajalle tarkoitettu viesti lähti useammalle huoltajalle • Sisälsi lapsen terveystietoja • Ilmoitus TSV
Helmikuu	<ul style="list-style-type: none"> • Työntekijä lähetti sähköpostin kopiona kymmenelle huoltajalle, tällöin huoltajat näkevät toisten sähköpostiosoitteet • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Lapsen vanhempi oli havainnut kuvan lapsesta sosiaalisen median ja Vantaan kaupungin julkaisussa. • Päiväkodissa oli syksyllä 2022 kuvattu lapsia Vantaan kaupungin kuvaajien toimesta kaupungin kuvapankkiin. Päiväkotilapsen kuva oli julkaistu Vantaan kaupungin julkaisussa ja tätä oli jaettu sosiaaliseen mediaan. Vanhemmat eivät olleet antaneet lupaa lapsen kuvien laajempaan julkaisuun, ainoastaan päiväkodin sisäiseen käyttöön. • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Perusopetuksen Sharepointissa oli näkyvissä kyseessä oleva tiedosto, eli oppilashuollon kertomus ja kansilehti. • Rehtori haki sähköisen oppilashuollon kertomuslomakkeen ja kansilehden Suomenkielisen perusopetuksen Sharepointista ja avasi sen. Kun hän oli sen täyttänyt (tässä kohtaa ei enää tietoa mitä kyseisessä kertomuksessa varsinaisesti oli, koska se on nyt poistettu) tulevaa monialaista asiantuntijaryhmän tapaamista varten, epähuomiossa hän ilmeisesti tallensi sen samaan kansioon, josta se oli muiden nähtävillä. • Oppilaan henkilötiedot ja hänen huoltajiensa yhteystiedot. Lisäksi syy monialaisen asiantuntijaryhmän perustamiseen ja ryhmään kuuluvat jäsenet.
Maaliskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Työntekijä lähetti päiväkodin lapsiryhmän huoltajille yleisen tiedotteen ilman piilokopiota. • 8 perhettä, kaikkien perheiden molemmat huoltajat, yhteensä 16 sähköpostiosoitetta. • Sisäinen, tahaton
	<ul style="list-style-type: none"> • Päiväkodin ryhmät ilmoittivat tekstiviestillä vanhemmille päiväkodin varhaiskasvatusajan supistamisesta. Kaksi ryhmää

	<p>jakoi tekstiviestin niin, että se meni vahingossa samaan aikaan kaikille.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noin 28 lapsen vanhempien eli n. 56 henkilön puhelinnumerot • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Sähköpostilla lähetetty lapsen henkilötietoja salaamatta postia • lapsen henkilötietoja: nimi, henkilötunnus, kotiosoite, vanhempien puhelinnumerot • Sisäinen, tahaton
	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen erityisopettaja lähetti lapsen huoltajalle päätöksen pidennetystä oppivelvollisuudesta sähköpostitse • Lähetetystä sähköpostiosoitteesta puuttui yksi kirjain, jolloin päätös meni väärälle vastaanottajalle • Sisäinen, tahaton • Ilmoitus TSV
Huhtikuu	<ul style="list-style-type: none"> • Laaja-alainen erityisopettaja lähetti vahingossa lapsen tuen viranhaltijapäätöksen väärälle perheelle. • Lapsen nimi, syntymäaika ja tuen muoto • Sisäinen, tahaton • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Työntekijä tuli käymään työpaikan pihalla työpäivänsä jälkeen noin klo 20.00. Päiväkodin automaattinen hälytysjärjestelmä on mennyt päälle 19.30. Työntekijä havaitsi alapihalta rakennuksen oven olevan auki ja lähti selvittämään asiaa • Kahdessa ryhmässä lukkokaappi ollut kiinni, mutta avain ovesa (sisältää lasten tiedot ja tietokoneet). Yhdessä ryhmässä oli lukkokaappi auki ja avain ovesa roikkumassa (kaappi sisältää lasten tiedot ja koko talon puhelimet) • 79 lapsen tiedot
	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen opettaja lähetti ryhmän huoltajille sähköpostin tavallisena sähköpostina (ei piilokopiona), joten huoltajat näkivät toistensa sähköpostiosoitteet. • 24 kpl vanhempien sähköpostiosoitteita. • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV.
	<ul style="list-style-type: none"> • Koulun vararehtori meni lukitulle autolleen. Hän havaitsi tuolloin, että autoon oli murtauduttu. Auton ikkuna oli rikottu kivellä. Autossa sisällä olleet tavarat oli varastettu. Varastetuissa tavaroissa oli mukana vararehtorin käsilaukku, minkä sisällä

	<p>olivat koulun avaimet, työpuhelin, opettajan päiväkirja ja rekrytointeihin liittyviä hakemuksia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilastietoja/nimilista; Rekrytoitavien tietoja/nimet, osoitteet, puhelinnumerot, syntymäajat; Henkilökunnan tietoja/puhelinnumerot ja nimet; Koulun sijaisten tietoja/puhelinnumerot ja nimet. Nimitietoja n. 80 kpl, puhelinnumeroja n. 60 kpl, sähköpostitietoja 5, syntymäaikoja 5. • Ulkopuolinen, tahallinen. • Ilmoitus TSV.
	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijalle tehty lukiseula, jonka pohjalta laadittu opiskelijalle kirjallinen yhteenveto. Ko. yhteenveto tulostettu, jotta se pystyttiin allekirjoittamaan erityisopettajan toimesta. Tämän jälkeen yhteenveto skannattu, ja erityisopettaja lähettänyt skannatun version omaan sähköpostiin. Tämä sähköposti (sisältäen siis skannatun yhteenvedon) lähetettiin edelleen opiskelijalle, hänen huoltajalleen, sekä opiskelijan vastuopettajille. Epähuomiossa sähköpostin lähettämisen yhteydessä ei huomattu sähköpostin asetuksista valita "salaus"-toimintoa. • Skannatussa yhteenvedossa oli alaikäisen opiskelijan nimi sekä hänen henkilötunnuksensa. • Sisäinen, tahaton
	<ul style="list-style-type: none"> • Päiväkodin työntekijä huomasi, että työkaveri oli vahingossa lähettänyt sähköpostia ryhmän huoltajille ilman piilokopio-toimintoa. Samalla huomattiin, että myös aiempia sähköposteja oli lähetetty ilman piilokopio-toimintoa. • Lapsiryhmän huoltajien sähköpostiosoitteet, 20 kpl • Sisäinen, tahaton • Ilmoitus TSV
Toukokuu	<ul style="list-style-type: none"> • Sähköinen työsopimus meni saman nimiselle (väärälle) henkilölle. • Tiedot: Yhden henkilön (työntekijä) hetu, osoite, puh, pankkitilinnro ym. työsopimuksessa mainitut asiat. • Ilmoitus TSV.
	<ul style="list-style-type: none"> • Päiväkotilapsen vanhempi huomasi kuvan lapsestaan ryhmän suljetulla Instagram-tilillä ilman vanhemman antamaa julkaisulupaa. • Ryhmäkuva, lapsi näkyy muiden lasten joukossa, ei nimeä. • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV.

Kesäkuu	<ul style="list-style-type: none"> • Työntekijä lähettänyt työhön liittyvän keskeneräisen sopimuksen työntekijän ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Sopimus oli liitetiedostona ja sisälsi henkilön nimen ja hetun. • Henkilötiedot menneet väärälle henkilölle, joka on saattanut avata viestin mukana olleen liitetiedoston. • Salaus jäi pois sähköpostista
Elokuu	<ul style="list-style-type: none"> • Kerhoryhmän Instagramin tarinassa oli julkaistu kuva, jossa muutama lapsi oli leikkimässä. Yhdellä kuvan lapsista ei ollut huoltajien antamaa kuvan julkaisulupaa. • Sisäinen, tahaton • Ilmoitus TSV <ul style="list-style-type: none"> • Vantaan yläkoulujen Urhea-toiminnasta vastaaville liikunnanopettajille, rehtoreille, apulaisrehtoreille sekä koulusihteereille on lähetetty sähköpostin liitteenä nimilista kyseisen koulun Urhea-toiminnassa mukana olevista oppilaista. Lista sisälsi oppilaiden henkilötunnukset. Kaikilla sähköpostin saajilla on ollut eduvantaa.fi- tai vantaa.fi-päätteinen sähköpostiosoite. Sähköposti ei ollut salatussa muodossa. • Tiedot: n. 920 yläkoululaisen nimi ja hetu. • Ulkoinen, tahaton. <ul style="list-style-type: none"> • Eskariryhmän opettajan henkilökohtainen työtietokone ja muistitikku varastettu lukitusta laatikostosta. Muistitikku (sisälsi lasten tietoja) ei ollut salattu. Lukitussa laatikostossa oli myös kansio, jossa oli ryhmän lasten papereita, joita oli selattu, mutta mitään niistä ei ollut viety. • Tiedot: n. 40 lapsen henkilötietoja. Muistitikulla oli varhaiskasvatuksessa käytettäviä pedagogisia asiakirjoja, jotka sisältävät lasten henkilötietoja. • Ulkoinen, tahallinen. • Ilmoitus TSV <ul style="list-style-type: none"> • Päiväkodin ryhmän perheille lähetettiin viikkokirje, joka lähti vahingossa ilman piilokopiota • Tiedot: 30 huoltajan sähköpostiosoitteet • Sisäinen, tahaton • Ilmoitus TSV <ul style="list-style-type: none"> • Vanhemmille lähetettiin viesti ryhmätekstiviestinä eikä vastaanottajalistana, kuten oli tarkoitus. Vanhempien on mahdollista nähdä ryhmän toisten vanhempien puhelinnumerot.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedot: 23 vanhemmat puhelinnumerot. • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV.
	<ul style="list-style-type: none"> • Lapsiryhmän työntekijä lähetti vanhemmille ryhmän puhelimesta tekstiviestin, jossa näkyi muiden vanhempien puhelinnumerot. • Tiedot: 42 kpl vanhempien puhelinnumeroja • Sisäinen, tahaton • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen opettaja oli antanut perjantaina 25.8.2023 perheelle kotiin allekirjoitettavaksi lomakkeita. Samassa muovitaskussa oli myös kolmen muun lapsen jo allekirjoitetut sopimukset varhaiskasvatusajasta. Maanantaina 28.8.2023 vanhempi toi lomakkeet takaisin ja kertoi virheestä. • Tiedot: 3 lapsen nimi ja hetu. • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Lapsiryhmän sähköpostiviesti lähti vahingossa tavallisena kopiona eikä piilokopiona. • Tiedot: 56 huoltajien sähköpostiosoitetta. • Sisäinen, tahaton • Ilmoitus TSV
Syyskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedottajan Vantaan kaupungin Teams-työprofiilissa näkyy hänen yksityinen puhelinnumeronsa eikä Vantaan kaupungin työpuhelimien numero. Numeron näkyvyyttä ei ole saatu vaihdettua huolimatta yhteydenotoista HR:ään ja helpdeskiin. 5.9.2023 lähetetyssä mediatiedotteessa henkilökohtainen numero päätyi myös medialle (Vantaan Sanomat ja Helsingin Sanomat). • Tiedot: yhden henkilön yksityinen puhelinnumero. • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Opettajan Wilmasta lähetetty osalle huoltajia ja oppilaita erikoinen viesti. Wilmaan siis murtauduttu jollain tavalla sisään ja toimittu opettajan nimissä. • Tiedot: Mikäli Wilmaan murtautunut henkilö on tutkinut Wilmaa opettajan tunnuksilla, hän on voinut selata opettajan opetusryhmien nimet, huoltajatiedot, pedagogiset asiakirjat, tuntimerkinnät ja arviointit. Oppilaita max 40 oppilasta. Eniten opettajalla on oikeuksia nähdä oman valvontaluokan oppilaiden

tiedot eli tässä tapauksessa koskee 10 oppilasta. 6.–7.lk ja 9.lk oppilaiden koulutiedot ja huoltajatiedot.

- Tahallinen – ei vielä tiedossa onko sisäinen vai ulkoinen.

- **Ilmoitus TSV**

- Opiskelijatietohallintajärjestelmä Primuksesta PowerBI työkaluun siten, että tiedot on oppijanumeron kautta yhdistettävissä yksittäiseen yksilöön. Kaikilla Vantaan kaupungin vantaa.fi -tunnuksen omaavilla henkilöillä mahdollinen pääsy tarkastelemaan tietoja.
- Sisäinen, tahaton.
- Tiedot: Power Bi taulukkonäkymien kautta on yhdistettävissä: Oppijanumero, opiskelukaupunki, eron päivä ja erosyykkoodi, erosyylyhenne ja suurempi selite eron syyllle, eron syy lisätiedoille (vapaasti kirjattava kenttä), lukion erotodistus, keskeyttämiset (negatiiviset ja positiiviset), eroamislukuvuosi, oppilaitos ja opiskelijalaji, oppilaitos, luokka-aste, onko opiskelija läsnä 20.9., lukuvuosi, aloituspäivämäärä, äidinkieli, opiskelijamäärä ja vieraskieliset, kesken jääneet ja keskeytetyt kurssit, valmistuspäivämäärä, lukion päättötodistuksen saamispäivämäärä, yo-todistuksen saamispäivämäärä, vieraspaikkakuntalaiset, opiskelijalaji, paikkakunta Vantaa/muu.
- Määrä riippuu PowerBi taulukko-kohtaisesta määrästä. Vuosien 2011–2022 välillä olleiden lukio-opiskelijoiden tietoja, jotka kuuluvat kyseistä taulukkoa koskevaan tietoryhmään. Lukioissa otetaan vuosittain opiskelijaksi noin 1200 opiskelijaa.

- Lapsiryhmän työntekijä lähetti osalle vanhemmista ryhmän puhelimesta tekstiviestin, jossa näkyi muiden vanhempien puhelinnumerot.

- Tiedot: Lapsiryhmän vanhempien puhelinnumeroita, 20 kpl.

- Sisäinen, tahaton.

- **Ilmoitus TSV**

- Lapsen huoltajalle on lähetetty kutsu lapsen tehostetun tuen kuulemistilaisuuteen lapsen asiakirjoissa olleen sähköpostin mukaisesti. Lähetetty sähköposti oli salattu vastaanottajille ja sisälsi tiedon kuulemistilaisuudesta, lapsen etu- ja sukunimen sekä päiväkodin nimen. Sähköpostiosoite on ollut virheellinen. Kyseinen sähköposti ei ole kuitenkaan palautunut lähettäjälle,

	<p>joten on oletettavasti mennyt kyseiseen virheelliseen osoitteeseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV
Lokakuu	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakasperheille lähetettiin sähköposti, josta unohtui tehdä piilokopio, joten sähköpostiosoitteet jäivät näkyviin kaikille vastaanottajille. • Tiedot: pk-ryhmän huoltajien sähköpostiosoitteita, n.45 hlöä • Sisäinen, tahaton • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Lapsiryhmän työntekijä lähetti vanhemmille sähköpostilla tiedotteen, ja epähuomiossa käytti ”kopio”-osoiteriviä, eikä ”piilokopio”-osoiteriviä. Vanhemmat näkivät toistensa sähköpostiosoitteet. • Tiedot: 37 vanhemman sähköpostiosoitteet. • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Aikanaan kun huoltaja on luonut itselleen Wilma-tunnukset, hän on laittanut oman nimensä perään nimikenttään myös sotunsa. Nimikenttä määrittää huoltajatunnuksen, joka voi näkyä Wilma-viestien yhteydessä muille Wilman käyttäjille. Nyt kouluterveydenhoitaja oli lähettänyt kaikille koulun oppilaiden huoltajille ja koulun opettajille Wilma-viestin. Asetuksiin hän oli valinnut, että kaikki vastaanottajat saavat nähdä toistensa nimet. Tästä johtuen Wilma tuo vastaanottajakenttään näkyviin kaikkien huoltajien huoltajatunnukset, jossa siis yhden oppilaan huoltajalla näkyi myös oma sosiaaliturvatunnuksensa. • Tiedot: vanhemman nimi ja hetu, lapsen nimi. • Ulkoinen, tahaton. • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Päiväkotiin oli tunkeuduttu. Yhden ryhmän lukollinen laatikosto oli murrettu, ja sieltä oli viety ryhmän yhteiskäyttöpuhelin. Puhelin oli päällä; se oli SIM-PIN-suojattu mutta ei puhelin-PIN-suojattu. • Tiedot: Puhelimessa oli lasten kuvia sekä ryhmän lasten vanhempien puhelinnumerot. Muutamia valokuvia ja 15 henkilön puhelinnumerot. Lapsia 8 ja vanhempia 15. • Ulkoinen, tahallinen. • Ilmoitus TSV

- Päiväkotiin oli (taas) tunkeuduttu. Yhden ryhmän lukollinen laatikosto oli murrettu, ja sieltä oli viety ryhmän (toinenkin) yhteiskäyttöpuhelin. Puhelin oli päällä; se oli SIM-PIN-suojattu mutta ei puhelin-PIN-suojattu.
- Tiedot: Puhelimessa oli lasten kuvia sekä ryhmän lasten vanhempien puhelinnumerot. Muutamia valokuvia ja 15 henkilön puhelinnumerot. Lapsia 8 ja vanhempia 15.
- Ulkoinen, tahallinen.
- Rikosilmoitus tehty.
- **Ilmoitus TSV**

- Varhaiskasvatuksen opettaja ollut kirjautuneena omalla koneella eduvantaa-tunnuksilla ja laittanut lapsen vasun tulostumaan. Tulostus ei tämän vasun kohdalla onnistunut. Muut tulosteet ovat tulleet normaalisti. Tänään 25.10.23 päiväkodin johtaja saa puhelun toiselta samannimiseltä työntekijältä (sp. vantaa.fi-loppuinen) joka kertoo saaneensa omaan tulostusjonoonsa kyseisen lapsen vasun.
- Tiedot: 1 lapsen nimi, syntymäaika, päiväkotia, huoltajien yhteystiedot, lapsen henkilökohtaisia tietoja.
- Sisäinen, tahaton.

- Päiväkotiryhmän vanhemmille lähetetty meili laitettu epähuomiossa ilman piilokopioimintaa.
- Tiedot: 24 vanhemman sähköpostiosoitteet
- Sisäinen, tahaton
- **Ilmoitus TSV**

- Lapsiryhmän suljettuun Instagram-tiliin oli vahingossa ladattu kahdesta kuvavaihtoehdosta se kuva, jossa oli lapsi, jonka kasvoja ei saanut olla suljetussa ryhmässä.
- Tiedot: 1 lapsen kuva, ei mainittu nimiä
- Sisäinen, tahaton
- **Ilmoitus TSV**

- Päiväkodissa olevan lapsen isä kertoi, että joku päiväkodin työntekijöistä oli kertonut lapsen asioista päiväkodin ulkopuolella. Henkilö, jolle asiasta oli kerrottu oli isän ystävä / sisko (ryhmän työntekijälle isä kertoi kyseessä olleen kaveri, johtajalle kertoi, että oli sisko) ja isä kuuli asiasta sitä kautta. Isä ei halunnut kertoa, kuka työntekijä oli kyseessä, mainitsi vain henkilön kansallisuuden/etnisen taustan.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tahallinen, sisäinen. • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Joukkotekstiviestissä oli näkyvillä kaikkien viestin vastaanottajien numerot. • Tiedot: 5 asiakkaan puhelinnumerot • Sisäinen, tahaton • Ilmoitus TSV
Marraskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Intrassa olevaa lomakepohjaa on käytetty virheellisesti niin, että tiedot on talletettu pohjaan (TAI lomakepohja on laadittu virheellisesti niin, että siihen tallentaminen on ollut mahdollista). • Tiedot: 1 lapsen nimi, hetu, päiväkodin nimi • Sisäinen, tahaton
	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaan X käyttäjätunnuksella @opp.eduvantaa.fi ja salasanalla on kirjaututtu ainakin Classroom-ympäristöön ja Wilma-järjestelmään. Ilmeisesti oppilaan salasana on ollut kirjoitettuna lapulle, joka on joutunut väärin käsiin. • Oppilaan X nimissä on kirjoitettu luokkatason Classroom-ryhmään asiattomia viestejä. Toiseen Classroom-ryhmään on julkaistu oppilaan X koearvosanoja, jotka on saatu Wilma-järjestelmästä. Wilmasta on ollut nähtävillä myös oppimisen tuen papereita. • Tiedot: 1 oppilaan koearvosanoja, tuntimerkintöjä, Wilma-viestejä, chat-viestejä, oppilastöitä. Kaikkia niitä asioita, mihin oppilastunnuksilla pääsee googlessa, Wilmassa ja muissa ympäristöissä kirjautumaan. • Ulkoinen, tahallinen • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Päiväkotiryhmästä laitettiin ryhmän vanhemmille yhteisviesti, joka sisälsi kaksi kuvaviestiä. Puhelimen asetuksista ei ollut muutettu kuvaviestien lähettämistä koskevia asetuksia niin, ettei viestinvastaanottajien numerot näkyisi kaikille vastaanottajille. • Tiedot: lapsiryhmän vanhempien puhelinnumerot, 44 kpl • Sisäinen, tahaton • Ilmoitus TSV
Joulukuu	<ul style="list-style-type: none"> • Työntekijä lähetti Wilma-viestin usealle opettajalle. Viestissä kuvailtiin yhden opiskelijan koulumenestystä, sen johdosta käytyjä keskusteluja huoltajien kanssa sekä siitä seuraavia toimenpiteitä opintojen järjestelyissä. Viestin lähetettyään

työntekijä huomasi, että viesti oli lähetetty opettajan sijasta koulun opiskelijalle, joka on opettajan nimikaima (=täsmälleen sama nimi).

- Tiedot: yhden opiskelijan opintojen edistymiseen liittyviä tietoja, opiskelijan ja hänen huoltajiensa väliseen vuorovaikutukseen liittyviä.
- Sisäinen, tahaton
- **Ilmoitus TSV**

• Sisäisessä postissa lähetetyt lomakkeet katosivat ja eivät ole menneet perille vastaanottajalle. Sisäisen postin ottaa koululta kuljetukseen koulun vahtimestari ja hän toimittaa postit vastaanottajalle.

- Tiedot: oppilaiden oppilaaksiottolomakkeita (oppilaiden ja huoltajien henkilötietoja).
- Sisäinen, tahaton.

• Päiväkotiin soitti nainen, joka ilmoitti, että oli löytänyt taloyhtiön pihatieltä muistitikun. Hän oli katsonut sitä koneella ja löytänyt sieltä ko. päiväkodin asioita ja yhteystiedot.

- Tiedot: Tikussa on tietoja vuodelta 2019, lasten papereita, em. perheiden yhteystietoja, kuvauksia, valokuvia toiminnasta, lapsiryhmän käyttöön linkkejä kirjallisuuteen ja Papunet-sivuille. 18 henkilön tietoja (lapset, huoltajat, esiopetusryhmän työntekijöiden nimet).
- Sisäinen, tahaton.
- **Ilmoitus TSV**

• Sivustustoimen työntekijän kautta saatiin kuulla, että koulun oppilas (henkilöllisyys ei tiedossa) olisi päässyt käsiksi jonkun ko. koulun opettajan (henkilöllisyys ei tiedossa) eduvantaa-tunnukseen ja käynyt muokkaamassa määrittelemättömiä tietoja järjestelmässä.

- Tiedot, mihin tällä väärinkäytöksellä voidaan päästä käsiksi ovat yksittäisen opettajan opetusmateriaali, toisten opettajien kanssa jaetut tiedostot, työsähköposti, Wilma-viestit sekä oppilasarviointi. Pitkäkestoisemmassa ko. tietoturvaloukkauksessa vahinkoa voidaan siis aiheuttaa aika merkittävästi.
- Mitään tietoihin pääsyä/muokkausta ei ole havaittu, eli tieto saattaa myös olla perätön.
- Ulkoinen, tahallinen.

KAUPUNKIKULTTUURIN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA

Maaliskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjastovirkailija, kirjastonhoitaja ja asiakas huomasivat, että asiakastietokoneelta tulostettu asiakkaan A paperi tuli asiakkaan B vuorolla • Johtui teknisestä virheestä • Ei tietoa mitä tietoja sisälsi • Ei ole tietoa heidän henkilöllisyydestään
Huhtikuu	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas A yritti turhaan saada tulosteitaan ulos monitoimilaitteesta. Asiakas B halusi kopioida ja skannata. Asiakas B:n kopiot/skannaukset epäonnistuivat, ja kone käynnistettiin uudelleen. Kone käynnistyi, asiakas B kirjautui uudelleen sisään, samalla asiakas A:n aiemmin laittamat tulosteet tulivat ulos • Ei tietoa tulosteiden sisällöstä
Toukokuu	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoimilaitte jouduttiin käynnistämään uudelleen, jolloin uudelleenkäynnistyksen yhteydessä ainakin 3 eri asiakkaan tulostuksia tuli ulos • Tulostuneissa papereissa oli asiakkaan tiliotteita osoitteineen, viisumihakemusta ja tarot-kortteja • 2 eri henkilön tietoja
Heinäkuu	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoimilaitte jouduttiin käynnistämään uudelleen, jolloin uudelleenkäynnistyksen yhteydessä ainakin 3 eri asiakkaan tulostuksia tuli ulos • Tulostuneissa papereissa oli asiakkaan tiliotteita osoitteineen, viisumihakemusta ja tarot-kortteja • 2 eri henkilön tietoja

	<ul style="list-style-type: none"> • Tietoon tullut vain viisi henkilöä, nuorisopalveluiden hallinnossa ei henkilöitä tunneta tai tunnisteta. • Ei ole tietoa ovatko nuoret todellisia vai onko kyse tietojen kalasteluviesteistä. • Vantaan tiedote 9.8.23: ”Järjestelmän kehittämistyöhön tarkoitettussa erillisessä testiympäristössä tapahtui virhe 7. heinäkuuta, jonka johdosta satunnaiset ihmiset saivat tekstiviestin, jossa kehoitettiin uusimaan nutakortti. Tekstiviestissä olleet tiedot ja puhelinnumerot olivat testidataa, eivät oikeaa henkilötietoa. Puhelinnumerot ja nimitiedot olivat sattumanvaraisesti luotuja, eikä niitä ole yhdistetty käytössä olevaan jäsenkorttijärjestelmään. Kehittäjä pahoittelee virhettä.”
Syyskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Vantaan aikuisopiston asiakas ilmoitti saaneensa Itslearning-oppimisalustan käyttäjätunnuksen, joka on tehty eri nimelle kuin hänen nimensä on. • Tiedot: yhden henkilön tiedot: nimi, sähköpostiosoite, käyttäjätunnus. • Ulkoinen, tahaton. Itslearning-tunnukset generoidaan Cursor- ja Itslearning-järjestelmien välillä automaattisesti mutta tällä kertaa tunnukset lähetettiin manuaalisesti ja vahingossa väärään osoitteeseen.
Lokakuu	<ul style="list-style-type: none"> • Julkisen Sharepoint-ryhmän tiedostoihin oli ladattu kuusi tiedostoa, joissa vaikutti olevan tunti- ja työntekijä tiedostoja. Asian huomannut työntekijä katsoi kahta tiedostoa, joissa oli kahden liikuntapaikanhoitajan tunti- ja työntekijä tiedostat. Sen jälkeen hän on poistanut kaikki tiedostot. • Tiedot: 2 työntekijän nimi ja hetu. • Sisäinen, tahaton

Joulukuu	<ul style="list-style-type: none"> • Työntekijä laittoi tulostusjonoon 3 nuorten työkokeilusopimusta. Monitoimilaite ei häiriön vuoksi tulostanut näitä. Laite ilmoitti, että jonossa olevat tulosteet on poistettu jonosta. Laitteelle tehtiin huolto 18.12.2023, minkä jälkeen tulosteet olivat itsekseen tulleet ulos laitteesta. Laite tilassa, johon pääsy vain työntekijöillä. • Tiedot: Nuorten työpajoilla olevien täysi-ikäisten nuorten nimi, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite, henkilötunnus sekä tiedot heidän työpajajaksonsa kestosta ja tehtävistä. • Sisäinen, tahaton
----------	--

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

Toukokuu	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaalle tarkoitettu email meni väärään osoitteeseen. Sähköpostin liitteenä oli yhden asiakkaan henkilökohtaisia papereita. Sähköpostissa olleet tiedot: Asiakkaan laskuja ja asiakasnumeron muutosilmoitus, Intrum Oy:n yhteystiedot, huoltoyhtiön tiedot, SAP asiakasnumeron muutosilmoitus (jossa osoitetiedot). • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV
Marraskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Lupapisteen sisäisessä rajapinnassa havaittiin logiikkavirhe, joka aiheutti tilanteen, jossa Julkipano-palveluun siirtyi vahingossa henkilötietoa, joka ei kuulunut sinne. Poikkeama havaittiin järjestelmätoimittajalla sisäisesti ja se korjattiin välittömästi. On tärkeää huomata, että henkilötiedot eivät olleet suoraan näkyvissä Julkipano-palvelun käyttäjille, vaan niiden löytämiseksi olisi tarvittu selaimen kehittäjätyökalujen käyttöä ja tiettyjen selainpyyntöjen ja -vastausten erityistä tutkimista. • Tällä hetkellä ei ole havaittu merkkejä siitä, että henkilötietoja olisi tahallisesti tai järjestelmällisesti haettu Julkipano-palvelusta tai että automaattisia menetelmiä olisi käytetty tähän tarkoitukseen. Jatkamme tilanteen tutkimista muun muassa analysoimalla palveluiden lokitietoja. Nykyisen arviomme mukaan emme usko, että henkilötiedot olisivat päätyneet ulkopuolisten tahojen käsiin, vaikka tietoturvapoikkeamaa ilmenikin. Arvio perustuu tekemäämme lokianalyysiin, tarvittavan tietotaidon määrään henkilötietojen löytämiseksi, sekä Julkipano-palvelun tarjoaman tiedon laatuun, määrään ja kiinnostavuuteen mahdollisten tietoturvapoikkeamien etsijöiden keskuudessa.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ulkoinen, tahaton. • Toimittaja on tehnyt ilmoituksen TSV:lle.
Joulukuu	<ul style="list-style-type: none"> • Huomattiin, että Ihkun käyttämien palveluiden Slack, Google Drive ja Atlassianin Jira sekä Confluence sisältämä datan ja käyttäjätietojen osalta ei ole määritelty tietojen tallennuspaikkaa eikä siten rajattu niiden tallennusta EU/ETA-alueelle. Lisäksi käyttöliittymäsuunnitteluun käytetty Figma tallentaa datan ja käyttäjätiedot EU/ETA-alueen ulkopuolelle. Tietoa ei ole vuotanut projektin ulkopuolisille tahoille. • Altistuneet tiedot: Projektin parissa työskentelevien nimiä, tehtävänimike, sähköpostiosoitteita, puhelinnumeroita, työnantajan nimiä. N. 500 hlön tiedot. • Ulkoinen, tahaton. • Ilmoitus tullut Solitalta 30.11.2023, ohjattu toimialalle sisäisen ilmoituksen tekemistä varten. Sopimuksen mukaan Solitan tai Väyläviraston velvollisuus hoitaa mahdolliset tsv-ilmoitukset.
	<ul style="list-style-type: none"> • Projektin viestinnän toimenpiteenä viestintää hoitava henkilö lähetti muistutuksen 5.12. järjestettävästä Ihkun päästö-laskennan infotilaisuudesta Ihkun uutiskirjeen vastaanottajille. Normaalikäytännön mukaan viestin lähettämiseen olisi käytetty Creamailer-ohjelmaa, mutta inhimillisen virheen vuoksi viesti lähetettiin henkilön omasta sähköpostiosoitteesta sähköposti-viestinä, jonka "To:"-osoitekenttään oli kirjoitettu kaikkien vastaanottajien sähköpostiosoitteet (näkyvät kaikille viestin vastaanottajille). • Tiedot: 451 projektin parissa työskentelevän sähköpostiosoitteet. • Ulkoinen, tahaton. • Ilmoitus tullut Solitalta 30.11.2023, ohjattu toimialalle sisäisen ilmoituksen tekemistä varten. Sopimuksen mukaan Solitan tai Väyläviraston velvollisuus hoitaa mahdolliset tsv-ilmoitukset.

KAUPUNKISTRATEGIAN JA JOHDON TOIMIALA

Tammikuu	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaille lähetettiin sähköpostiviesti, ja asiakkaat näkivät toistensa sähköpostiosoitteet • Viesti olisi pitänyt lähettää piilokopiona • Koski noin 400 kuntakokeilun työnhakija-asiakasta • Ilmoitus TSV
----------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Huollon yhteydessä turvatulostin tulosti ulos papereita, joissa käsiteltiin tietyn tahon velka- ja konkurssiasioita • Huoltaja toimitti paperit vahtimestarille • aiheuttaja oli ilmeisesti tekninen vika • Tulosteista ei selviä kuka ne on alun perin tulostanut
Helmikuu	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin työntekijä etsi Astasta mallipäätöstä ja löysi julkisen otteen asiasta, joka oli osittain salassa pidettävä • Osittain salassa pidettäviä tietoja sisältävä ote oli Astassa julkisena. Itse päätöskäsittely oli asianmukainen, mutta virhe oli tapahtunut otetta muodostettaessa • Ote oli toimitettu ainoastaan asianosaiselle, mutta se jäi talteen Astaan, jossa kaikilla Astan käyttäjillä oli mahdollisuus nähdä se • Henkilön terveystietoja
	<ul style="list-style-type: none"> • Työllisyyspalveluiden neuvontapalveluissa siirrettiin asiakaskoneita ja tulostimia 1. kerroksesta 4. kerrokseen. Työ jäi ilmeisesti kesken, koska siirrettyä tulostinta ei yhdistetty verkkopiuhalla verkkopistokkeeseen. Asiakas, joka asioi siirretyllä tietokoneella 21.2.2023 ja tulosti omia asiakirjojaan, ei tästä syystä saanut tulostetta. • Seuraavana päivän ilmeisesti asiakas siirsi kahdesta vierekkäin olevista tulostimista verkkopiuhan toiseen siirrettyyn tulostimeen. Tulostaessaan omia asiakirjoja asiakas sai tulostusjonossa olleen toisen henkilön asiakirjan. • Asiakaskirjat sisälsivät yhden henkilöasiakkaan tiedot ja selvityksen työttömyystilanteestaan. • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV.
	<ul style="list-style-type: none"> • Entiselle Vantaan kaupungin työntekijälle, joka oli tilannut palvelutodistuksen, postitettiin väärän henkilön palvelutodistus. Palvelutodistuksen tilaajalla ja postitetussa todistuksessa olevan kaupungin työntekijällä on sama harvinainen sukunimi ja molemmat olivat tilanneet palvelutodistuksen. Vain toiselle toimitettu vahingossa väärä todistus. • Palvelutodistus sisälsi yhden henkilön palvelusuhdejaksot Vantaan kaupungilla, koko nimen sekä syntymäajan. • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV.

Maaliskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Neuvonnan työntekijä oli lähettänyt omavalmentajalle Kelapyynnön asiakkaasta. Välilehdellä oleva Kelan pyyntö lausunnosta oli tarkoitettu toiselle asiakkaalle • Johtui ongelmasta tekstin kopioimisessa ja liittämässä • Koski 1 asiakasta
	<ul style="list-style-type: none"> • Rinnalla kulkien nuorisotyöttömyys laskuun -hankkeen työntekijöille tuli ilmoitus hankkeen Sharepointiin saapuneesta sähköpostista ponnahdusikkunana • Työllisyyspalveluiden omavalmentaja lähetti nuoren nimen ja puhelinnumeron vahingossa sähköpostiosoitteeseen, joka on hankkeen Sharepoint-kanavan osoite • Kaikilla Sharepointin jäsenillä on kuitenkin halutessaan mahdollisuus päästä YHT-sähköpostiosoitteeseen • Henkilön nimi ja puhelinnumero sekä tieto, että henkilöllä on diagnooseja (mutta näitä ei tarkemmin sähköpostissa mainittu) • Kyse oli yhden nuoren tiedoista
	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas saapui ajanvaraukselle, koska oli saanut toisen asiakkaan kutsun postitse eikä ollut huomannut, että kutsussa oli eri henkilön nimi. • Kutsutun henkilön ja kutsun saaneen henkilön nimet ja osoitetiedot eivät muistuta toisiaan ollenkaan. • Kutsu työnhakukeskusteluun on mennyt postissa väärälle henkilölle. • Postin jakelusta johtuva virhe, postit vastaanottanut henkilö on avannut kirjeet huomaamatta, että ne eivät ole hänelle osoitettuja. • Nimi- ja osoitetiedot sekä työvoimapalvelun asiakkuus • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Digi- ja väestötietoviraston VTJ-kyselyn vastuukäyttäjä Vantaalla tarkisti VTJ-kyselysovelluksessa Vantaan käyttäjien sähköpostiosoitteita • Käyttäjien käyttöoikeudet Vantaalla olivat jääneet päättämättä, kun käyttäjät olivat siirtyneet toisen organisaation käyttäjiksi • VTJ-kyselyä ei ole integroitu Vantaan kaupungin käyttövaltuushallintaan, eivätkä esihenkilöt olleet ilmoittaneet vastuukäyttäjille käyttöoikeuksien päättämisestä • Uuden organisaation vastuukäyttäjä pääsi muuttamaan VTJ-kyselyssä Vantaan kaupungin käyttäjien sähköpostiosoitteet

	<ul style="list-style-type: none"> Noin 20 kpl, välillisesti kuitenkin Suomen kaikkien asukkaiden kymmenet miljoonat henkilötiedot
	<ul style="list-style-type: none"> Vantaan kaupungin työntekijä lähetti vahingossa henkilötunnuksia sisältävän liitteen salaamattomana Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vastaanottajalle Vaikka organisaatioiden välinen sähköpostiliikenne on 98 %:n varmuudella salattu, niin viesti ja liite olisi pitänyt salata Henkilötunnuksia 12 kpl
Huhtikuu	<ul style="list-style-type: none"> Vantaan ja Keravan kuntakokeilun neuvonnan yhteisestä sähköpostista on välitetty väärälle työntekijälle sähköposti. Lähes nimikaima sähköposti Koulutodistus jossa oli asiakkaan nimi ja syntymäpäivä
	<ul style="list-style-type: none"> Keha-keskus on saanut vantaalaiselta TE-palveluiden asiakkaalta sähköpostitse 10.4.2023 ilmoituksen mahdollisesta tietomurrosta. Massasähköposti on lähetetty su 9.4.2023 n. 400 henkilölle, sähköpostiosoitteissa tunnistettavia henkilöiden nimiä. Massasähköposti on otsikoitu "Mene töihin" ja sähköpostissa on kuva, jossa on Ohjaamon slogan "Jos et tiedä mistä aloittaa, aloita Ohjaamosta" ja keltaisella pohjalla Walk In terapia Vantaa. Todennäköisesti massasähköpostin tekijä on ottanut kuvakaappauksen Ohjaamo Vantaan Instagramiin 30.1. julkaistusta postauksesta, jossa mainittu Walk In terapia. Sähköpostiosoitteita, n. 400. Ohjaamon asiakkaita 7 kpl. Ilmoitus YHT Tietosuojaan 18.4.2023, TSV-ilmoitusta ei tehdä Vantaalta.
	<ul style="list-style-type: none"> Tietoturvaloukkauksen tehnyt esihenkilö oli asetettu Hertta-järjestelmässä HR-esihenkilön sijaiseksi ajalle 27.3.-31.3.2023 Todennäköisesti sijaisuus on asetettu HR:n käyttäjän toimesta Kyseessä oli käyttäjän virheestä johtuva tahaton tapahtuma Esihenkilön oli mahdollista nähdä HR-esihenkilön alaisen irtisanoutumisilmoitus Lisäksi olisi ollut mahdollista nähdä Hertassa myös muita henkilötietoja, jos esihenkilö olisi HR-esihenkilön sijaisena käyttänyt Herttaa (sijaistettavalla HR-esihenkilöllä on laaja käyttöoikeus Hertan henkilötietoihin).
	<ul style="list-style-type: none"> Palkansaajalle toimitettu väärän henkilön palkkalaskelmat loka-, marras- ja joulukuun ajalta Henkilötunnus ja palkkatiedot

	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedot menivät henkilölle, jota koskee salassapitovelvollisuus • Hertta-Terveystalo-liittymässä on siirretty työterveyspalvelun tarjoajalle Vantaan luottamushenkilöiden palvelussuhdetietoja, vaikka aineistossa pitäisi siirtää vain työntekijöiden tietoja • Kyseessä oli liittymämäärittelystä ja -toteutuksesta johtuva tahaton tapahtuma • Vantaan kaupungin luottamushenkilöt, joita on Hertasta 13.4. ajetun raportin mukaan yhteensä 1012 henkilöä • Myöhemmin ilmoitettu, ettei tietoturvaloukkausta ollutkaan tapahtunut
Toukokuu	<ul style="list-style-type: none"> • Omavalmentaja lähetti asiakkaan opintorekisteriotteen vahingossa laajalla jakelulla sähköpostilla organisaation sisällä. Jakelussa mukana myös yhteistyötahoja kuten oppilaitoksia, mutta ei yksityishenkilöitä. • Tietoturvaloukkaus oli organisaation sisäinen, ja työllisyyspalveluissa työskentelevät ovat kaikki salassapitovelvollisuuden alaisia. • Sisäinen, tahaton
	<ul style="list-style-type: none"> • Palkansaajalle toimitettu väärän henkilön palkkalaskelmat loka-, marras- ja joulukuun ajalta. Henkilö ilmoitti palvelukanavan tiketillä havaitsemansa virheen, jonka jälkeen palkanlaskija poisti liitteet tiketiltä. • 1 henkilön hetu ja palkkatiedot. • Sisäinen, tahaton.
	<ul style="list-style-type: none"> • Väärälle henkilölle oli lähetetty HR-palvelukanavalla palkkalaskelmat ja yhteenveto Tulorekisterin palkkatiedoista vuodelta 2022. Kyseessä oli saman niminen henkilö. • Sisäinen, tahaton.
	<ul style="list-style-type: none"> • Tulostushuoneen tulostimen päälle oli jätetty kasa Laurasta tulostettuja henkilökohtaisia ansioluetteloita. Ansioluettelot pitivät sisällään kaikki henkilötiedot sekä työkokemuksen. • Sivuja arviolta ainakin 20 eli useamman henkilön tietoja (paperit löytänyt henkilö ei tutkinut dokumentteja tarkemmin). • Tiedot: Nimi, osoite, puhelin, numero, syntymäaika, sis. valokuvan, työkokemuksen avattuna. • Sisäinen, tahaton
Kesäkuu	<ul style="list-style-type: none"> • Palautunutta kirjepostia käsitellessä avattiin vahingossa postin väärään osoitteeseen toimittama kirje. Kirje olisi pitänyt palata

<p>VaKeHyvalle. Kirje on välittömästi laitettu suljettuun kuoreen ja lähetetty VaKeHyvalle.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henkilötiedot: 1 hlön lausunto työkyvyttömyydestä. • Sisäinen, tahaton (postin toiminnan osalta ulkoinen)
<ul style="list-style-type: none"> • Järjestelmä lähetti esihenkilön sähköpostiin pyynnön tarvittaessa jatkaa omavalmentajien alkuperäistä vantaa-tunnusten voimassaolopäivää. Tunnukset on alun perin tilattu palvelussuhteen alkuperäisen voimassaolon mukaisesti. • Vantaa-tunnukset ovat voimassa, vaikka kolmen henkilön palvelussuhde on päättynyt aiemmin. • käytännössä siis tietoihin ei tunnusten voimassa olosta huolimatta ole voitu päästä käsiksi.
<ul style="list-style-type: none"> • Hallinnollinen esihenkilö sai kuntakokeilun toiselta työntekijältä tiedon, että kuntakokeilun SharePointilla on oma ryhmäsähköposti, johon tuli uudelle työntekijälle kuuluvaa postia • Sisältönä käyttäjätunnus ja salasana
<ul style="list-style-type: none"> • Työntekijä skannannut vanhaa maksusitoumusta laskutuksen tarkastelua varten. Skannattu dokumentti ei saapunut työntekijän sähköpostiin. Työntekijä tarkistanut yksityismeilinsä kaiken varalta (jos epähuomiossa näppäillyt väärän osoitteen), mutta ei ole selvinnyt mitä skannauksessa tapahtui tai että menikö dokumentti jonnekin. Skannerista ei löytynyt lokitietoja. • Yhden työntekijän nimi, osoite, henkilötunnus, työpaikan tietoja, kyseessä oli kaupunkikorttihakemus. • Sisäinen, tahaton.
<ul style="list-style-type: none"> • Palvelutoimittaja ilmoitti tietoturvaloukkauksesta. Toimittaja oli osana omavalvontaa havainnut loukkauksen • Toimittaja on havainnut osana omavalvontaa, että tietojen maskaus ei ole kaikilta osin ollut kattava. Havaituissa tapauksissa maskaamattomana on päätynyt asiakastietoja toimittajan raportointipalvelimelle Kanadaan. Tämä on vastoin toimittajan ja Vantaan välistä sopimusta. • Asian huomattuaan toimittaja katkaisi yhteydet raportointipalvelimelle. • 1 kpl Vantaan kaupungin käyttäjän ylläpitokäyttötunnus ja 7 kpl Vantaan kaupungin yhteistyökumppaneiden ylläpitokäyttötunnusta

	<ul style="list-style-type: none"> • ServiceNow -järjestelmässä oli syntynyt inhimillisen virheen takia konfiguraatioon poikkeama, joka kosketti vain tätä soc:in sähköpostiosoitetta. • Tästä syystä viestit, joista olisi pitänyt syntyä tietoturvahäiriö, ohjautuivatkin poikkeuksellisesti HR-kanavan tikettijonoon. • Koski 2 henkilöä • Yhdessä näkyi Vantaan sisäisen henkilön käyttäjätunnus ja toisessa henkilön nimi sekä ulkomaalainen Britteinsaarten lähde-IP
	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilön puhelinnumero näkyi Outlook-clienttia käyttäessä henkilön Yhteystietokortilla kohdassa "Hakulaite" • Tämä on koskenut henkilöitä, joiden puhelinnumeron näkyvyyden eston on puhelinpalvelut asettanut henkilön pyynnöstä. Ryhmään kuuluu, mm. pysäköinninvalvojat • Loukkaus ei ole koskenut henkilöitä, joilla on virallinen turvakielto • Ulkoinen, tahaton
	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestelmätoimittaja havainnut ongelman. • Primus-järjestelmässä on kullakin opettajalla ja muulla kouluhenkilöstöllä oma tietokortti. Vantaalta poistuneen henkilön arkistoitu henkilökortti on aktivoitu toiselle käyttäjälle. Uusi käyttäjä on pääsyt näkemään kortilla olleet toisen käyttäjän tiedot (osoite, puhelinnumerot). Nyt kesäkuussa 2023 uuden automaation myötä kortille tullut myös Opetushallituksen Koski-järjestelmästä poislähteneen henkilön oppijaID-tieto. • Henkilötiedot: Primus-kortin osoite, työpuhelin, matkapuhelin.
	<ul style="list-style-type: none"> • HelgaPark-pysäköinninvalvontajärjestelmä: KPMG:n tekemän tietoturva-auditoinnin yhteydessä tehty 5.6.2023 normaalia vakavampi havainto: Todentamaton käyttäjä saa sekä testi- että tuotantoympäristössä suoralla URL-kutsulla runsaasti tietoja, myös mm. henkilötunnuksia. • Toimittaja korjannut haavoittuvuuden välittömästi saatuaan ilmoituksen. Sovellustoimittajan tutkimusten mukaan haavoittuvuutta ei ole käytetty. • Vaarantuneita tietolajeja mm. asiakkaiden yhteystiedot, hetu, sähköposti, ulosotto- tai velkajärjestelystatus. • Tahaton, ulkopuolinen.
Heinäkuu	<ul style="list-style-type: none"> • Toisen asiakkaan sähköpostiosoite ja nimi jäi toiselle asiakkaalle menneeseen sähköpostiin.

	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilötiedot: yhden asiakkaan sähköpostiosoite ja nimi • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV.
	<ul style="list-style-type: none"> • Työntekijä on tallentanut puhelinkeskustelut ja todennäköisesti asiakaskäynnit omaan digitaaliseen sanelulaitteeseensa (nähtävästi koko työsuhteensa – 2,5kk – ajan). Työntekijä ollut tietoinen ohjeistuksesta, että väliaikaisia muistiinpanoja saa tehdä mutta ne hävitetään tietosuojaroskikseen työpäivän päätteeksi • Sisäinen, tahallinen • Asian tullessa ilmi asiakkaita oli päivän aikana ollut 11 – kokonaisuudessaan loukkauksen kohteena mahdollisesti kaikki työsuhteen aikana kontaktoidut asiakkaat. Työntekijältä varmistettu, että kaikki tallenteet on tuhottu.
Elokuu	<ul style="list-style-type: none"> • Omavalmentajalle kuuluva sähköposti lähti vahingossa koko tiimille (jolla salassapitovelvollisuus). • Henkilötiedot: yhden asiakkaan tietoja • Sisäinen, tahaton
	<ul style="list-style-type: none"> • Ilmoitus palvelutoimittajalta: Avattu tiketti käsiteltäväksi ja tiketillä käyttäjän salasana näkyvillä. Salasana oli osa sähköpostiketjua ja oli laitettu ServiceNown tiketille kuvauskenttään joko toimittajan Vantaan Service Deskin, käyttäjän esihenkilön tai jonkin automaation toimesta. • Toimenpiteet: Resetoitu käyttäjän salasana ja laitetaan tiketti Service Deskille jotta voivat kontaktoida käyttäjää puhelimitse ja resetoita salasanan käyttäjälle puhelimitse. • Tiedot: 1 käyttäjän salasana. • Sisäinen, tahaton
Syyskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Työntekijä on jättänyt asiakastietoja (muistiinpanoja, työhjeita ja muita dokumentteja) avokonttoriin, jossa pääsy muilla työllisyyspalveluiden työntekijöillä. Asiakkailla tai muilla ulkopuolisilla ei ole pääsyä avokonttoritilaan. • Tiedot: työllisyyspalveluiden asiakkaat, 11 kpl, hetu. • Sisäinen, tahaton.
	<ul style="list-style-type: none"> • Postissa palautui 4.9.2023 Myyrmäen Vantaa-infossa 9.8.2023 vastaanotettu ja eteenpäin lähetetty kirje, joka ei ollut mennyt perille oikeaan osoitteeseen. Kirjekuori oli selkeästi avattu jossain vaiheessa kuljetusta tai Postin käsittelyä, koska se oli

	<p>ulkoisesti havaittavissa kirjekuoresta. Kirjekuori sisälsi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asiakkaan henkilötietoja (henkilötietojen tarkastuspyyntölomake). On siis mahdollista, että kirjeen avaaja on nähnyt asiakkaan henkilötietoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiedot: yhden henkilön henkilötietoja. Henkilötietoihin kuuluu asiakkaan nimi, henkilötunnus, kotiosoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite sekä tiedot, joita hän haluaa hyvinvointialueen palveluista tarkastaa. • Ulkoinen, tahallinen.
Lokakuu	<ul style="list-style-type: none"> • Aava-työterveyshuoltoon on lähetetty virheellisesti myös sellaisten henkilöiden lääkärintodistuksia, joiden työterveys on Terveystalossa. • Tiedot: alle 1000 työntekijän henkilötietoja: henkilötunnus, syntymäaika, sairauspoissaolon syy, diagnoosi. • Sisäinen, tahaton. <ul style="list-style-type: none"> • Työntekijä sai asiakkaalta kaksi asiakirjaa (kaksi lääkärintodistusta, joita toinen oli suomen ja toinen eestin kielellä) toimitettavaksi asiakkaan omavalmentajalle. Nämä kaksi asiakirjaa työntekijä sai yhdeltä asiakkaalta, vaikka ilmeisesti lääkärintodistukset olivat kirjoitettu eri henkilöistä. Työntekijä ei lukenut lääkärintodistuksia tarkasti, vaan oletti asiakkaan nimen muuttuneen. Asiakas ei kertonut, että todistuksia on kahdesta eri henkilöstä. • Työntekijä skannasi asiakirjat, mutta epähuomiossa näiden kahden lääkärintodistuksen lisäksi mukana oli myös kolmannen asiakkaan asiakirja, jossa oli asiakkaan perustiedot tulostettuna asiakastietojärjestelmästä. Mistä tämä kolmas asiakirja tuli mukaan skannattavaan pinoon, on täysi mysteeri. Työntekijä lähetti sähköpostitse kaikki asiakirjat (3) Vantaan kaupungin Työllisyyspalveluiden yhdelle omavalmentajalle. • Tiedot: 3 hlön henkilötietoja. • Sisäinen, tahaton. <ul style="list-style-type: none"> • Suojattu hakemisto oli siirtynyt hakemistosijaintiin, jossa on laajemmat käyttöoikeudet kuin mitä on tarkoitettu. Yksikön työntekijöistä kolmella on oikeudet väestötietohakemistoon, jolloin vahingon takia käyttöoikeudet laajenivat yksikön viiteen muuhun työntekijään.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedot: Vantaan kaupungin asukkaiden henkilötietoja. 10–11 miljoonaa Vantaan noin 243 000 asukkaan henkilötietoja. • Sisäinen, tahaton. Tietoturvaloukkauksesta ei aiheutunut haittaa, koska tiedot eivät levinneet Vantaan kaupungin ulkopuolelle.
	<ul style="list-style-type: none"> • Ilmoitus palvelutoimittajalta: Käyttäjän X opettajarekisterin primustiedot ovat menneet päällekkäin poistuneen käyttäjän Y kanssa. Oletuksena tiedot tulisi kuulua kortille, jossa hetu täsmää. Pyritään selvittämään vielä tarkemmin mikä ongelman on aiheuttanut. Korjataan X:n tunnus ja yhdistetään se oikeaan primuskorttiin, jotta käyttäjä saa tunnuksensa käyttöön. • Ulkoinen, tahaton.
Marraskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Selvityspyyntö mennyt asiakkaalle, jolla on sama nimi kuin asianosaisella. Selvityspyyntöön on liitetty liitteitä, joista käy ilmi asianomaisen henkilötunnus ja työhistoriatietoja. Liitteessä myös maininta asianomaisen terveydentilasta. • Tiedot: 1 henkilön hetu, työhistoriatietoja, maininta terveystiedoista • Sisäinen, tahaton. • Ilmoitus TSV
	<ul style="list-style-type: none"> • Työllisyyspalveluiden omavalmentaja sai asiakaspalvelusta sähköpostin, jossa liitteenä oli asiakkaan asiakirja (selvityspyynnön vastine). Skannauksessa asiakkaan asiakirjan yhteyteen oli skannattu toisen asiakkaan sopimus työkokeilusta. • Tiedot: 1 työttömän työnhakijan henkilötiedot. • Sisäinen, tahaton.
Joulukuu	<ul style="list-style-type: none"> • Vastuuvirkailija havaitsi tallentamisen jälkeen tallentaneensa väärän asiakkaan monialaisen työllistymissuunnitelman toisen asiakkaan tietoihin. Suunnitelman tekstissä ei käy ilmi asiakkaan henkilötietoja. Asiakas pääsee Oma asioinnin kautta lukemaan tietoihinsa tallennetun työllistymissuunnitelman. • Tiedot: ei henkilötietoja paljastunut. • Sisäinen, tahaton.
	<ul style="list-style-type: none"> • Työnhaku käynnistetty ilman valtakirjaa. • Sisäinen, tahaton. • HUOM. 13.12.2023 lisätieto: ”Henkilöllä on ollut sittenkin kertakäyttöinen valtakirja joten tietoturvaloukkausta ei ole ollutkaan. Ilmoitus on siten aiheeton.” • Tietoturvaloukkausta ei ollut tapahtunut.

